

JULLI WIBORG

FOR FØRSTE

GANG

650

NA/A 1992:7861

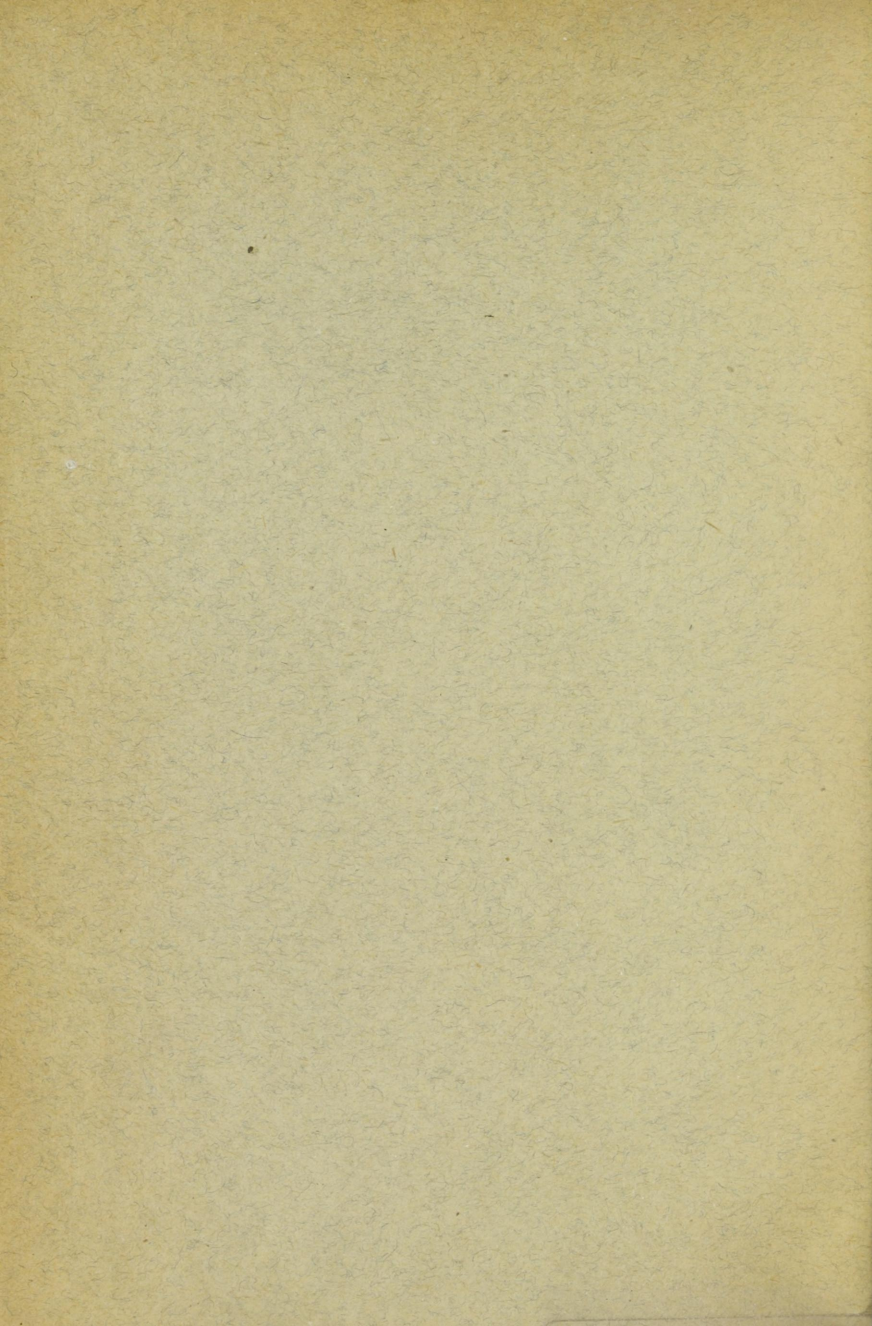
Nasjonalbiblioteket

Oslo

09ga55219

FOR FØRSTE GANG

KRISTIANIA OG KØBENHAVN
J. W. CAPPELENS FORLAG

Johanna Meyer

JULLI WIBORG

FOR FØRSTE GANG

FJERDE OPLAG

KRISTIANIA OG KØBENHAVN
J. W. CAPPELENS FORLAG

FOR FØRSTE GANG
UTKOM
FØRSTE OPLAG 1913
ANDET OPLAG 1913
TREDJE OPLAG 1913

COPYRIGHT 1920 BY J. W. CAPPELEN
KRISTIANIA OG KØBENHAVN

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI — KØBENHAVN

» **J**a, vil du nu læse, hvad jeg har skrevet, far. Men jeg maa frabede mig nogen kritik, før du er helt færdig! Det er bare kladden, ja. Naar jeg faar fat i en ny pen, skal jeg skrive det av — med nydelig skjønnskrift.«

Havnefoged Birk smilte en bitte, liten smule ironisk, satte paa sig brillerne meget omstændelig, tok dem av og pudset det ene glas omhyggelig med snippen av lommestørklædet, knep venstre øie igjen og undersøkte, om glasset var klart nok, satte sig saa godt tilrette i kurvstolen og holdt fruens skrivelse foran sig med begge hænder.

Egteparret Birk hadde to ydre likheter: brune øine og brunt, let graasprængt haar; men ellers var de vidt forskjellige baade i sind og skind.

Hans undersætsige, bredskuldrede skikkelse vidnet om soliditet og rolig, jevnt humør. De brune øine under de buskede bryn saa aapent og ærlig bent frem for sig, og paa bunden lyste det av godhet, selv om ordene faldt strenge.

Fruen, som i sin ungdom hadde været en slank skjønnhet, var blit mere fyldig med aarene; men sin smidighet hadde hun endnu i behold.

Øinene tindret og spillet fra lysebrunt til sort, eftersom hendes livlige sind var i bevægelse.

»At mor med al sin mimik allikevel ikke har rynker, det er mig en gaade,« sa hendes mand galant engang og strøk hendes endnu runde glatte kind.

»Du trenger nok nye briller, du far,« svarte mor kjapt, men smilte i det samme og viste sine gode tænder indenfor den vakre mund.

»Men den rynken mellem øienbrynene ser jeg med et halvt øie uten briller,« fortsatte han lunt. »Og det er jo bra, siden den er mors barometer.«

— — —

For øieblikket var der ingen rynke.

Fruen fulgte sin mand spændt, mens han læste.

»Hm. — Naa — aa —«

»Vær saa god vent!«

»Det er bare tegnsætningen.«

»Den skal jeg klare, naar jeg renskriver. Vær saa venlig og læs ut — helst to ganger, før du siger noget.«

Fru Birk knep munden igjen ettertrykkelig; men i øinene lyste en skjelm, som fuldstændig ødela virkningen av det strenge træk ved mundviken.

Hun hadde trukket en lang, graa strømpe ind paa armen, og den hvite, brede haand førte stoppenaalen frem og tilbake med en viss elegance. — — —

»Ja, ja,« kom det endelig fra havnefogden, idet han tok brillerne av og la dem langsomt ned i futteralet og saa hen paa sin kone med et polisk smil.

Hun sat rank og kjæk i den anden kurvstol paa den andre siden av sybordet foran vinduet. — —

De kurvstolene hadde sin egen lille historie. —

Oppe hos kaptejn Adamsen paa Knatten hadde fru

Birk set to deilige, dype kurvstoler av en egen konstruktion — ulik alle, hun hadde set før.

»Ak a mei! Her kunde det gaa an baade at ta en lur og sitte med et haandarbeide.«

Kapteinen hadde da elskværdig tilbudt at hjemføre to maken, saa kunde hun gi sig selv og sin mand dem i juleklap.

Da det lakket mot jul, kom Adamsen hjem og stolene med.

»Skal de fortoldes?« hvisket han til fru Birk.

»Selvfølgelig! Vi vil da ikke snyte staten.«

»Nei, nei, nei. Men de har nu staat i lugaren da, frue, og det gik godt an at betragte dem som — —«

»Nei, nei,« hvisket fruene forskrækket. »Far vilde ikke spendere sin bak paa smuglede stoler — aldrig i verden, Adamsen!«

»Nuvel,« sa Adamsen. »Da har jeg en liten plan i hodet — en egte kvindelist.«

Han kikket ind i kontoret. Jo, havnefogden hadde alt faat slumreteppet over sig. Og de to i spisestuen drøftet hviskende den listige plan. — —

Kurvestolene hadde Adamsen bragt ned paa toldbodens pakhus sammen med andre hjemførte rariteter for ved tid og leilighet at bli klarert.

»Jeg har det travelt for øieblikket.«

»Javel, javel, kaptein!« — —

En lørdags eftermiddag møttes Adamsen og havnefogden — saan rent tilfældig — nede paa toldbodbyggen.

Slæpebaaten hadde bugsert en skute ind til Ballastskoffa, og de to gamle sjøulker drøftet bugserselskapets fremtid.

Der var en sørgelig tendens til at slaa vrak paa seilskuter nu for tiden. Kulstøv og røk og damp høvet bedst sammen med den nye tid, ja. — —

»Slaar De følge med ned i kjeldereren da, havnefoged? Jeg har litt smaatteri til familien, forstaar De. Saa faar jeg lov at sende med litt egte ceylon til fru-ens tebord.«

Havnefogden bet paa den. —

»Hm. Det var nogen særdeles behagelige stoler! Armene hviler ganske godt her!«

Han sat saa vel fornøid i stolen, som hadde han eid den i al sin tid.

»Tja — jeg har naa to før, jeg da,« sa Adamsen og klødde sig bak øret. »Disse her skulde lissom være til gjesteværelset da. Men — æ — har De lyst paa en, saa vet De — —«

»De siger noget — De siger noget.«

Havnefogden reiste sig og besaa stolen paa kryds og tvers.

»Juleklap til Deres kone, Birk!«

Toldassistenten satte luen bak i nakken, stak tommelfingrene i vestarmhullene og plystret sagte, mens han hørte paa.

Den Adamsen, den Adamsen! Her stak nok en ræv bak øret!

Jamen tok ikke havnefogden stolen, betalte og takket atpaa.

»Den vil nok sikkert falde i min kones smag,« sa han med et fornøid blink i øinene.

Ja, det var Adamsen skraasikker paa.

Stolen skulde faa staa paa Knatten til juleaften, saa den blev en riktig juleoverraskelse.

Og det kan hænde det blev — — for havnefogden altsaa.

Da dørene til storstuen gik op, var det første, far saa: to kurvstoler side om side:

»Fra mor til far.« — »Fra far til mor.«

Eva som hadde været begges fortrolige, hadde spillet sin rolle med glans.

»Ja, de kvinder, de kvinder! Dere heter ikke Eva for ingenting!«

»Aa,« lo fru Birk. »Denne gang var det nu Adam, som var fristeren.« — —

Og nu var sommeren der.

Eva, havnefogdens eneste barn, hadde efter vel overstaat artium faat sig en tur tilfjelds sammen med to veninder. Efter ferien skulde hun faa sig post — helst paa landet, for hun var blit lei hovedstaden i de tre aar, hun hadde pugget til eksamen.

Og en dag mor som sædvanlig pløide igjennem Aftenpostens sidste side, hadde følgende avertissement faat tak i hende:

Kvindelig student

fra dannet hjem ønskes som guvernante til seks barn, 10—14 aar. Helst en, der kan undervise i musik. Løn 25 kr. mnd. og fri reise. Direkte henvendelse til
Distriktslæge Tisted.
L. . . . Telemarken.

»Det høres da storartet!« ropte mor begeistret. »Eva har altid sværmet for Telemarken. Og saa betryggende som det er at være i en embedsfamilie!«

»Aa, jeg vet ikke det,« sa far tørt. »En gaardbruker kan være vel saa bra.«

»Aa, neida far! Skal barnet ut, er det heldigst, hun kommer til dannede mennesker!«

»Naa — du mener folk med ydre dannelse og fine bymanerer?«

»Bymanerer?« tok fruen litt hvast i. »Jeg mener, om du bedre forstaar det: konditionerte folk!«

»Aaja, jeg tror nok, jeg forstaar,« sa Birk rolig. »Men den ydre dannelse borger ikke alltid for hjertets adel. Og ikke alltid er det saa fett paa en slik embedsgaard, mor.«

»Paa prestegaardene, nei; men en doktor staar sig i regelen bedre.«

»Hvad det angaar at leve godt, saa var vi nok tryggest, om hun kom paa en riktig stor, egte telemarksgaard.«

»Hvor de snakker bondsk og gaar i stakk og alle spiser av ett grøtfat?«

»Ja, det vilde være sundt for Eva. Forresten er jeg ræd for den slags folk klarer sig med landsskolen. — Men alvorlig talt, mor — vi kan jo se tiden an; ferien er ikke slut endda.«

Men fru Birk kunde ikke glemme distriktslægen i Telemarken, og da havnefogden var gaat paa kontoret, satte hun sig ned og skrev ansøking for datteren.

»Beslutning og handling er ett hos kvinden,« mumlet hun hen for sig.

Og naar det skulde være *snarest*, blev det jo forsent, naar Eva kom hjem. Og hvem visste om der da stod en doktor for haanden.

»Ja, vil du nu læse det høit for mig, mor, saa faar jeg det, som du har ment det. — Og naar baade øie og øre er med i bedømmelseskomiteen, kan vi nok være sikre — —«

Mor drog et langt, smilende suk, knep øinene sammen, holdt arket en armlængde fra sig og læste med følelse:

Hr. distriktslæge Tisted.

Jeg har en datter paa nitten aar. Hun har mørkebrunt haar og brune øine, er frisk og sterk og har jevnt godt humør.

Det er ikke saa liketil at rose sin egen datter; men jeg tror dog at turde si, at hun er en snild, kjæk og fordringsløs pike, der har let for at omgaas barn og vinde deres fortrolighet.

Da hun for tiden er paa ferietur, tillater jeg mig herved paa hendes vegne at ansøke om den i Aftenposten nr. 364 averterte guvernantepest.

Sin musikalske utdannelse har hun kun faat av undertegnede; men jeg tør dog — paa ære og samvit-tighet — forsikre, at hun kan paata sig at undervise Deres barn.

Hun har særdeles god og behagelig sangstemme.

Forøvrig tillater jeg mig at henvise til vedlagte eksamensvidnesbyrd.

Ærbødigst

Fru havnefoged Birk.

»Det tok sig unegtelig bedre ut gjennom øret; men du har nu en — »særdeles god og behagelig sangstemme«, hermet havnefogden.

»Er det formeget sagt, mener du?«

»Ja. Du skal bare si *god*, saa kan de i tilfælde selv føie til de andre adjektiver.«

»Naa ja, — men ellers da?«

»Ja, — det er jo ingen almindelig ansøgning.« — Havnefogden sat i kurvstolen med hænderne foldet over maven og dreiet tommelfingrene uavladelig rundt. — »Man pleier helst at begynde med ansøgningen i midten!«

»Akja — men —«

»La *det* være, som det er, mor! Hele skrivelsen er jo saa original, at et slikt brud paa formaliteten gjør ikke fra eller til. Saa vet jeg ikke, om det er paakrævet at fortælle, hvad farve haar og øine har. Det maa da være likegyldig for doktorens.«

»Aa, — jeg vet ikke det. De faar da et indtryk av, hvorledes hun ser ut.«

»Jeg tror heller, jeg vilde sende et fotografi av hende,« sa havnefogden med et triumferende smil.

»Nei, hvor dum jeg er! — Selvfølgelig gjør vi det. Men hvilket?«

Der blev valgt og vraket, indtil de endelig blev enige om at ta et ganske middels godt, saa doktorens ikke blev skuffet, naar originalen kom.

»Jeg føler det paa mig, at de bestemmer sig for Eva,« sa mor.

»Ja, ja, — du har strøket haar og øine da. Saa bør du skrive ganske bra sangstemme, det er mer beskedent, — og stryk ordet kjæk! Naar hun er snild og fordringsløs, behøves ikke mer.«

Mor brukte blyanten efter fars ordre, men ikke

uten surmulen. En burde da faa lov at si, som sandt var, om sit eget barn.

»Men nu foreslaar jeg, at vi underskriver havnefoged Birk og hustru; for jeg vil ikke være bekjendt av saa tør en skrivelse.«

Havnefogden lo og strøk hende kjærlig over hodet.

»Nei, du er heldigvis ikke anlagt for forretninger, mor. Forresten burde den være endda tørrere.« — Han tok blyanten fra hende og satte en tyk strek over »paa ære og samvittighet«. — »Se saa, nu kan du sætte dit navn under, og jeg kan være bekjendt av at ha dig til kone!«

»Det var ikke litet bare det,« sa fruen. Hun snurpet munden igjen og rynket panden.

Men et hjertelig kys glattet alle rynker ut, og med et smil paa læberne satte hun sig til at renskrive den ansøking, som skulde føre hendes datter ut i verden for at tjene sit eget brød — for første gang.

Det var en vakker lørdags morgen, en av de sidste dage i august.

Paa begge sider av Løveidkanalen krydde det av unge jenter og gutter, som med den dypeste interesse fulgte dampskibets synken og stigen i de dype schakter, som kaldes sluserne.

En liten flok hadde valgt at bli igjen ombord, og mellom land og dæk var der livlig forbindelse, vitser og skræmord haglet fra begge kanter paa nær sagt alle landets dialekter. — Det var ikke til at ta feil av, at det var seminarister paa vei til lærerskolen.

En liten svartøiet sogning med livlige gebærder og høirøstet maal førte an i troppen paa vestsiden. Han la ut med megen salvelse om sluser i almindelighet og om Norges i særdeleshet. Hans veltalenhet blev mottat med beundrende miner av de unge, som skulde ind i første klasse. Han hadde gaat to aar paa skolen denne karen, det var let at skjønne.

Anderledes med dem, som reiste paa andre aaret. De lot sig ikke dupere hverken av sluser eller øverste-klassinger, men snakket i munden paa hverandre om det, som ventet dem av stræv og gjenvordigheter i det nye aar. — — —

Alene for sig selv gik en ung, slank dame i graa reisedragt. Det hvite slør over den bløte filthat skjulte litt av den mørke haarfylde.

»Tru um ho er norsk?« blev der spurt.

Nei, hun saa nærmest tysk ut. Til lærerskolen skulde hun nu vist ikke. Slør og skotsk reiseplædd og kikkert i futteral over skulderen pleide ikke tillægges slike folk. Men hun var baade kjæk og pen.

I det friske ansigt med den brunlige teint la man først merke til øine og mund.

Var munden lukket, talte øinene sit tydelige sprog. De kunde ikke lyve de øine, og eierinden var sig det vel bevisst.

Hun hadde tit møie med at kvæle sine tanker og følelser, forat blikket ikke skulde røbe hende. — For øieblikket uttrykte det rolig tilfredshet, mens der lytte en skjelm i hver øienkrok.

Samtalen rundt hende kunde av og til aapne læberne til et litet smil, og blev man det var, glemte man at følge øinenes sprog.

Munden syntes skapt til at smile. Var den lukket, hadde den en liten, bitte, bitte liten likhet med noget, som heter trut — like under buen av overlæben. Kanske det kom av, at de to øverste fortænder ikke som alle de andre stod pent side om side, ret op og ned, men var puffet paa fra begge kanter, indtil den ene hadde valgt at lægge sig beskyttende over den anden.

Denne skraastilling var forresten av heldig virkning for munden, som derved syntes mindre, end den i virkeligheten var, og smilet fik noget freidig og friskt over sig ved denne undtagelse fra regelen.

Det varte litt, før man egentlig fikk fat i næsen. Styg kunde den ikke kaldes, dertil var dens øverste tre fjerdedele for velskapt. Men netop som den hadde faat sin respektable længde og slankhet, gjorde den pludselig og uventet en liten sving opover.

»Jeg maa ha faldt paa næsen, mens jeg var liten,« sa Eva Birk engang til sin mor.

»Da maatte du ha ligget der temmelig længe,« svarte denne. »Men der findes ikke i min hukommelse — og den skulde da være ganske frisk endda, — den svakeste erindring om et slikt fald! Aanei, næsen var fra først av bestemt til at være græsk; men i den ellefte time fandt det vise forsyn, at det var til damens bedste at ha noget som ikke var fuldendt.«

Da trak Eva overlæben op og stak tungen bort i fortænderne.

»Aa, det hadde ikke været nødvendig, for jeg har nu de to skjæve taarn i Pisa da, mor!« — —

Dampskibet pep for sidste gang. Sogningen ropte av vei og hoppet under fnis og latter ind paa dækket, men ingen hadde lyst at følge ham, selv om det var en enestaaende anledning til at vise sin sprækhet.

Sidste sluseport aapnedes, og stille gled skibet ut over Norsjøs krusede flate.

Det surret om ørene om stilopgaver, ligninger, regneprøver og praktiskopgaver, gymnastiktabeller og orgelspil.

Eva sat og hørte paa alt sammen, og for første gang opkom der i hende en skræk for, hvordan hun skulde klare sin nye stilling.

Disse unge, som var paa hendes egen alder, skulde lære, hvad det vilde si at undervise, og hun —

hadde ikke den fjerneste anelse om hverken pædagogik eller metodik.

Sandelig hadde hun ikke bedst lyst til at slaa følge med hele flokken og være elev nogen aar til!

»Jeg gruer saa skrækkelig for praktisk. Rakkestad skal jo være saa gyselig kritisk,« hørte hun fra en sørlandsstemme bak sig.

»Aapyt! Berre ein tek det med ra-u og setjer upp ein a-uverlegen mine, sa-u gjeng det fint!« trøstet den lille sogning. »Eg hørde paa dei ifjor sume gonger, og det e'kje sa-u faarlig.«

»Aajo,« vovet en rødhaaret, stilfærdig gudbrandsdøl at bemerke. »Men det er ikkje alle, so har sogneblod i aara sine!«

»Haa! Det e'kje blodet det kjem an paa, kara; det er levri!« svarte sogningen.

»Ja, du har ikke vondt for at snakke friskt fra leveren du, Hauge!« lo sørlandsdamen.

Eva maatte smile med dem.

Trods erting og stikpiller saa det ut til at være en god kameratslig tone mellem dem. Hun misundte dem den frie, ansvarsløse tid, hun mente, de gik imøte.

Indimellem de pure unge var hist og her nogen mere satte mænd og kvinder; enkelte saa endog ut til at være over de tredive. De hadde ikke saa let for at la munden løpe; men naar de av og til kom med en liten kraftsats, fik man indtryk av, at de tænkte desto mere.

— — Dampskibet nærmet sig Mikalshulen. Eva hadde av kapteinen faat besked om, paa hvilken side

den laa og hadde sikret sig en god plads, hvorfra hun med sin kikkert kunde ta den i øiesyn.

Hun laante den med et venlig smil til en ældre seminarist, som paa hendes spørsmaal hadde git hende en del historiske oplysninger om hulen.

Stor blev hendes forudring, da hun senere hen paa formiddagen hørte to unge mænd si sig imellem:

»Han der med den graa skyggeluen var min løytnant paa moen ifjor.«

»Er'n løytnant, han! Jeg trodde, han var handelsreisende jeg, gut!«

— Eva lo indvendig. Han skulde bare vite, hvad han blev tat for. Hun hadde jo været viss paa, han var seminarist! Hadde han ikke set saa alvorlig ut, vilde hun ha fortalt ham det. — Men handelsreisende! Nei, det lignet han nu allermindst. Han var jo hverken fet eller øllet. — —

— Saa dette var Telemarken. —

Endda var omgivelserne almindelige, mest lik aasene og liene hjemme ved kysten.

Men se der! — Frem av morgendisen stak Lifjelds snedækte top, og der langt i nord raget fjeld efter fjeld op over de lyse, graa, uldne skyer.

Ved stoppestedene kom telemarksklædte kvinder og mænd ombord, og telemarksmaalet fik mere og mere raaderum forut, hvor Eva hadde tat plads for at faa se riktig fort og godt.

Det virket fremmed og nyt.

Nu var hun ikke hjemme længer, — for første gang ute i den ukjendte vide verden for at tjene sit brød.

En taare listet sig nedover kindet. Men et øieblik efter smilte hun, da hun hørte den lille sogning si til kapteinen:

»Naar me kjem att te sumars, blir me lettare aa dra paa, for daa hev me svetta fettet av oss i eks-amenssjauven.«

Eva blev vækket paa hotellet tidlig næste morgen med den besked, at nu kom doktorhesten oppe i veien.

I en fart fik hun paa sig, samlet sine smaasaker og skyndte sig ned. — Hun hadde sovet altfor længe.

Men at doktoren selv kom og hentet hende, hadde hun aldrig tænkt. Og Eva, som hadde set sig om efter en gaardsgut med hænderne i bukselommerne og en snadde i mundviken, blev ganske perpleks, da en herre i graa støvfrak og med guldbriller over de graablaa øine kom ind i spisesalongen og præsenterte sig som distriktslæge Tisted.

Hun hadde foresat sig at føre sig som en voksen dame naar hun kom frem — og glædet sig til kjøreturen, for paa den at øve sig op i at være rolig og overlegen.

Av mor hadde hun faat instruksjer om, at det fra første stund gjaldt at bevare den ydre ro og ikke gi efter for enhver pludselig indskydelse — slik som hjemme.

»Tænk, før du taler og handler, Eva!«

Men nu hadde hun glemt alle formaninger. Rød og forfjamsket tok hun doktorens haand og — jamen hadde hun ikke neiet... næsten. — Kanske det var

den indgrodde respekt for gamledoktoren hjemme, og saa at hun blev overrumplet.

Men uf! Saa gyseligt flaut! — Hun brændte i kindene længe efter... bare ved tanken.

Men hyggelig var han. Litt stille og fraværende likesom, men saa venlig og omtænksom. — Og nu sat de side om side i kurvtrillen, mens Blakken trasket jevnt bortover landeveien.

Det var deilig at han ikke eksaminerte paa kryds og tvers, slik som doktor Fjeld hjemme. Et litet diskret spørmaal eller en orienterende bemerkning om landskapet rundt dem nu og da — uten at se paa hende. Men naar hun sa noget, følte hun, at han var med.

Og selv om han ingenting sa, men bare saa fremfor sig med de rolige, lyse øinene, følte det saa godt og hyggelig. Og hun fik ikke — som saa ofte ellers — denne ekle hodepinen ved visheten om, at hun ikke kunde finde et interessant, aandrikt samtaleemne.

Men hvordan var fruene mon?

Det spørmaal beskjæftiget hende uavladelig, og hun indbildte sig at kunne slutte sig til hendes væsen ved at studere manden ved sin side.

Han mindet litt om far, men var mere indesluttet og stilfærdig.

Kontrastene møtes. Altsaa burde fruene være meget livlig og underholdende — slik som mor.

»Snakkesalige koner faar ordknappe mænd,« sa onkel Hans en gang.

End om hun var musikalsk? Kanske hun sang? Ja, det gjorde hun sikkert. — Doktoren saa umusikalsk ut.

Hun hadde alle noter med, et par firhændige og-saa og nogen yndige duetter.

Aanei, hvor hyggelig det skulde bli.

Og saa sat doktoren og læste ved bordet under en rød skjerm, som bredte et dæmpet lys ut i stuen, mens det knitret i bjerkekubberne i den store, gammeldagse ovn.

Og efterpaa tok begge damer sine haandarbeider, mens doktoren læste høit av en spændende bok — —!

— — Det bar jevnt opover. Omgivelserne blev vakrere og vildere, og luften kjendtes renere og lettere. Tæt skog opover aasene, høie fjeld langt borte og en liten elv, som surlet langs veien.

— — »Saa De har ingen søskend, frøken Birk.«

»Nei, desværre.«

Eva saa frem for sig med et længselsfuldt uttryk i de brune øine. Det hadde jo altid været hendes sorg.

»Da er De nok dygtig forkjælet... Hvad?«

Doktoren vendte sig mot hende, og for første gang saa hun en skøier i øinene.

Hun blev rød, men lo.

»Ja—a. Jeg vet ikke, jeg. Men mor og far har alltid været forfærdelig snilde.«

»De vet vel, at det er den letteste sak av verden at være snild, naar alt og alle føier sig efter ens ønsker og — — luner, og der ingen vilje er at kollidere med?«

»Aa, De maa ikke tro, jeg har faat min vilje i alle ting. Far kan være svært streng,« sa hun alvorlig.

»Hm. Svært streng og græsselig snild — —«

»Ja, det vil si — —«

»Det vil si, at De har været en snild pike og fundet det rettest at lyde ham. — Men mor da?«

»Mor? Aa, hun er akkurat som en søster, mor. Hun er saa ungdommelig og munter og kan le saa hjertelig godt, endda hun er over femti aar.«

»Det er en svær alder altsaa.«

»Aanei, men jeg kjender mange paa den alder, som er likesom saa græsselig gamle og sure og ikke kan glæde sig over nogen verdens ting.«

»Den medfødte natur og livsforholdene spiller her en stor rolle, frøken.«

Doktoren tog et kraftig tak i tømmerne, og Blakken fór som en pil henover veien, som nu var flat et langt stykke foran dem.

Eva sa ikke noget, men skottet bort paa doktoren. Hun hadde vist sagt litt for meget nu.

Han myste med øinene, og smilet var borte.

Det var ikke ørens lyd at faa, slik som hesten galloperte avsted.

Han trodde, hun var forkjælet altsaa og var ræd for, at hun ikke kunde omgaas barn.

Da de kom til den første bakke, sa hun pludselig:

»Men jeg har en onkel i Kristiania, han har otte barn, og der bodde jeg, mens jeg læste til artium.«

Doktoren hørte »men«-et, men svarte ganske tørt.

»Naa, saa De har været saa længe i hovedstaden.«

— Uf, det var jo ikke *det!*

»Og de fire var ukonfirmerte. — Jeg er svært glad i barn.«

»Det glæder mig meget. — De vil faa nok med at holde styr paa vore tre. Vi bor jo litt utenfor civili-

sationen, og det er smaat bevendt med den ydre politur.«

»De har seks?«

»I alderen fra otte til tretten aar?«

»Ja!«

»Har jeg ikke skrevet, at den ene er fra preste-gaarden og to fra gaarden Sten, en av vore naboer? Har jeg virkelig glemt det? — Saa er det at bli gammel. Jeg er ogsaa over femti aar, ser De.«

Han smilte igjen, og Eva sa til sig selv, at hun var gyselig dum.

»Ja, mor syntes, de var noksaa tæt paa hverandre. Men vi trodde, der maatte være tvillinger. — Der kunde forresten gjerne være seks til for mig. Jo flere, jo morsommere. I byen har de jo baade tredive og firti i klassen.«

»Paa samme alder, ja.«

»Ja, det blir kanskje litt forskjel. Jeg maa vel ha flere partier samtidig?«

»Det maa De, ja. — Den forrige lærerinde hadde tre partier — otte, ti og tretten aar. Og hvert parti hadde forskjellige fag i samme time. — Naar De har studert tabellen fra ifjor, klarer De det nok — med en del nødvendige forandringer,« føiet han opmuntrende til, da Eva drog et langt suk og satte fortænderne dypt i underlæben. En liten rynke à la mors tok plads mellem øienbrynene.

»Ja, tusen tak. Og saa maa jeg faa lov til at konferere med Dem eller fruene, naar jeg har faat ordnet tabellen. — Jeg burde vel hat den færdig paa forhaand,« sa hun med nedslaat mine.

»Aa, langtfra! De maatte da først se elevene. Men

— — min kone er desværre ikke saa sterk og har fuldt op med huset at bestille. Det er ikke værdt at bebyrde hende med nogen slags skolebekymringer. De kan naarsomhelst henvende Dem til mig, — om det behøves.«

»Ja tak,« sa Eva varmt. Hun hadde for anden gang følt den skrækkelige angst for skolegjerningen. Men som en lysstraale kom doktorens ord. Hun var viss paa, han ikke vilde late hende i stikken. — —

»Naar vi kommer forbi den lille hytten der oppe paa bakken, ser vi gaarden. Jeg lover, Deres elever er spændt paa at faa se den nye lærerinde.«

Eva smilte svakt.

Hun var ute av stand til at si noget. En beklemmende følelse hadde overfaldd hende, og tungen blev tør av ængstelig forventning. Det føltes, som noget knugende, skrækkelig tungt laa over hende og vilde pine hende tildøde.

Al hendes fordums freidighet forlot hende, og brogede, vilde billeder blev malt for hendes fantasi... seks viltre, uskikkelige unger, som ikke vilde lystre, men fandt paa alskens spilopper i timerne. — Naar doktoren kom og hørte paa, kunde ingen lekserne; hun selv var fortvilet og stortutet... Alt blev galt... At reise hjem blev den hurtige avslutning paa hendes første forsøk paa at tjene sit brød.

Kanske doktoren sat med de samme tanker? — Ja, han skulde ikke ha faat for høie tanker om hendes duelighet. Hadde bare gaardsgutten hentet hende! — —

»Ja, se der har vi Fagertun. Der er illumination til Deres ære, ser jeg.«

Et beundrende »Aah« undslap hende, mens hun nød den vidunderlige utsigt.

Gaarden lyste blændende hvit mot dem i morgensolen, vinduene stod som flammende ildøine, og kirkespiret nede i dalen glitret som det var av sølv.

Aasryggen bak huset var klædd med tæt mørk naaleskog. Hist og her stak en liten dot av løvtrær frem, og bakenfor aasen laa de nøkne fjeldtopper halvt svøpt i graa morgendis.

Aker og eng nedenfor gaarden lignet grønne og gule firkanter i et lappeteppe med orekrattet som border mellem ruterne.

Og dypest nede i dalen slynget elven sig i fossende stryk. Som et smalt sølvbaand paa en dypgrøn klædning — slik saa den ut. For granskogen paa begge sider var klædningen, og vakrere prydkunde den aldrig ønske sig.

Men bortenfor elven, hvor skogen blev lav og glissen, der glitret det i svarte tjern, og rundt omkring lyste det rødgult fra de store multemyrer.

— — »Her er vidunderlig vakkert,« sa Eva stille.

»Ja, men om vinteren kan her bli ensomt.«

»Da kan vi jo dyrke skisporten og ake og ha det koselig inde?« sa Eva spørrende.

»Det er nok saa ja,« sa doktoren med et fraværende blik.

— Snart bar det opover bakke igjen. —

Eva saa, det blev tungt for hesten og vilde av, men doktoren befalte hende at bli sittende. — Han gik selv ved siden og la tømmerne løst over hesteryggen.

Men Eva likte sig ikke.

»Nei, jeg er jo med i dyrenes beskyttelse!« ropte

hun pludselig, og før doktoren kunde faa stanset hende, gjorde hun et boks ut av vognen og fór paa hodet ned i grøften, som heldigvis var tør.

Med en hjertelig latter, som helt avvæbnet doktoren den paatænkte straffetale, kravlet hun op, la hat og slør fra sig paa vognsættet og fæstet op de lange tykke fletter, der ikke var sat op med tanken paa en slik saltomortale.

»At De kunde være saa letsindig da, frøken! Har De ikke lært, at man aldrig maa hoppe av en vogn, som er i bevægelse! De vet jo, hvor mange ulykker der sker paa trikken av den grund!«

Ordene var strengere end tonen og minen, som ledsaget dem.

Eva satte hatten paa med et freidig smil.

»Trikken ja; den gaar jo med lynets fart. — Nei, jeg var bare græsselig dum. Jeg hoppet jo den gale veien!«

Men slik gaar det, naar jeg ikke faar min vilje, fortsatte hun i tanken.

Doktoren rystet smilende paa hodet. Han var jo glad, det var gaat bra, og saa var det dette med dyrenes beskyttelse. —

Nu gjorde veien den sidste sving, og der ved den hvite havegrind stod hele flokken.

Eva talte.

»Der er jo otte?«

»Ja, de to mindste hører til paa forpagtergaarden. De synes, de maa være med de ogsaa!«

Glemte var dame og respekt, disiplin og tabel. — Hun tok lømmetørklædet mellem begge hænder og viftet mens øinene stod blanke av taarer.

»Aa, hvor de ser søte og kjække ut!«

»Der er nok litt av hvert, desværre.«

Alle seksten hænder vinket igjen. Saan luksus som lommetørklæde var de ikke belaget paa.

Men da gjenstanden for deres fantasi i de sidste uker tok dem alle i haanden — en for en, sa lille Eli fra prestegaarden:

»Vi skjønte nok, du var snild, for du *gik* op bakken!«

Og et par store, smilende øine mellem to stramme, lyse fletter saa trygt og tillidsfuldt op i Evas.

Nedover verandatrappen kom en blek, mørkhaaret dame med et tykt sjal over skuldrene.

»Og der har vi mor,« sa doktoren og svinget luen.

Eva rettet sig op og ordnet paa dragten.

Ja, det var sandt . . . Der var en doktorfrue . . . Det hadde hun jo næsten glemt — —!

Eva var kommet til Fagertun søndag formiddag, og mandag eftermiddag skrev hun det første brev hjem.

Kjæreste mor og far!

Jeg er altsaa kommet vel frem og har hat en hyggelig reise. Det vet dere fra brevkortene. Men dere vil vel gjerne vite litt mer — bare jeg nu kunde snakke med dere istedetfor at skrive! Aa, men det kan jeg jo ikke — slet ikke! Det er næsten svært at indrømme det — og jeg tør ikke, *vil* ikke gaa helt tilbunds i den tanken, for da kommer der noget vaatt i øinene, og noget saart begynnder at røre sig inde i hjertet.

Og saa er der et litet — bitte litet tryk for brystet, og det gir sig ikke, om jeg end av al magt forsøker at drive det bort. Det er en beklemmende, lammende følelse, som jeg aldrig har kjendt før. Det er ikke bare hjemlængsel. Nei, jeg kan like saa godt si det: Det er den følelse, jeg straks fik, da jeg hilste paa doktorfruen — den, at hun ikke synes saa godt om mig, som jeg tror, de andre her i huset gjør. Hun er nok venlig paa en maate — siger ialfald ikke noget ubehagelig. — Nei, vilde hun bare ikke være saa indesluttet. Jeg føler, hun tænker saa meget mere, end hun uttaler, og

det er jo saa ulikt dig, mor. Nei, der findes ingen som dig, du kjære snilde mamsen min!

Doktoren minder litt om dig far, — og derfor er jeg glad i ham. Han taler heller ikke stort, men saa er han saa aapen i øinene, og jeg er aldrig ræd for, at han muligens kritiserer mig i stilhet.

Barnene er yndige, søte og snilde. Den ældste, Astrid, er en prægtig pike paa tretten aar. Hun har sin mors ydre, er mørk og pen, men ser frisk ut og har et livlig sind, — og hendes veslevoksne væsen, som vel kommer av, at hun har maattet ta sig av de to yngre, gjør hende nogen aar ældre.

Ingar er elleve aar, faren op ad dage, og er en skøiergut, rigtig en hjertetyv.

Den mindste, Marta, skal først nu begynde paa skolen. Hun ser ikke saa sterk ut som de andre, er mere finbygget og litt blek, men hun har et par deilige, blaagraa øine, som ser længe og undersøkende paa en, saa smiler hun pludselig og blir rød, og saa begynner den lille munden at løpe.

Fruen har vist været vakker i sin ungdom, men der er noget lidende over hende, og øinene ser trætte og misfornøide ut. Hun har kulsort haar, som er greid glat til begge sider og ender i en svær, tung flette paa bakhodet. — Denne haarfrisure gjør hende ældre, end hun er — seks og firti aar.

Aa, jeg ønsker saa, jeg kunde bli litt glad i hende, for jeg *er* det ikke! Men naar vi blir bedre kjendt, kommer det kanske.

Her er vidunderlig vakkert. Høie fjeld og store mørke skoger, elver og svære enger og akrer og saa en deilig, klar, mild, let luft. Det blaaser ikke slik som

hjemme; nei, far vilde sikkert bli bra for gigten her oppe. Bare kom!

Idag har jeg faat tabellen iorden. Det gik bedre, end jeg tænkte. Jeg baade glæder mig og gruer til imorgen, første skoledag. Baade Eli og gaardbruger Stens gutter ser kjække ut, og jeg tror ikke, der vil bli ugreie med dem.

Tjenerne er ogsaa hyggelige og velvillige. »Du,« siger de! Men de er høflige og tjenstvillige. Saa jeg maa vel si — jeg har været heldig, — eller rettere sagt *du* mor. For *jeg* har jo ikke søkt posten.

Og saa har jeg mit værelse — lyseblaa panelte vægger, god seng, filleryer paa gulvet! Og paa kommoden en stor vase med rognebær og bregner midt imellem fotografiene av dere to — søte deilige mor og snilde, gode far. — — Men ingen god stol har jeg. Gid jeg hadde en om kvelden, men træstol er kanske sundere?

Pianoet har jeg ikke forsøkt; ingen har bedt mig spille. Jeg vilde løfte op lokket i formiddag, men det var stængt. — —

Godnat, godnat! Skriv lange brever til mig. Og tænk ikke andet, end at jeg har det bare godt.

Eders egen hengivne
Eva.

— — —
»De er kanskje saa venlig at hjelpe Astrid med at ta av bordet, frøken Birk. Pikerne hjelper til med saftningen idag, og jo før vi blir færdig — —«

Fru Tisted saa med et træt blik henover bordet og begyndte at ta serviettene sammen.

»Aaja, det vil jeg saa gjerne,« utbrøt Eva glad. Det var jo som at være hjemme dette, og gjerne skulde hun av og til ta litt del i husets arbeide. Hun hadde virkelig savnet de smaa hjemlige sysler.

Men der var ikke gaat mange dage, før hun forstod, at fru *fordret* hendes assistance i huset ved siden av skolearbeidet og musikundervisningen. Vistnok pleide hun ikke likefrem bede hende. Men det blik efter hvert maaltid forstod Eva bedre end ord, og hun vilde ikke allerede nu utsætte sig for fruens tydelige misnøie. Det var derfor blit til en fast regel, at Eva og Astrid ryddet av bordet.

»Jeg kan godt gjøre det alene,« sa Astrid en dag. Hun syntes ikke riktig om, at hendes lærerinde skulde være opvarningspike.

»Aa, jeg er viss paa, frøken Birk synes, det er en behagelig avveksling. En ung pike har ikke godt av bare hodearbeide — ikke sandt, Olav?«

Doktoren stod ved vinduet. Han snudde sig braatt.

»Hvad — hvad — hvad var det, Magnhild?«

»Aa, jeg siger bare, at det er usundt for frøken Birk kun at befatte sig med hodearbeide, en blir saa let nervøs og overanstrengt. Derfor mener jeg, hun har godt av at ta litt del i husets sysler.«

»Joda — det er nok saa. Men — — det faar nu frøken Birk selv bestemme, mor.«

»Ja, her er ingen tvang!« kom det med et anstrengt smil fra fru.

Eva visste ikke, hvad hun skulde si; men da tausheten blev for trykkende, brøt hun den ved at si med et av sine bedste smil til doktoren:

»Jeg har selv fundet paa det, og det er da bare morsomt!«

Han nikket fornøid, men saa i det samme bort paa sin frue, der hadde faat farve i kindene under sin iver for at fremme Evas velbefindende.

Hun var ganske vakker der hun sat tilbakelænet i den røde lænestol. Det sorte, glinsende haar kom til sin fulde ret mot den hvite nakkepute, Marta hadde stukket bak hodet.

»Og saa skammelen da, Ingar!« ropte Astrid og sendte broren et strengt blik. Ingar slap søndagsavisen, hvor han studerte alle illustrationer, og fór som en pil for at utføre Astrids ordre.

»Saa tak, barn. Sæt dere nu rolig ned eller gaa ut og lek!«

Litt efter kom Eva ind og satte sig ved vinduet med sit haandarbeide.

Fruen la sig ikke til at sove før en halv time efter middagen, og Eva hadde forstaat, at hun ønsket litt selskap, selvom hun litet eller intet sa.

Doktoren gik paa kontoret for at røke, da fruen ikke taalte tobaksrøk i stuen efter middag.

Allerhelst vilde Eva tat sig en tur i det straalende septemberveir — saa vakker som skogen var nu. Hun skalv rent efter at benytte tiden, før høsten kom for alvor, og det mest blev at holde til indendørs.

Men en dag hadde fruen sagt: »Synes De ikke, det er behagelig at være litt i ro efter middagen, frøken Birk? De kan saa gjerne ta plads borte ved vinduet. Det generer ikke mig.«

Og denne uttalelse oppfattet den lydhøre Eva som en befaling.

Da hun en gang vilde sætte prøve paa fruens ønske i den den retning og let henkastet sa: »Jeg tror, jeg vil spille krocket med barnene litt,« — svarte hun en smule irritabel, syntes Eva: »Som De vil; men vil De da bede Astrid hjelpe mig med den garnhespen!«

Naturligvis lot hun Astrid bli, hvor hun var og nøstet selv garnet, som det forresten slet ikke hastet med; hun hadde endda et litet nøste igjen.

Evas haandarbeide var julepresent til mor — et vakkert sybordteppe av grønt klæde, brodert med hvite og gule vandliljer og grønt siv. Maalet for idag var at faa en av de gule færdig med støvdrager og stilk; det var saa meget bedre, naar hun hadde et maal at hige mot, da gik det tusen gange fortere; og idag var hun oplagt til at sy.

»De har vel ingen øvelse i at bake? Jeg skulde ha laget nogen berlinerkranser og testokker til imorgen; men jeg føler mig saa træt, og jeg kan ikke stole paa Synnøve.«

Over Evas ansigt fløi en hastig rødme. Ærgrelse, forundring og stolthet avløste hverandre hurtig. At hun virkelig vilde bede hende! — —

»Jo, mor siger, det er det, jeg duger til i huset,« sa hun endelig i en velvillig og munter tone. »For jeg synes det er morsomt — — naar det gaar godt da,« føiet hun leende til.

»Vil De forsøke da, frøken Birk? — Jeg har set efter i kakebeholdningen, og den er noget tynd. De vet, jeg skal ha kvindeforeningen her imorgen.«

Det forekom Eva, at fruene generte sig litt over anmodningen. Men hun gjorde hende det lettere ved

at late, somom hun fandt det at være ganske i sin orden.

Og da hun stod iført et stort, hvitt kjøkkenforklæde og ærmer til albuen, var ærgrelsen og forundringen som blaast bort. Glad og fornøid gik hun ute i kjøkkenet og rumsterte med sukker og mel og egg — og veiet og maalte og nynet en stub imellem.

Synnøve, som hadde faat ordre til at fyre i stekeovnen, sat og snittet bønner og saa med et underfundig smil paa Evas forberedelser.

»Jamen trur eg du kan!« brast det ut av hende, da hun saa det gode laget, Eva hadde med vispen. Eva lo klingende.

»Aa, jeg kan nok mer, maa du tro. Jeg kan lage en smørbrøduppuding, som der ikke finds maken til i sju kirkesogn! Og jeg kan kjevla ut fattigmand saa løvtynd og fin som — — ja, bare vent til jul, skal du faa se!«

»Vert du so lenge daa?«

»Saa længe?« — — Eva holdt op at vispe og saa næsten forskrækket paa Synnøve. — »Det gjør jeg da vel!«

»Ja, ja. Det er ikkje alle, som hev greid aa vera so lenge i dette huse.«

»Er det sandt, Synnøve?«

Eva talte i en hviskende, fortrolig tone; men straks følte hun, hvor litet passende det var at utfritte piken om, hvad der hadde passert før hendes tid. Hun tok igjen fat paa vispingen med en resolut mine.

»Jeg blir ialfald aaret ut, — saasandt jeg er frisk; for jeg liker mig udmerket godt, jeg. Barnene er jo saa søte og snilde, saa —«

»Ja — ongene er bra dei — — og doktor'n med; men det er no fleire folk i detta huse,« sa Synnøve med et megetsigende smil.

Nei, slik hadde ikke Eva tenkt sig Synnøve. Hun var jo troløs og sladderagtig!

»Vi er her først og fremst selv, vet du, Synnøve, — og det er vel nærmest vor egen skyld, om vi liker os eller ikke.«

Det kom saa bestemt og med en mine, som ikke opfordret til videre omtale av herskapet, og Synnøve lot saa emnet falde.

Men da berlinerkransene laa gulbrune og delikate paa stekefatet, kunde hun ikke la være at si:

»Aaja — no fær du 'kje venta mykje takk og skryt, for slikt noko reknar det ikkje med her i huse.«

»Pyt, det er det samme! Bare jeg er fornøid selv saa,« sa Eva rød og varm og smilende. Hun laa paa knæ foran stekeovnen og tok forsiktig ut nogen av de færdigstekte testokker.

»Fine disse ogsaa, ikke sandt?«

»Jau, — du kan nok vera frue, du —«

»Nu er du dum, Synnøve! — Jeg skal ikke gifte mig. Jeg skal være hjemme hos mor og far paa deres gamle dage, jeg.«

»So—o,« sa Synnøve med et vantro smil. — —

Evas ansigt straalte, da hun med et stekefat i hver haand gik ind til fruen, som endda laa paa sofaen og hvilte.

»Tak skal De ha! Det er rigtig bra, De er huslig, frøken. Det kommer vel med nu, jeg er saa nedfor.«

»Vil ikke fruen smake?«

»Aa — aa. Tak — nei; de er vel ikke rigtig kolde.

Jeg vil hellere vente til siden. — Men vil De nu ha et øie med Synnøve, saa hun snitter bønnen rigtig fint, var det bra.»

Saa lukket hun øinene, og Eva gik en smule slukøret ut i kjøkkenet.

»No? Fekk du takk?«

»Ja, det gjorde jeg rigtignok. — Skal jeg hjelpe dig med at snitte?«

»Nei, du skjemmer ut de kvite hænderne dine, og no er eg snart ferdug.«

»Pyt — for hændernes skyld, saa. — Men da tar jeg mig en tur i skogen og finder noget pent til kaffebordet imorgen. Har du set alt det deilige høstløvet, Synnøve; alle de vidunderlige farverne, fra lyserødt til blodrødt og brunt?«

»Jau, det er vænt her tidleg paa hausten. Hev du sett, kor fint blaabærriset er? Men det fell so snøgt av.«

»Ja, det er yndig. Jeg skal nok finde noget pent.«

Og saa satte hun paa sprang opover, til hun rød og andpusten lot sig falde ned i den bløte mose inde i granskogen.

Der laa hun med hænderne under nakken saa lang hun var og saa op mot den klare blaa septemberhimmel. — Endelig var hun fri! Hun hadde ikke eiet et sekund for sig selv, siden hun stod op idagmorges.

Barnene var baade snilde og flinke. Hun kunde jo faa dem akkurat, som hun vilde; det var bare gildt at være deres lærerinde — jo, det var det. Men hun *var* træt, naar skoletiden var forbi. De burde da huske — — hvem de? Jo, fruen —, at hun ikke

hadde spor øvelse, saa det fra først av faldt anstrende. Jamen kunde hun trænge at ha eftermiddagen til sin egen raadighet —, naar musiktimerne gik fra. Aftenen kunde hun ikke regne paa — endda. Det stakkars talglyset skulde ikke række langt, og nu var det da mørkt klokken halv ni. — —

Nede var der tomt. Fruen gik tidlig tilsens; doktoren opholdt sig paa kontoret, og barnene sov. Nei, nu *vilde* hun bede om en lampe. Hun var da hverken gammel eller syk — eller en liten unge, som skulde puttes iseng efter aftensmaten. — Det maatte være en forglemmelse med den lampen.

Idag vilde hun gjøre alvor av det; det var bedst at benytte denne anledning med de vellykkede kaker.

Aa, naar hun tænkte paa de koselige kveldstunder hjemme —, naar far læste højt, og mor og hun sat med et haandarbeide, eller naar far tok sig en pipe, og mor spilte, og hun sang. Aa, saa deilig det var at synge hjemme. Det var som mors og fars smil løftet og bar hende høit, høit op over al smaalighet og kritik, og hun glemte, at der fandtes noget ondt i verden.

Inde hos onkel Hans var det noget lignende. Tante var jo fars søster, og selvom hun ikke var musikalsk, elsket hun sang og musik, især sang — over alle grænser. Derfor hadde hun ogsaa stadig forsynt hende med sangnoter; mange var vanskelige og laa endnu urørte; men en hel del hadde hun lært og levet sig ind i trods læsning og eksamen og al hovedstadens uro.

Men nu! — Endda hadde ingen bedt hende synge, og hun hadde da været her over en halv maaned. Men bake — og ta av spisebordet og dit og dat, det var hun god nok til.

Nei, nu begyndte hun at bli styg og ond. Fy, hvor litet snild hun igrunden var!

Hun kom med ett til at huske doktorens ord paa kjøreturen. Jo, det var nok sandt: Det var let at være snild, naar alt føiet sig efter ens ønsker. Her var det ialfald vanskelig for ikke at si umulig.

Pludselig fik hun en uimotstaaelig trang til at gi sine følelser luft. Og hun tok til at hauke av fuld hals, — slik som budeien, naar hun ropte kjørene ind om kvelden.

Aa, hvor det klang! Det gav gjenlyd i aasen ovenfor, og tonerne kom tilbake med fordoblet styrke.

Hun hoppet op paa en stubbe, hvorfra hun hadde utsigt over bygden gjennom en liten gløt i grantrærne, og hun sang med hele sin opsamlede kraft: »Paa solen jeg ser — —« alle fire versene; sterkere og sterkere lød det, indtil stemmen svigtet hende — »Gud give jeg atter var hjemme —,« og taarerne listet sig sagte nedover kindene, en for en.

Det var første gang i sit liv, at hun graat av hjemlængsel.

Hun saa snart det komiske i situationen, og smilet listet sig frem gjennom taarerne.

Men solen skinte og himmelen var blaa, og rundt om hende stod rød blaabærlyng og bregner i de fineste schatteringer. Og over den mørke mose laa linnæaens lysegrønne, fine stængler med yndige, lyserøde klokker.

— Hvor her var deilig! Nei, det var bedre at graate, naar hun var kommet i seng, og hun ikke hadde andet at ta sig for.

»Ich weiss nicht, was soll es bedeuten, dass ich so traurig bin.«

Nei, den klang ikke. Der maatte et større register til.

»Norge, Norge! Blaanende op av det graagrønne hav.«

— — Det knaket i buskene bak hende; bare en fugl, som ikke likte forstyrrelsen. . . . konkurransen!

Hun sang videre — triumferende, overgivent.

Stemmen var let og bøielig, varm og kraftig og ikke mere skolert, end at den klang ungdommelig og umiddelbar, fri for nogenslags mislyd i tekstuttale og toneansættelse.

Saa hauket hun igjen, vildt og overgivent og hoppet ned fra stubben.

Der borte stod nogen vidunderlige terrakottafarvede bregner. I det høie, smale glas vilde de gjøre storartet virkning mot den hvite duk. Hun skulde nok pynte bordet nydelig.

I farten stak hun en av bregnerne ned i fletten og fæstet den paa den anden side, saa den dannet den yndigste krone over det mørke, glinsende haar. — —

Der kom sandelig nogen! En mand i høie skafte-støvler og med skyggelue. En av blinkerne formodentlig; der skulde jo sælges tømmer fra Stensskogen — han var uten snip, bare en randet turistskjorte med krave.

Eva sat paa huk og fraadset i de deilige linnælængder. Hun hadde fæstet en lang buket under den

store brystnaal; de dækket næsten brystet paa den hørøde bluse, hun bar.

Blinkeren kom imot hende; hun syntes at dra kjendsel paa ham, men hvor i alverden hadde hun set ham?

Han tok luen av med et smil. Hun nikket fort igjen, der hun sat.

»Tak for sidst — og for laanet av kikkerten!«

»Aa ja, der var det,« ropte Eva lettet. Hun hadde ikke kunnet klare det. »Er det nogen ekserserplads her oppe? — Ja, undskyld, men jeg vet nemlig, at De er løytnant,« tilføiet hun, da han saa saa rart spørgende paa hende.

Han blev litt rød og lo.

»Aaja, det er nok saa ja. Løytnant og litt til.«

»Handelsreisende kanskje?«

Han maatte le med hende, endda han ingen anelse hadde om, hvad hun lo av.

Saa fortalte hun om de to seminaristers samtale paa dampskibet.

»Nei, jeg har nok en helt anden gjerning nu for tiden,« sa han — uten at smile.

»Ja, da vet jeg, hvad det er; De er naturligvis noget i et av departementerne, det er saa almindelig, at løytnanter har slikt ved siden.«

»Hvis det virkelig interesserer Dem, kan jeg gjerne —«

»Nei, tusen tak! Jeg vil ikke være indiskret — slet ikke — nei da; jeg vil ikke vite, hvad det andet er — — det er da mig det samme. Men —« hun smilte skøieragtig — »mit navn er Eva Birk, og jeg er guvernante hos doktoren.«

Nu blev løjtnanten rød helt oppe fra den tykke, blonde haarlugg og nedover til turistkraven, det saa Eva tydelig; men hun havde ikke spor ondt av ham, naar han var saa taktløs, saa!

»Jeg ber, frøken! Mit navn er Harald Weimann; — jeg — jeg fandt det, sandt at si, saa unødvendig at præsentere mig. — Jo, De maa undskylde, og jeg saa jo straks, hvem De var, — for lille Eli har beskrevet Dem aldeles tydelig og korrekt.«

»Eli?« — Eva reiste sig endelig fra den knælende stilling; nu hadde hun begge hænderne fulde av bregner og linnea og blaabærlyng. — »Bor De i preste-gaarden?«

Han bøide sig for at plukke et bregneblad.

»Ja —« sa han ganske kort.

»Er den nye presten — kapellanen — kommet?«

Eva sat paa stubben og ordnet sine blomster. Løjtnanten saa undersøkende paa hende fra siden.

»Er han —« begyndte Eva, men stanset og saa bort paa løjtnanten.

»Naa?«

»De synes kanskje, det er rart, jeg spør, men De er jo løjtnant —« hun smaalo — »tror De, han er svært gammeldags —«

»I klædesdragt?«

»Nei da! I sine anskuelser — i religiøse ting.«

»Naa — jeg kan ikke si, jeg har faat det indtryk netop.«

»Saa. — Der gaar det rygte om ham, at han skal være svært ortodoks og saan — pietistisk. Og da blir han vel en kontrast til sognepresten; for han kan jo baade spille kort og ta sig et glas toddy.«

»Aa, det kan jo hænde, kapellanen gjør det samme.«

»»Virkelig?«

»Ja, var det saa skrækkelig da? Naa, forresten kommer De vel til at lære ham at kjende selv og kan opgjøre Dem en mening om ham. Han ser nærmest ut til at være et ganske almindelig menneske — som De og jeg.«

Eva sendte ham et skarpt blik; men det var forgjæves, for han saa til en anden kant.

Uforskammet næsten var han. Men han tok da sig selv med, tænk.

»Aa, for løytnant at være synes jeg, De er nok saa ualmindelig,« kom det sarkastisk.

»Ja, De har ret i det. Jeg er ikke nogen almindelig løytnant.«

»Nei, for de pleier være mere — mere galante mot damer.«

Han nikket alvorlig, svært alvorlig, syntes Eva, saa hun næsten angret sine ord.

»Det har De nok ret i, frøken Birk. Det er mot min natur at være galant.«

Saa kom der et litet smil om den skjegløse, bestemte mund, og han aapnet læberne, som vilde han si noget. Men pludselig tok han luen av og bukket — *næsten* galant for hende paa stubben.

»Jeg haaber, jeg faar den fornøielse at træffe Dem igjen.«

»Det kommer an paa, hvorlænge De blir her det.«

»Aa, jeg reiser ikke saa snart. — Paa gjensyn!«
Og saa gik han uten at se sig tilbake.

Eva sat med aapen mund og stirret efter ham.

»De glemte at svare paa mit første spørgsmaal!«
ropte hun pludselig efter ham.

»Nei, her er ingen ekserserplads.«

Saa fortsatte han rask ind i skogen.

»Jo, han havde en løjtnants holdning! Han var rigtig kjæk, men —. Ja, der var en hel del men'er. Saa let som han blev rød; men allikevel saa væmmelig bestemt og — ja, virkelig ugalant.

Ikke for det, hun sværmet ikke for slike balkavallerløjtnanter — fy, nei da! En visste, hvad de vilde si, længe før de aapnet munden.

Men der var en grænse.

Og tænk, ikke nævne noget om den deilige naturen — gid saa prosaisk; det laa da saa snublende nær — — og ikke et ord om hendes blomster.

Nei, det *var* en rar løjtnant. Og det havde hun faat sagt ham. — Forfærdelig snild saa han ut; græselig gode, næsten vakre blaa øine!

Men at *han* kunde være streng nok til at kommandere. Kanske han var som kamæleonen — han byttet farve, eftersom det passet ham.

Tænk ikke en eneste bemærkning om de deilige høstblomster, og saa fint og smagfuldt som de var ordnet. Prestefruen vilde nok lægge merke til dem imorgen, for hun saa ut til at ha skjønhetsans.

Eva havde ikke længere trang til at synge og juble; men hjemlængselen var dog jaget paa flugt. —

I dype tanker gik hun længer og længer ind i skogen, og kom først hjem til doktorgaarden, da der skulde spises til kvelds.

Da hun næste eftermiddag bød kaffen om til damerne, hørte hun prestefruen si til mor Tinn paa Øvre Sten.

»En meget takkelig, ung mand ser det ut til. Min mand har faat det bedste indtryk, og jeg tror nok han vil bli ham en god hjælp i menigheten.«

Men løytnanten nævnte hun ikke med en stavelse. Han var kanskje allikevel reist.

Og fru Tisted sa ikke et muk om, hvem der var mester for kakerne, — endda alle roste berlinerne. Nei, nei, det var jo ikke derfor hun hadde bakt dem.

*

Hun burde aldrig ha paatat sig at undervise i musikk. Men hvem skulde nu ha tænkt, det skulde bli saa skrækkelig?

For var det noget, hun ikke gruet for, før hun reiste hjemmefra, saa var det netop musikken. Anderledes med de boklige fag. For deres skyld hadde hun tit hat hjerteklap, før timen begyndte; men altid var det gaat bra, selv med Astrids tysk, og hun var da likesom i tredje middel. Næste aar skulde hun til Skien og ta eksamen. Aaja, forklaring var ogsaa litt vanskelig. Det var saa ondt at finde paa noget at snakke om. Saa de timerne blev græsselig lange og kjedelige; men endda hadde ingen hørt paa. Sognepresten hadde rigtignok en dag skræmt hende med, at han vilde komme og inspicere. Men det var vel ikke alvor. — Nei, skolen var allikevel ingenting imot musiktimerne.

Fruen hadde før i tiden klart at undervise selv, men nu orket hun ikke lenger. Og saa syntes hun

vel, hun ikke rigtig kunde gi undervisningen helt fra sig. —

Aldrig kunde Eva glemme den første spilletimen med Astrid, da døren til spisestuen gik op, og fru Tisted med et strikkebøi i haanden tok plads bak hende uten at si et ord. — Og der blev hun sittende hele timen.

Astrid begyndte med at spille leksen mor hadde git hende. Hun klarte den ganske bra med undtagelse av skalaøvelserne; de gik en smule ustøtt.

»Det er kanskje bedst, du tar dem om igjen, saa kan du faa ny lekse næste gang,« sa Eva og vendte sig spørgende halvt om mot fruene.

»En kan ikke vente saan færdighet i løp endnu; det kommer vel med tiden,« sa denne ganske rolig uten at se op.

»Ja, ja, — saa kan du spille den næste igjennem da,« sa Eva og blev sprutrød.

Væmmelig ogsaa! Skulde fruene blande sig i musikundervisningen, saa — — ja, hvad saa? Uf, hun hadde jo selv spurt hende. *Det* skulde hun da aldrig mere.

»Saa skal jeg spille igjennem den nye leksen for dig,« sa Eva og reiste sig for at bytte stol med Astrid.

»Jeg tror, det er heldigst, Astrid først spiller den nye leksen, frøken Birk. Naar saa De efterpaa lar hende høre, hvordan den skal være, blir det mest frugtbringende.«

»Ja, ja,« sa Eva og satte sig igjen. Hun maatte av al magt lægge dæmper paa sin ophidselse.

»Vil du saa begynde med høre haand.«

»Først med bassen, det har jeg altid lært hende.«
 En bølge av vrede skyllet op i Eva, men den fik en foreløbig utløsning i nogen taarer, som raskt blev strøket væk, idet hun lot, som hun pudset næsen.

»Ja, gjør som du har lært, Astrid,« fik hun endelig frem og smilte til Astrid, som saa bort paa hende med et bønlig blik. — Det var det blik Eva ikke kunde staa for. — Vredesbølgen dalte langsomt, og Astrid fortsatte — litt usikker og famlende, men kom nogenlunde bra igjennem.

»Vil De spille det nu?« bad Astrid med et smil.

Og Eva spilte slik, som mor hadde lært hende. Let, og med foredrag, selv der hvor intet stod antydet.

»Aa, det var nydelig! Saa pent lærer aldrig jeg at spille,« sa hun med et suk.

Fra fruén hørtes kun raslen av strikkepinderne.

— Det var den første time. — —

Efter lang grublen frem og tilbake bestemte Eva sig til at gaa til fruén og si: Undskyld, fru Tisted, men det generer mig saa, at De er tilstede.

Men hun kunde ikke finde passende anledning. Ordene blev sittende fast i halsen. Og en dag kom det pludselig for hende, at det var ensbetydende med en falliterklæring at komme med en slik bekjendelse. — Saapas maatte da et voksent menneske taale!

Men væmmelig, frygtelig væmmelig var det! — Og Evas vakre, brune øine blev formelig bidske at se ind i, og hun bet sig unødig haardt i underlæben med de skjæve fortænder.

Hvad vilde mor si, om hun fortalte det, mon? At

hun fik finde sig i det naturligvis og ikke tro at mors undervisningsmetode var den absolut rigtige.

Finde sig i det. — Hvorfor skulde en finde sig i slikt, som bare skadet — baade hende og elevene? For det var let at skjønne, at de ogsaa fandt det kjedelig — endda det var deres egen mor.

Fruen kunde si, hvad hun vilde: — det var dog bedst at høre leksen spillet først slik, som den skulde være. Derved fik elevene lyst til at ta fat. Men hun maatte altsaa taale og lide. — Engang vilde vel fru Tisted bli træt av at høre paa. — Men halve september var gaat, og fruén sat hver gang paa sin vanlige plads. Og istedetfor at vænne sig til hendes nærværelse, blev Eva mere og mere opbragt.

En trøst hadde hun: Hun var ialfald den mest overlegne, som saa rolig og taalmodig fandt sig i slik behandling. Ikke enhver hadde tidd stille.

— — —

Paa hendes værelse hadde Synnøve bragt op en liten fotlampe uten kuppel, — og den var til og med en flatbrænder — omtrent en slik, som piken hjemme hadde paa sit kammers. Bedre end et talglys var den jo, men græsselig daarlig at sitte og sy ved. — Mor vilde vel bli fortvivlet, om hun skrev om den, saa hun hadde latt det være.

I det hele tat skrev Eva bare fornøide brever hjem. Hun sa til sig selv, at det kun vilde bedrøve hendes forældre, om hun drog frem de mørke sider, — og var det noget, Eva nødig vilde, saa var det at gjøre sine forældre bekymret for hendes skyld.

Et mørkt brev, som hun selv kaldte det, var vandret i ovnen, efterat hun næste morgen hadde læst

det igjennem, godt uthvilt og med solen og det deilige landskap smilende ind til sig. — Alle beklagelserne og de smaa misfornøide spørsmåal forekom hende da saa latterlig ubetydelige, og hun gjorde det siden til regel altid at læse de brever, hun skrev hjem, mindst to ganger — og helst med et litet mellemrum.

For saapas selvkritik hadde hun, at hun visste stemningen løp altfor let av med hende.

Bare én ting — en eneste ting var hun paa det rene med, enten hun var glad eller bedrøvet: Hun spiste sig aldrig — aldrig helt mæt!

Det var ikke bare en stemning.

Hun var ærgerlig paa sig selv for det og bestemte sig gang paa gang at blaase av al indbildning og sjofel mistanke; men naar det kom saa langt, at det fjerde brødstykket var forduftet, blev haanden som lammet. — Fem stykker brød — fem stykker brød! skrek det inde i hende. Det var et gyselig stort antal, og hun lot, som de fire var nok for en sulten nitten aars mave. — Hadde brødkiverne været tredobbelt saa tykke, var fire stykker passe.

Aa, om hun bare hadde begyndt med de fem eller seks! Men første aften skulde hun være beskeden, — og næste syntes hun, det var flaut, da fruene, som altid hadde brødkurven ved sin tallerken, rakte hende den: »Et stykke til kanskje?«

Slik var det for hvert stykke! Barnene fik opsmurt mat, tykke, deilige skiver uten ost. Pyt, den osten kunde hun undvære, — hun tok saa ikke paa hvert stykke allikevel.

Ofte hadde hun skjendt paa sig selv og kaldt sig med alle mulige skjeldsord; men intet nyttet. Hun

følte det saa sterkt og sikkert, at det som var over fire, var i fru Tistedes øine av det simple og graadige, — fordi hun selv ikke spiste mere end ett eller i høiden to stykker.

Doktoren klarte sine seks—syv; men han kunde ta, naar han vilde uten at bli budt av fruen.

Fuldt saa iide føltes det ikke ved middagsbordet, for da var hun ikke saa sulten. Endda maten tit førekom hende tynd baade i kvantitet og kvalitet.

Nei, de mange timer mellem middag og aften var værst. For til eftermiddagskaffen blev der som regel sat frem fem eller høist seks kavringer. Undertiden tok Eva mod til sig og forsynte sig med to kavringer, og hændte det, at doktoren og fruen nøide sig med hver sin, og der saaledes var en eller to tilovers, kunde hun i et rent krigshumør strække haanden ut efter resten, men sat da ogsaa med en følelse av at være tæt ind paa grænsen av en forbryder.

Efterpaa, naar hun var alene, betragtet hun sig derimot som en helt.

Efter møtet med løytnanten i skogen gik der en hel uke, uten at Eva saa eller hørte noget til ham. — Men en eftermiddag, hun var gaat ut for at plukke rognebær med Astrid og Ingar, hadde kapellanen været der paa visit.

»Det var en kjækkandes kar den nye presten,« hørte hun Synnøve si til Kari. Eva syntes, det var et sterkt uttryk. For endda hadde hun ikke set en ung prest, som svarte til den omtale. Men paa landet var man ikke saa kritisk.

Søndagen efter skulde han holde sin tiltrædelsespræken i hovedkirken. Men Eva foretrak at sitte hjemme og skrive brev, endda veiret var det bedste, en kunde ønske sig. Og heller ingen andre fra huset gik. — Desuten var doktoren, fruene og Eva budne til middag klokken fire i prestegaarden; — og *litt* av søndagen maatte hun ha for sig selv!

— — — —
Da vognen nærmet sig prestegaarden, var det ikke frit for, at Eva skammet sig litt.

Hun burde vel vist saapas høflighet mot hædersgjesten. Hendes eneste trøst var, at hun ikke var alene om skammen.

Eva hadde ikke været i prestegaarden mere end

paa en kort visit — i egenskap av Elis lærerinde. Dette var det første selskap, og hun gruet for, hvorledes det vilde forløpe — uvant, som hun var, til at være sammen med prestefolk. For de var vist en egen klasse mennesker, høitidelige og stive og kjedelige.

Hadde det ikke været for Elis skyld, hadde hun simpelthen fundet paa en undskyldning, — der fandtes jo ikke ungdom. Men nu fik hun følge mors raad: Tænk, før du taler, — saa klarte hun vel denne eftermiddag ogsaa.

Den nervøse spænding gav sig ikke, før hun var ønsket velkommen av prestefruen med et meget elskværdig smil.

»Naar min datter kommer hjem til jul, haaber jeg, De rigtig ofte kommer bort til os, frøken Birk. Hun er litt ældre end Dem, men hun regner sig da endnu for ung og vil bli meget glad over at faa en veninde.«

— — Eva gik alene ind i den tomme havestue, og prestefruen tok sig av fru Tisted, som stuepiken hadde hjulpet av med tøiet ovenpaa.

Eva saa sig om i de vakre stuer med et vist velbehag. Her var en anden luft end hos doktorens. Alt gav indtryk av velvære og velstand. Mors uttalelser om de fattige prester passet nok ikke her. Eva gik lydløst over det bløte teppe hen til den aapne verandadør — — og slik en have!

Her var en ledende, kraftig haand, som med smag og forstand ordnet baade ute og inde. Ja, prestefruen hadde ord for at være meget huslig, foruten at hun kunde optræde som reformator i menigheten, naar det trængtes.

»Vel møtt, frøken Birk!« lød det bak hende.

»Aa — saa De er her endda!«

Eva smilte fornøid og tok den utstrakte haand.

I det samme kom begge fruene ind.

»Naa, det glæder mig. Jeg ser, De har præsenteret Dem selv, pastor Weimann. Saa er jeg overflødig.«

Og de gik videre uten at merke den lille scenæ, som utspiltes bak deres ryg.

Evas før saa smilende ansigt blev blussende rødt og strengt. Hun trak sig hurtig nogen skridt tilbake, som var den unge mand et farlig dyr.

»La os gaa ned i haven,« sa pastor Weimann sagte.

Eva fulgte uten et ord.

»De forstaar altsaa, at jeg er den nye kapellannen?«

»Ja, jeg hører det; men jeg har vanskelig for at forstaa —« sa Eva med let undertrykt harme.

»Hør nu, frøken Birk! — De husker vel, De sa: Jeg vil ikke vite, hvad det andet er; det er mig det samme, — var det ikke saa?«

Han bøide sig fremover og saa paa Eva med et litet smil i de blaa øine. Men hun saa mørk og alvorlig frem for sig.

»Men jeg hadde ingen anelse om, at det var prest, De var! — — Nei, det var slet ikke riktig at narre mig slik! Tænk, om — om jeg hadde været hjemme, da De var paa visit hos doktorens!«

»Ja, jeg har været heldig — mere end jeg fortjener; men naar jeg nu ber om tilgivelse? Det var en kaat guttestrek, indrømmer jeg; men anledningen var

særlig fristende, og De la alt til rette for en forstillelse — ikke sandt?»

Ærgrelsen var strøket av Eva. Nu brast hun i en hjertelig latter.

»Jo, det er sandt, — det er bare til at le av. Gid hvor dum jeg var.«

Presten — alias løytnanten — trak et langt letelsens suk.

Eva lo igjen.

»Nei, det er næsten utrolig.« — Hun stillet sig ret foran ham og saa paa ham fra top til taa. »Er *De* virkelig prest da? Men De ligner jo ikke andre prester.«

«Saa — nei, jeg er jo bare almindelig, vet De.»

»Ja, jeg kommer ialfald herefter til at betrakte Dem som et almindelig menneske. Jeg kan umulig være saan stiv og høitidelig mot Dem, som —«

»Som De vilde ha været, om jeg straks hadde presentert mig som den jeg var?»

»Nei, det er umulig.«

»Da var det virkelig et heldig paafund, — isærdeleshet siden jeg nu tør tro, De har tilgit mig.«

»Pyt — det var bare moro. Men *er* De løytnant ogsaa? Det begriper jeg ikke; for De er da ikke *saa* gammel vel?»

»Gammel? — Hvordan?»

»Ja, jeg mener, om De begyndte at studere, efter at De var færdig paa krigsskolen?»

»Aa! Nei, jeg gik bare ett aar paa krigsskolen for saa senere at tjene min vernepligt som sekondløytnant. Men nu er jeg forhenværende løytnant, ti for en maaned siden blev jeg ordinert til prest.«

»Ja, da løi De næsten for mig; for De sa intet om forhenværende.«

Han smaalo og blev rød.

»Kanske det ja. Endskjønt den betegnelse brukes nu sjelden.«

De gik frem og tilbake foran verandatrappen.

Veiret var septemberdagens skjønneste med klar, frisk luft og blaa himmel.

Eva virket selv som en vakker høstblomst. Hendes lyse terrakottafarvede kjole med hvit silkepynt kappedes med blomsterbedenes deilige asters i smagfuldhet og farvepragt. — Det mørke haar laa i en tyk, glinsende flette om hodet, og ansigtet straalte av ungdom og sundhet.

Pastor Weimann gik ogsaa barhodet. Den staute skikkelse var præget av mandighet og renhet. De blaa øine saa rolig og fast paa den, han talte med, og under den lyse haarluggen laa en bred, klar pande. Eva la merke til, at den hadde en strek tvers over høit oppe. Ovenfor streken var panden lys, under var den brunstekt av solen; men allikevel fandt hun ham penere uten den graa skyggelue — haaret var saa vakker.

Fra dagligstuevinduet blev de unge iagttat av fruene.

»Hun er virkelig en yndig, ung pike,« sa prestefruen. »Saa fri og naturlig, men tækkelig og beskeden paa samme tid.«

»Aaja — men en del forkjælet. Hun er eneste barn, og da vet De — —« Fru Tisted smilte mat og overbærende. — »Jeg maa jo bede, om hver liten haandsrækning utenfor skolearbeidet. Det falder hende ikke

ind at by sig til en liten tjeneste. Men hun er jo saa ung — bare et barn.«

Prestefruen nikket adspredt. For øieblikket passet det ikke netop at si noget. Men en gang vilde hun ta bladet fra munden og si doktorfruen sin mening om behandlingen av guvernanter der borte.

Vi levde i det tyvende aarhundrede nu og maatte behandle vore folk derefter. Men se, det glemte fru Tisted. Hun levde aar ut og aar ind her oppe uten at følge med i tidens sociale omveltninger.

Om ikke for andet vilde hun for Elis skyld gjøre sit til, at frøken Birk blev aaret ut.

»Sæt Dem nu godt ned fru Tisted og hvil Dem. Saa undskylder De nok mig et øieblik. Jeg ser lensmandens og Stensfolket kjøre ind paa gaarden.

Fru Tisted fortsatte i tanken deres samtaleemne. Hun hadde en vak følelse av, at prestefruen ikke hadde riktig forstaaelsen av, hvordan en saan ung pike burde behandles.

Naar man tok i betragtning den løn, hun hadde — tredive kroner for hver skolemaaned — da var der ingen mening i, at hun hele eftermiddagen skulde gaa ledig. Det burde frøken Birk forstaa. Hun selv var virkelig for fintfølende og hensynsfuld til at tale om saa delikate ting. En ung pike med litt selvkritik og almindelig dannelse burde ha følelsen av sine pligter, som en ikke kunde skrive om i en annonce eller en kort korrespondance.

Nei, mindst mulig arbeide var tidens løsen.

Prestefruen kunde gjerne faa forstaaelsen av, at det ikke bare var fornøielse at ha guvernante i huset. Naa — det kunde jo ikke godt ordnes anderledes. De

hadde bedst plads og de fleste barn. Og baade Sten og presten betalte bra. Saa — — hvad det kontante utlæg angik, kunde hun ikke klage. Der blev jo heller en liten lommepege for hende. Men saa var det kosten — og frøken Birk hadde som alle i den alder god appetit.

— — Ute fra verandaen hørte hun Eva si til kapelannen:

»Jeg venter likesom hvert øieblik paa at faa se den virkelige kapellan!«

»Det haaber jeg, De maa,« svarte presten. »Og at han ikke maa skuffe Dem.«

Hvad var nu dette for underlig snak! Nei, unge piker nu for tiden var aldeles forskruet og forceret i sin omgangstone med herrer. I hendes tid var der saamen mere blygsel og kvindelighet.

Fru Tisted fik ikke lang tid til at filosofere over fortidens ungdom kontra nutidens.

Værelserne fyldtes av de ankomne gjester, og doktorfruen maatte haandtakes med dem alle. —

Først da sognepresten indfandt sig, kom samtalen rigtig paa glid. Hans elskværdige, lune og livlige væsen smittet og fænget.

Det rødmussede — av hvitt haar og skjeg — omkranste ansigt med de kloke, smaa øine og den undersætsige, litt forladne skikkelse hadde litet av den imponerende sogneprestværdighet over sig.

Den overlot han til fruen.

Rolig og avmaalt med langsomme vel overveide bevægelser, men med et venlig smil paa læberne, var hun den aarvaakne, myndige prestefrue, hvis øine fulgte med i alt, som foregik i menigheten,

Den skarpe ørnenæse og den statelige figur hadde noget av høvdingen over sig. Og menigheten saa op til hende.

Men presten var mere avholdt. — —

Paa Eva virket forandringen ved at være i preste-gaarden som en befrielse. Her var noget av den komfort og luksus, som hun havde savnet hos doktorens — de bløte tepper paa gulvene, vægtepperne under de utskaarne hylder med nips, vakre planter og en mangfoldighet av smaa og store, deilige lænestoler.

Og da middagen blev servert utsøkt og rikelig med flere sorter vin, funklende i høie, slepne glas, — følte hun sig henflyttet i en anden verden. — At hun i en avsidesliggende, liten dal i Telemarken skulde sitte ved et slikt middagsbord, der bugnet av blomster og sølv og krystal, hadde hun ikke kunnet drømme om i sine vildeste fantasier.

Sognepresten, lensmanden og en av gaardbrukerne talte for hædersgjesten.

Eva la merke til, at pastor Weimann blandet sin rødvin med vand, før han drak. — Svak mave altsaa — som onkel Steffens. Og det endda han hadde saa frisk farve. Stakkar! Ja, det var vel en av grundene til, at han hadde søkt hit op.

Men da han talte, glemte hun at ha ondt av ham. Hun kjendte ham knapt igjen. Han blev saa meget ældre, saa ulik den presten, hun hadde talt med. Rolige og bestemte med en understrøm av varme kom ordene — uten effektjageri eller falsk beskedenhet. — — —

Lille Eli la beslag paa hende efter middagen, og Eva var taknemmelig for hendes livlige pludder og

og interesse for at vise familiens billedgalleri i albummene.

Herrerne var i røkeværelset, og damerne tok sig en liten hvil, hvor det faldt sig. — —

Efter kaffen tændte prestefruen lysene paa pia-noet og henvendte sig til fru Tisted med bøn om at gi dem litt musik.

»Nei, nei! Musikken har jeg ganske lagt paa hyl-den i det sidste. Det kan du bevidne, Tisted,« svarte hun træt tilbakelænet i en av de dype plysstoler.

»Hm — ja, desværre. Men der sitter vel endnu litt igjen i fingrene,« sa doktoren med et smil.

»Aa nei, la mig faa lov at slippe.«

»Saa har vel De hentet den ned fra hylden igjen, frøken Birk?«

Eva kvak.

»Jeg!« ropte hun halvt forskrækket.

»Ja, De ja! De er jo musiklærerinde! Og De synger som en —«

Kapellanen holdt haanden avvergende ut mot hende.

Fruen smilte elskværdig.

»Ja, De slipper ikke. Enten musik eller sang, helst begge dele.«

Eva saa bort paa doktorfruen, som bladet i et pro-spektalbum. — Ikke et ord eller et blik. — Og dokto-ren var alt inde i en passiar med lensmandsfuldmæg-tigen i stuen ved siden.

»Men — jeg har ingen noter med,« stammet hun hjælpeløs.

»I skogen sang De udmerket uten noter,« sa pa-stor Weimann og saa ganske rolig paa hende.

»I skogen? — Aa! Ja nu begynner jeg at forstaa,«
lo hun. — »Men det er —«

»Naa, ingen indvendinger. Vær saa god frøken. De klarer sikkert en sang til eget akkompagnement,«
sa prestefruen med en mine, som det ikke nyttet at motsi.

Eva saa sig raadløs om. — Men fra alle kanter
lød det: Aaja, det vilde være hyggelig! Vær saa snild
da, frøken!

Men doktorfruen lot, som hun hverken saa eller
hørte. Hun hadde faat en pludselig interesse for no-
gen utenlandske prospekter.

»Kan De synge den vakre av Jørgen Mo med
musik av Ole Bull —«

Eva saa spørgende paa kapellanen.

»Jeg kan ingen av Ole Bull!«

»Aajo da — den slutter saan: Gud give jeg atter
var hjemme.«

Eva blev rød, men hun stod med ryggen mot dok-
torfruen.

»Ja, den kan jeg, hvis —«

»Ja, jeg har noter og skal akkompagnere Dem.«

Prestefruen nikket opmuntrende til hende og slog
an de første akkorder. — Hun spillte litt haardt,
men — —

»Paa solen jeg ser — —«

Aftensolen kastet i det samme en bundt av sine
sidste røde straalер ind gjennem vinduet i spisestuen.
De fandt vei mellem portiererne og naadde Eva netop
som hun begyndte. Et par øieblikke stod hun indhyl-
let i et rødgyldent lys, — da var det en barmhjertig

haand, som drog portieren sammen, og illuminationen var forbi.

Men i den lette skumring, som fulgte, vokste freidigheten, og hun sang som aldrig før, fint og følelsesfuldt.

»Naa, *det* maa jeg si!« ropte sognepresten livlig. — »Si mig, si mig — hadde De tænkt at beholde en slik lysende stjerne for Dem selv mutters alene?«

Doktorfruen blev fritat for at svare, for preste-fruen grep straks ordet:

»Aa, det er det gode med alle stjerner, far, at de viser sig paa himmelen, naar deres tid er. Og da skinner de baade for retfærdige og uretfærdige. — Men pastor Weimann har nu æren av at ha observeret stjernen.«

»Ah! Saa?«

»Joda — frøken Birk debuterte forleden oppe i Stensskogen, og jeg var den eneste — saavidt jeg vet da — eneste tilhører.«

»Naa, naa, saaledes. Og straks applauderte de og drysset de herligste blomster for sangerindens føtter!«

Eva lo.

»Aanei, — jeg saa ham ikke; jeg hadde ingen anelse om, at nogen hørte paa. Jeg skal nok være forsigtigere en anden gang.«

»Nei, herefter faar De neimen ikke lov til at optræ saan solo. — — Ja, De synger vel litt daglig?«

Eva smilte forlegen.

»Aanei, ikke som —«

»Ja, det bør De absolut! Øvelse maa der til, skal talentet utvikles.« — —

Prestefruen hadde fundet frem en hel bunke noter, og Eva plukket nogen gamle kjendinger.

Paa ansigtene forstod hun, at sangen hadde slaat an, og hun blev mere og mere den gamle Eva hjemmefra.

Den ene sang fulgte efter den anden, indtil hun pludselig husket fars ord: »Slut, mens begeistringens er paa høidepunktet, vent aldrig, til tilhørerne slappes av.«

»Ja, ja, vi faar foreløbig si tusen tak,« sa presten. »Der blir vel tid til mere siden. — Ja, De frøken Birk — De er nok en ren akkvisition for vor lille kreds. Og saa spiller De naturligvis, ja. — Men sang er ulike deiligere end musik; der er mere sjæl i sangen, mere følelse. Hvad siger De, fru Tisted?«

»Aajo; men der stilles større fordringer til sang, om den skal kunne kaldes kunst.«

»Kunst? Tja, — hvad menes nu egentlig med kunst da?«

Sognepresten saa sig om for at opmuntre gjestene til at delta i samtalen.

Men hverken lensmanden eller hans frue vilde indlate sig paa nogen definition av ting, de ikke forstod sig paa.

Gaardbruker Sten sat foroverbøid med begge hænder optat av at dra i frynserne paa fru Manngaards fine, broderte kamin stol.

Han kremtet og saa op med et underfundig smil.

»Ja, eg veit ikkje; men eg maa hugsa paa hott den gamle læraren min — han sjersant Latin, dei kalla'n — sa: »Per aspera ad astra,« sa'n te konna onger, naar me blei dovne og ikkje vilde ta eit tak.

— Kunst er vel aa arbeida seg fram og bli mest dugelig te det, ein er skikka for?»

»Udmerket — udmerket, Sten. *Per aspera ad astra* — — Den er sogar ikke av veien. Og hvordan oversatte han sin latin?»

»Gjennom motgong til stjernorne!« deklamerte den ellers saa alvorlige gaardbruker med patos.

Alle lo.

»Og det kann vera, me hev hugsa det der nokon kvar av konna —«

»Selv om dere ikke er naad op til at bli stjerner,« faldt prestefruen ind.

»Det kan vel oversættes, saa det passer paa — os almindelige mennesker, der ikke har saa høitflyvende planer,« sa Weimann.

»Ja, bevars — bevars! Naar vi siger *Per aspera ad astra* og tar i med en energisk mine og funklende øine, da betyr det: Gjennem kamp til seier! Det gjælder bare, at vi anvender det hver paa vort felt — ja, ja, san. Kamp maa der til for nogen hver av os.«

Weimann nikket.

»Saa blir det sandt som den gamle lærer sa allikevel! Naar vi frem til seier efter at ha kjæmpet, er vi alle kunstnere, selv om vi ikke blir det i musik eller sang.«

»Ja, ja; vi er kunstnere allesammen. Det at leve er en stor kunst.«

Sognepresten hadde stoppet pipen og smattet og smattet for at faa den i god træk.

Et blik fra fruen fik ham til at huske *loven*.

»Naa, naa — det er saa ja. Damerne ynder ikke tobaksrøk, nei. — Hvad siger herrerne om en liten

whist i røkeværelset? Weimann røker ikke, nei. Desværre! — Det er den største lyde ved den ellers udmerkede mand.«

»Saa — De røker ikke,« utbrøt fru Tisted. »Er det av princip eller av sundhetskensyn?«

»Jeg er simpelthen aldrig kommen til at begynde. Det ligger vistnok til familien. Saa det er slet ingen fornegtelse; jeg har aldrig savnet hverken pipe eller cigar.«

»Ikke da De studerte heller? — Jeg kan ikke tænke mig en studenterhybel uten røk og damp.«

»Ne—i. Jeg har altid været en ivrig idrætsmand; kanskje det ogsaa er en grund, og desuten er det, som sagt, en medfødt — lyde,« lo han.

»Ja, en heldig lyde, maa jeg si. De er jo den personifiserte sundhet. Visste jeg ikke, De var prest, vilde jeg ta Dem for idrætsmand av profession.«

Pastor Weimann lo ganske hjertelig. Og Eva maatte smile med, der hun sat ved siden av Eli i sofaen og bladet i illustrerte hefter.

Alt det, den mand blev tat for!

Og nu sat han fordypet i en samtale med doktorfruen og var saa ærbødig og opmerksom og elskværdig, som *hun* slet ikke hadde set ham.

Og fru Tisted var livligere end nogensinde, — endda hun svøpte det fine, hvite sjal bedre om sig og lot til at finde luften kjølig. — Men der var kommet et vaakent, interessert og taknemmelig uttryk i øinene, som Eva aldrig før hadde merket.

De øvrige fruer hadde gruppert sig i sideværelserne, hvor samtalen gik livlig.

Eva følte sig pludselig tilovers, og da Eli med et

bønlig blik foreslog at gaa ovenpaa og se alle hendes rariteter, fulgte Eva villig med. — Men presten ikke saa meget som snudde sig efter dem.

Eli hadde en masse rart at vise Eva. Først var det alle dukkerne, fra tommelange badedukker til voksne damer med hat og slør og parasol.

»Har du tal paa dem, Eli?«

»Aaja, jeg tæller dem hver dag for at se om nogen er løpet bort om natten. Gjet hvor mange jeg har!«

Eva lukket øinene.

»Elleve!«

»Læg to til.«

»Tretten stykker?«

»Nei, fjorten er vel det?«

Eva lo.

»Nei, lille regnemester. Kom her skal du se.«

Og hun la hele flokken side om side i sengen, og saa begyndte de at tælle høit begge to til de kom til elleve.

»Stop!« ropte Eva, — »hvor mange ligger igjen?«

»Tre!«

»Tæl saa videre.«

»Ja, elleve og tre blir fjorten. Det er mange barn det. Vilde du gjerne ha saa mange?«

»Ordentlige barn?«

»Ja.«

»Aa, jeg vet ikke. Jeg skulde være fornøid med halvparten, Eli.«

»Uf, jeg vet ikke, hvor meget det blir, tænk!«

»Nei, ikke bry dig med det nu, — du skal nok lære det siden. Men hvis du har lyst at vite det, saa se her! Det er ikke vanskelig. Nu tar vi hver vor

dukke paa samme tid, saa vi faar like mange. Tæl nu, hvor mange du har!«

»Syv! — Halvdelen av fjorten dukker er syv dukker.«

Hun klappet henrykt i hænderne. — »Aa! Nu kan jeg meget i regning, ikke sandt?« —

Hvor hun var yndig den lille, moderløse Eli. Der skulde saa litet til at glæde hende, og saa liten hun var, manglet hun ikke ærgjerrighet. — Der gik næsten ikke en dag paa skolen, uten at hun spurte Eva: »Har jeg været flink idag, frøken?«

Eva turde ikke av hensyn til de andre barn lægge sin sympati saa klart for dagen, som hun følte trang til.

»Dere er flinke og snilde allesammen,« sa hun en dag. »Hvis dere ikke var det, kan dere tro, jeg skulde være morsk.«

»Hvordan vilde du se ut da?« hadde Ingar spurt.

»Slik,« sa Eva og satte op et riktig truende biskt ansigt. Men øinene lo inderst inde, og hele flokken lo med.

Nei, heldigvis behøvde hun aldrig bruke haard skyts.

Det var jo lyspunktet i tilværelsen her oppe. —

Elis mor var død for to aar siden. Men Eli hadde bevaret mindet om hende med rørende pietet og kjærlighet.

Første skoledag hadde hun vist Eva medaljongen, hun bar om halsen i en fin guldkjede.

»Kan du gjette, hvad jeg har i den?«

»Aa, det er vel billedet av en liten pusekat,« sa Eva for spøk.

Men da blev Elis øine fulde av taarer.

»Aanei, jeg er nok meget mere glad i mamma, som er i himmelen, end den pusen, som vi hadde i byen.«

Eva angret straks sin dumhet.

Ja, det visste jeg nok. Jeg faar vel ikke lov at se?»

Eli nikket alvorlig og rakte hende medaljongen med kjeden; — det var en særlig betroelse. Ellers maatte de nysgerrige nøie sig med, at hun lukket op et øieblik og hurtig smeldte lokket igjen.

Men Eva hadde straks vundet hendes hjerte, fordi hun var snild mot hesten den gang, hun kom til dok-torgaarden.

Eva betragtet med beundring det yndige ansigt i medaljongen. Det var Elis, men mere drømmende og fint. I Elis øine var der kommet et tilløp av livslyst og friskhet, som hun hadde arvet efter faren.

»Du hadde en nydelig mamma, Eli.«

»Aa, jeg har hende endda,« sa Eli seiersikkert. »Det er bare det, at hun er flyttet op til himmelen en stund før mig. Men hun er endda mamman min.«

— — — Og rundt om paa væggene i Elis lille værelse hang der billeder av denne mamma i alle størrelser og aldre, — fra den gang hun var liten pike og lekte med dukker, til hun kort før sin sygdom blev fotografert med Eli paa fanget. — Men midt i kransen av billederne over sengen hang et stort kabinetsfotografi med bred guldramme. Det var Elis far, kaptein i marinen, fortiden permittert som fører av et dampskib i fragtfart mellem Nord- og Syd-

Amerika — — og prestefolkets eneste søn, morens uttrykte billede.

»Du er naturligvis glad i ham ogsaa, Eli?»

»Aaja da,« sa Eli livlig; »men jeg kjendte mamma bedre. Pappa er bestandig saa meget ute, han. — Jeg har bare set ham én gang siden mamma døde,« føiet hun til i en sørgmodig tone. — »Men det er ikke anderledes at være sjømand, siger bedstemor. — Mamma længtet forfærdelig, naar han var ute. Jeg husker godt, at hun sat og graat og saa paa billedet hans.«

Eva smilte over hendes veslevoksne prat. Stakkars liten! Hvor det maatte være underlig at leve sin barndom uten mor — — sin egen kjære mor. — Hun hadde ikkē før tænkt saa meget paa, hvor inderlig godt hun hadde hat det fremfor saa mange andre.

Der aapnet sig en gløtt ind til en helt ny verden, slik som den vilde ha artet sig for hende, om hun som Eli var blit moderløs i fireaarsalderen.

Hun blev pludselig revet ut av sine alvorlige tanker ved at Eli ropte:

»Ser du ikke hesten fra hotellet nede i veien! Kom, la os springe ned og se, hvem det er!«

Eva nølte et øieblik; men det kunde vel ikke være noget upassende? Haand i haand løp de nedover veien, begge to nysgjerrige efter at faa vite, hvilke ubudne gjester der kunde komme paa den tid.

Der sat en herre i karjolen — foruten skyssgutten. Den bløte filthat var trukket ned over panden, og frakkekraven var opslaat; men Eva indbildte sig at kunne dra kjendsel paa ham allikevel.

»Vink til ham du Eli, saa faar vi se.«

Eli vinket med begge hænder.

Da tok manden hatten av og svinget den galant.

»Jeg kjender ham ikke, gjør du, frøken?«

»Nei, men han ligner — — ja, nu ser jeg det.

Han ligner fru Tisted. Det er sikkert hendes bror, som de venter op i høst.«

Eli kikket op i Evas ansigt, hvor der saaes en skygge av ærgrelse. — Men nu var det for sent at vende om. Og ikke kunde hun i farten finde paa nogen undskyldning; — for Eli var der jo.

Han hoppet let av vognen, betalte kusken og tok igjen hatten galant av for de to. Eva kunde ikke la være at smile.

»Kandidat Heggelund,« præsenterte han. »Jeg til-later mig at gjette, at det er frøken Birk og frøken Mangaard.«

»Hvordan visste du det?« ropte Eli og saa beundrende paa ham.

»Aa,« lo han. »Der har staat fotografier og be-skrivelser av damerne i alle hovedstadsbladene, jeg er aldeles henrykt over at møte berømtheerne saa snart.«

Elis kinder stod som to baller, sprækkefærdig, som hun var, av latter.

»Du skrøner, det ser jeg paa øinene. Men du lig-ner ikke fru Tisted, for hun skrøner aldrig.«

De gik sammen bortover mot huset.

»Nei, min søster er vist meget, meget dydig, ikke sandt frøken Birk — kanskje litt for dydig. Hvad?«

Evas ansigt blev pludselig stramt. Hun knep munden sammen eftertrykkelig.

»Kan man bli for dydig, da?«

Kandidaten syntes fuldstændig uberørt av Evas mine og fortsatte leende:

»Jamen kan man saa. Naar dyden generer og trykker, saa en anden stakkars synder føler sig sortere end sort, da er det jag.... jamen for meget av det gode. Nei, maa jeg heller bede om en hel hopen ugudelighet og letsindighet!«

Det kom med den freidigste mine av verden, og Eva tænkte med sig selv, at det hørtes igrunnen tiltalende ut.

Men Eli saa forfærdet op paa ham. Slik snak hadde hun aldrig hørt før.

Kandidaten saa fra den ene til den anden.

»Jeg skjønner nok, at dyden har smittet. Ja, ja, bare vent! Her skal snart bli andre boller!«

Og de grøn-brune øine plirte fornøide, og munden lo, rød og frisk og ungdommelig under den lille, bløte, mørke knebel.

»De kommer kanskje fra doktorgaarden nu?«

»Netop, og da jeg hørte, herskapet var ute og guvernanten med, fik jeg lyst til at slaa ned paa dette hellige sted.« — —

Temmelig fri var han, men gid for en frisk luftning allikevel. Det skulde bli moro at se, hvordan de to søskende kom utav det. —

Den reisende var nu observert fra prestegaarden, og blev hjertelig mottat. — Han hadde hilsener med fra datteren og mange andre inde i hovedstaden.

Sognepresten lot til at more sig over den lette, frie tone, han førte med sig. Doktoren hørte til med et litet smil, og doktorfruen rystet misbilligende paa

hodet, selvom hans passiar var istand til at sætte hendes muskler i en næsten merkbar bevægelse.

Fru Mangaard var optat med aftensbordet, og kappellanen var inde i en stiltfærdig passiar med gaardbruger Sten i kabinettet.

»Jeg hører, De ikke har mistet humøret siden sidst,« sa prestefruen, da hun kom for at bede tilbords.

»Aa — inde i hovedstaden er det saa som saa; men naar en kommer herop, er det saa underlig — — da kvikner det til og vokser — som paddehatter, — det maa være paa grund av den bakteriefrie luft.«

»Ja, luften der inde kan dere ha for dere selv — den aandelige da; den er taaket og uren — fy, fy, fy!«

»Ja, det er jo derfor, jeg kommer, hr. sogneprest! Her oppe vrimler det av dyd og — ja, og av alt det som sømmelig og ret er; — jeg haaber, jeg blir et bedre menneske paa disse fjorten dage.«

»Aa, hvor du tøver, Kristian! Du synes saa inderlig godt om dig selv, som du er.«

Broren gjorde en grimase, som bragte alle til at le, mens fru Tisted rystet paa hodet.

Eva sat som forhekset. — Scenen var pludselig blit saa forandret, at hun ikke kjendte hverken sig selv eller de andre igjen. En ny side hadde vist sig hos dem alle — og ikke mindst hos fru Tisted.

Det gik altsaa an at si sin mening til hende, uten at hun besvimte eller blev sint, — naaja, det var jo broren. — —

Efter aftens ønsket doktorfruen at bryte op; men broren bad for sig og frøken Birk.

»Vi skal spænde for apostlenes heste præcis klokken ti, og i slikt maaneskin, som der er nu, er vi hjemme allersenest elleve, — meget borgerlig efter mine begreper.«

Prestens stemme avgjorde spørgsmaalet.

»Saa faar vi sang og musik; frøken Birk synger som en nattergal.«

»Og jeg som en spurv i tranedans; — — da vil vi kvidre sammen, frøken.«

Eva havde baade lyst og ikke lyst til at bli. Hun vilde nødig fornærme nogen: »Aanei, det er nok bedst, jeg kjører med; jeg skal tidlig op imorgen.«

Kandidaten lo.

»Ikke sandt — der blir fridag imorgen? — Ingar klarer ikke at sitte stille første dag, naar han ikke har faat hoppe bukk over onkel.«

»Ja, her har vi jo hele styret,« sa presten, — »alle fædre og mødre.«

Og saa blev det bestemt, at skolen skulde ha fri mandag.

Kandidaten sang muntre viser og akkompagnerte sig selv. Stemmen var ganske ordinær, men den virket allikevel som morsomt graaspurvekvikker, og han blev lønnet med livlig bifald.

Men nogen duetter sammen med Eva vilde hun ikke høre tale om og heller ikke gi noget tilbedste alene. Hun visste ikke selv hvorav det kom; men hun var glidd ind i en ganske ny stemning, og den følte umulig at synge i.

Halvt ubevisst følte det, som hun saa sig selv paa avstand i perspektiv: Træg, tung, mistænksom,

grublende, vrang og umedgjørlig, kjedelig og uinteressant.

Hvor litet frisk og underholdende hun hadde været! Hun hadde ikke eiet selvstændighet nok til at vise sit sande væsen av frygt for kritik og misnøie hos doktorfruen.

Kandidaten var frygtløs og hensynsløs, men tok allikevel alle med storm.

Ja, slik skulde nok en ungdom være.

Pastor Weimann forekom hende gammel og kjedelig og stiv. Nei, prester var, naar det kom til stykket, ikke passende selskap for en ungdom.

— — —

Spaserturen hjem i maaneskinnet gik bare saa altfor fort. Samtalen gik lekende let; det var ingen dypsindigheter eller anstrengende problemer at drøfte, naar han slog sig løs og fortalte fra hovedstaden med vid og lune — kanskje undertiden litt for meget krydret, tænkte Eva. Men for en avveksling!

Og da de oppe paa gangen, utenfor Evas dør sa godnat, slap det ut av hende uten at hun selv rigtig vilde det.

»Jeg haaber, De blir likesaa morsom imorgen! Det skulde være rart at se, om fru Tisted kunde le!«

Hvortil han svarte, idet han klappet hende fortrolig paa skulderen:

»Bare vent, skal De faa se undere. Hele doktorgaarden skal fornyes!«

— — Aanei, fornyet blev den nu ikke rigtig, doktorgaarden; men der blev snudd op ned paa mange ting.

Først var det pianoet. Det stod opslaat hele dagen, og fra storstuen lød valsemusik og muntre sanger til næsten alle døgnets tider.

Og Eva maatte spille, trods hendes ivrige protester. Astrid havde sagt, at hun spillede nydelig, endda penere end mamma, og nu havde hun endelig vovet at slippe sig løs. Men det følte som fruens øine brændte hende bak i nakken, og hun spillede aldrig som hjemme.

Den største revolution var foregaaet ved maaltidene.

»Jeg spiser som en hest og sover som et murmeldyr,« var Heggelunds stadige omkvæd, og han havde ret.

Brødkurvens indhold tømtes ved første forsyning. Han la tre stykker tæt op paa hverandre.

»Se, der har vi et stykke, — og saa tre til — det blir to. Ja, du ser forskrækket ut, kjære søster, men jeg klarer ikke at finde igjen det løvet inde i min mund. — — Det er sandelig sandt, frøken Birk,« føiet han til, da han saa Evas forbausede ansigt. — »Er De ikke enig kanskje?«

Eva svarte bare med et smil; men fru Tisted tok straks ordet:

»Det er da heldigvis forskjel paa en dame og en herre, Kristian!«

»Aa, jeg er ikke stort mere end en voksen gut da, Magnhild. Du husker vel den gangen, du skulde være barnepike for mig, og jeg ramlet ut av vognen? Ha, ha, ha!«

»Husker De det?« lo Eva.

»Et bestemt punkt i min hjernekasse husker det

ialfald — — en av skruerne løsnet ved samme leilighet nemlig, og derfor er det, at min søster — trods alle hendes strenge principper — allikevel finder sig i min flaasete kjeft.«

Den stiltfærdige doktor smaakluppet, og fruene kunde heller ikke andet end smile.

Han var den yngste, ja. Og hun hadde set ham vokse op og hadde været som en mor for ham, tyve aar ældre, som hun var. — Men for frøken Birks skyld maatte hun forsøke at holde ham inden en viss grænse. Det, som passet for ham, tok sig ikke netop ut for en ung pike i tjenende stilling. — Bare hun nu selv vilde huske det.

— — —

Kandidat Heggelund sat en formiddag ved pianoet og klimpret iver med nyeste sort av en Kristianiavise, da søsteren kom ind og slog ham let paa skulderen.

»Naa?«

»Jo, jeg gaar her og tænker paa noget, som jeg likesaa godt straks vil si dig, Kristian.«

»Au, det er vel en straffepræken?«

Han saa paa ansigtet, at hun var i ekstase, og holdt sig for øinene.

»Vær nu alvorlig for en gangs skyld, og hør rolig paa mig.«

»Kjære dig, Manghild — —«

»Ja, det er det, at du maa huske paa, vi har en guvernante i huset. — Jeg har allerede lagt merke til, at hun begynder at slaa om i en friere tone og føre sig som hjemme her. Hun har været mere tilbageholden og — og beskeden før — før du kom. For

du smitter hende med dine altfor frie manerer og dit løsslupne snak, Kristian!« — —

Fru Tisted hadde faaet farve i kindene, men holdt pludselig op for det smil, som brøt frem paa brorens ansigt. — Det lot ikke til at hendes ord hadde den førønskede virkning.

»Du *kan* da vel ikke for alvor mene, at frøken Birk er for ubeskeden eller for fri, hvad? — Jeg synes, hun er alt andet. Nei, du skulde hat en av de egte hovedstadsbackfischene du, Manghild, da skulde der blit andre boller —«

»Fy, ikke bruk det rædsomme uttryk —«

»For frøken Birk er heller forsagt, forkuet, forkrøplet, for — ja, jeg har ondt av hende jeg, Magnhild. — Jeg er vis paa, hun har et ganske andet, friere væsen i sit hjem.«

»Du vilde da vel ikke, hun skulde være som hjemme her?«

»Det burde hun. Det skulde da være det — det ideelle, at guvernanten fandt sig saa vel her —«

»Ja, befinde sig vel er en hel anden sak. Hun har ingen grund til andet. Men det gaar ikke an, at en ung pike — et barn bare — overtar kommandoen!«

»Nei, hør nu her, Magnhild! Du tar aldeles feil. Hvis du var litt mere forekommende og venlig mot frøken Birk, skulde du se, hun vilde bli som en solstraale i huset. — Og det kan vel trænges vinteren fremover.«

Hun vilde avbryte ham; men han la haanden paa hendes arm og fortsatte:

Men netop fordi du er saa kold og tilbakeholden, blir hun indesluttet og unaturlig.«

»Men det er jo ikke det, jeg har beklaget mig over — tvertimot!«

»Og slik hygge som Tisted vilde ha av hendes sang og musik, for hun har en behagelig stemme og et vakkert, bløtt anslag. — — Ja, vent litt, jeg er straks færdig! — Jeg mener, du maa være skjæbningen taknemmelig for at dere har faat en slik lærerinde til barna; — — de forguder hende simpelthen. Og det finder jeg ganske rimelig. Hvis jeg ikke var saan næsten forlovet, saa vet jeg ikke, hvad jeg gjorde! Hun er bedaarende altsaa! Har du set slike dype, talende, skjelmske, varme øine? Ah! Og saa det haaret! Og den reisningen! Det er en nydelse at se paa hende! Hun er et maleri! Nei, i den terrakottakjole var hun vel skjøn! Saa du, hvordan den unge presten *nød* hende? — — Ja, som sagt, dere har været umaadelig heldige denne gang. Gjør bare alt for, at hun trives og ikke drar sin vei, før aaret er omme. Det har jo hændt før!«

Advokaten in spe vendte sig mot pianoet og slog an nogen akkorder.

Fru Tisted hadde reist sig og gik febrilsk frem og tilbake paa gulvet.

»Du er ikke snild, Kristian, siden du kan snakke slik til mig, din egen søster. Det høres som jeg var en tyran — en — en grusom kvinde. Du burde skamme dig over at by mig denslags!«

Jovist hadde hun taarer i øinene; stemmen dirret av sindsbevægelse.

»Kjære dig! Jeg siger akkurat, som jeg mener, — og skal jeg tilslut komme med en konklusion, som vi jurister siger, da vil den lyde saa: Vær herefter

mere som en mor for frøken Birk, og vis hende, at du betragter hende som et barn, som du siger. Husk, det er hendes første forsøk paa at tjene sit brød!«

Fru Tisted satte sig — forundret og stum over den uvante, alvorlige tone, hendes letlivede bror talte i.

»Ja, du ser forundret paa mig. Men jeg er ikke bare tøv og fjas allikevel. — Og hvad eksemplet angaar« — han lo pludselig — »mente du det, Magnhild?«

»Det nytter jo ikke at snakke til dig idag, Kristian.«

Hun var litt spakere i stemmen nu; det var, som om hun var begyndt at tænke over brorens ord.

Saa reiste hun sig hastig og gik ut av stuen.

Kandidaten smilte bredt, og klemte paa med en lystig drikkevise.

Det var ikke vanskelig at greie kvinderne, bare man tok dem paa den rette maate — og den kunst hadde han lært.

Han skulde nok snart vinde den skjønne nattergal! — Det gik ikke an at la en saa sjelden fugl flakke alene omkring i disse dystre skoger.

Hun var en behagelig avveksling fra den brunspettede, lille, tamme due i det fine bur inde i hovedstaden.

Aaja — hvad maatte en ikke ofre for at komme frem! En god medgift var saamen en nødvendig faktor at regne med for en fattig jurist.

Drik ut, min gut, til des du bunden skuer!

Er glæden slut, dig vinen ikke huer, —

da ta din pike mild og skjær og varm, —

og hvil dig ut ved hendes bløte barm! — — —

Nei, nu vilde han ha hende med en tur op i skogen! — Han hadde jo ikke hat hende alene siden første aftenen.

Han plystret fornøid og tok en razzia gjennom værelserne. —

Naa, saa var hun ovenpaa. — Nei, se der skimtet han den røde filthat og en ditto golfjakke mellem havens trær.

»Ho, ho, min kjære Eva! Nu skal vi se, om du slegter paa din stammor,« sa han halvhøit og smilte triumferende og seierssikker.

Han kjendte de unge kvinder, han — og en brunette hadde varmere blod end nogen andre. Og slike øine! Ah, de lyste en imøte av længsel og — —

I en—to—tre var han ved hendes side og spurte i en nonchalant tone, om de skulde ta en tur op gjennom Stensskog.

»Ja, gjerne det. — Vil du være med, Astrid?«

Astrids øine lyste; men onkel Kristian la hodet paa siden og sa i en bedrøvet tone:

»Desværre, — mamma spurte efter dig, lille flinke pike! Men se her, du!«

Med et smil gled en femtøring over i hendes haand, og Astrid skyndte sig endel trøstet hjemover for at være moren til tjeneste. —

»Var det sandt?« spurte Eva og saa granskende paa ham.

»De tror da ikke, jeg lyver? Og hvorfor skulde jeg det? Svar mig! Tror De ikke, jeg likesaa nødig vilde undvære Astrids selskap som Deres?«

Eva blev rød og kom til at gaa nogen skridt foran.

»Nei, vent nu! Nu skal De være snild og føielig!

— Har De ikke vondt av en slik gammel, enslig ungkar, som reiser den lange veien herop for at rekreere sig paa sjæl og legeme?»

Eva saa paa ham fra top til taa. De brune øine-
ne lyste skjelmsk.

»Aa, De er vist ikke noget syk; jeg har set kleinere folk end Dem.«

»Har De? — Bleke, utslitte, med tomt blik, rund ryg og indfaldent bryst, slappe hænder — — slik, ikke sandt?»

»Jo, netop slik,« lo Eva. »De er vist en udmerket skuespiller.«

»Aaja. Jeg har hat mine roller, jeg ogsaa. Det er uundgaaelig det, ser De. — Skuespilkunsten maa vi lære alle, sent eller tidlig. Men De er endda ikke begyndt?»

»Nei. Og jeg haaber, jeg aldrig skal bli nødt til at forstille mig heller. Jeg ønsker helst at være mig selv,« sa Eva med et anstrøk av værdighet.

»Det høres fromt ut det der; men det gaar ikke i længden, frøken Birk. Vet De ikke, det staar i skriften, at vi skal være enfoldige som duer og listige som slanger? Jeg foretrækker det sidste forresten.«

»De er altfor meddelsom til at kunne være listig. Det er de indesluttede naturer, som er beregnende og slue.«

»Jeg takker saa meget! — Men ikke desto mindre er jeg en — aanei, la mig ikke sværte mig selv. Jeg vil helst, De skal beholde et nogenlunde godt indtryk av mig, og nu har jeg bare otte dage igjen her.«

»Hvorfor kan De ikke være længer? Er De ikke Deres egen herre?»

»Ikke ganske, nei. Pligten kalder. Den er min herre. For De tror vel ikke, jeg bare er en slik løssluppen fugl, som jeg ser ut til her oppe?«

»Aanei da. Men det blir svært stille, naar De reiser.«

»Pyt, De har jo kapellanen; han er omtrent paa min alder. Dere har vel mangen hyggelig spasertur sammen?«

Eva smilte halvt foragtelig.

»Pyt — en prest! Hvad fornøielse tror De, det er at snakke med ham. Han er da saa — saa gammeldags og høitidelig og —«

»Og gudfrygtig, ja. — Nei, jeg sværmer heller ikke for prester. Men kvinderne pleier gjerne at tilbede dem; de ser op til en prest som til en halvgud.«

»Puh! Jeg har aldrig sværmet for prester, jeg — — de — de,« stammet hun, for i det samme mindtes hun møtet med kapellanen i skogen, — netop hvor de nu var.

»Naa, hvad de? Snak rent ut! Jeg er ikke prest,« lo han.

»Ja, de er da ikke det pluk morsomme og vit-tige!«

»Men det er jeg — hvad?«

Han tok pludselig begge hendes hænder og svingte hende rundt, la armen om livet og vilde valse bort over lyngen.

»Er De gal!« ropte Eva, rød og andpusten.

»Her er jo som skapt til dansesal, kjære Eva,« lo han; »kom la os ta en vals!«

— Der stod stubben, hun hadde sittet paa, og der hadde »løytnanten« staat.

Der var en liten ryddet plads foran, fuld av nedfaldne barnaaler og kongler, og hist og her en liten maurtue.

»Kom nu!« gjentok han, og saa varmt paa hende.

Armen hadde han lagt fast om hendes liv, og forsøkte at trykke hende tæt ind til sig.

Eva stod et øieblik tvilraadig.

»Uf, nei da; om nogen saa os, vilde de tro, vi var gale —«

»La dem tro det da; jeg er ialfald gal — dansegal er jeg; for De er deilig, bedaarende deilig er De!«

Han drog hende med sig nogen dansetrin bortover; men saa rev hun sig løs, satte sig paa stubben og bad ham danse alene.

»Saa skal jeg se paa.«

Hun var blit ræd for hans varme omfavnelse.

»Aldrig i verden!« sa han alvorlig. »Da sætter jeg mig heller her ved Deres føtter og lægger mit trætte hode i Deres fang — — Ak det var skjønt!«

Eva sat som forhekset.

»Jeg tror, De er gal, Heggelund! Reis Dem straks!« sa hun med skjælvende stemme.

Han lukket øinene og grep efter hendes hænder.

»Nei, nei! Nu reiser jeg mig!«

Hun var næsten paa graaten.

Men han rørte sig ikke.

»Tænk, at De er saa hjerteløs da! Ikke at kunne unde en stakkars elskende, enslig sjæl et minuts hvile og vederkvægelse i Deres deilige favn!«

»Ikke tøv saa skrækkelig!« ropte Eva ophidset og vilde reise sig.

Da sprat han op og holdt hende fast en arm-længde foran sig.

»Hvis jeg nu bad Dem rigtig vakkert om et kys, skjønne Eva?«

»Slip mig, siger jeg!«

Øinene stod fulde av taarer.

»De aner ikke, hvor deilig De er!«

Han gjorde en bevægelse henimot hende. Men med lynets hurtighet, og før hun sanset sig, spyttet hun ham like i ansigtet og tok saa paa sprang den samme vei, hun hadde set løytnanten gaa.

Kandidaten stod og smaabandte, mens han tørret spyttet bort.

Nu hadde han oplevet det ogsaa!

Han forsøkte at smile og ta det fra den komiske side; men det vilde ikke rigtig gaa.

Der laa hatten hendes. La den bare ligge — kokette tingesten, som hun var.

Saa hun var av den typen, hun. Hun vilde altsaa la sig jage.

Men han ønsket helst at fange i snarer, — de hadde hittil vist sig fortræffelige. Men denne fugl hadde smøget sig igjennem.

»Ja, bare vent,« mumlet han og gik tilbake til doktorgaarden.

Han skulde knytte en ny løkke til, og den skulde passe.

Nu vilde hun naturligvis spille den overlegne, den seirende, mens hun i sit indre ønsket, hun hadde latt sig overmande. Jo, slik var kvindene!

— — —

»Jeg trodde, dere hadde været sammen i skogen,« sa fru Tisted ved aftensbordet og saa spørgende paa sin bror.

»En stund ja. Men saa fik frøken Birk samvittighetsnag for nogen brever, som hun skulde skrive, og forlot mig noksaa uhøflig.«

Eva var blekere end sedvanlig; men hun hadde selvbeherskelse nok til at si, mens hun saa ned paa tallerkenen:

»Jeg har skrevet et langt brev hjem, siden jeg var sammen med Dem.«

Stemmen var merkelig fast og haard, og doktoren saa et øieblik forundret bort paa hende.

Kandidaten smilte og forsøkte at møte hendes øine.

»Jeg skulde gi en god del for at læse det brevet, frøken Birk. Unge damer skriver altid saa morsomt.«

»Jasaa? Mit er ikke morsomt,« sa Eva og saa for første gang bort paa ham.

Han likte ikke det blikket. Det mindet formegget om et saaret daadyrs, han en gang hadde set.

De brune, vakre øine var som utvandet; hun maatte ha graat og været virkelig sint paa ham.

Ja, ja. Han skulde nok gjøre hende god igjen. En skulde ikke være saa hensynsfuld at spørge de unge piker, bare ta — —; det likte de bedre; de vilde la sig knuse av den pludselige kraft.

Saadanne deilige, friske læber maatte ikke forbli uberørt. —

Fru Tisted merket med en følelse av stolthet og taknemmelighet, at hendes bror allikevel hadde skre-

vet sig hendes raad bak øret. Hans væsen var slet ikke saa frit iaften. Der var mere ro og alvor over ham, og han indledet endog en ordentlig samtale med Tisted om stillingen i politikken.

»Vi skal vel ha litt sang og musik iaften ogsaa,« sa doktoren oprømt efter aftensbordet.

»Selvfølgelig. Frøken Birk, De synger vel »Agnes, min deilige sommerfugl«?»

»Nei,« sa Eva koldt.

»Kan De den ikke? Da bør De lære den — »dig vil jeg gjerne fa-ange,« nynnet han. »Jeg fletter et garn av masker smaa, og maskerne er mine sa-ange.« — Jeg er sikker paa, De kan den,« sa han og føiet hviskende til: »I hvert fald praktiserer De Agnes' metode. Hun vilde ogsaa helst bli jaget.«

Eva hadde tat sit haandarbeide frem og satte sig ved spisebordet.

Fruen var et øieblik ute, og doktoren stod inde i stuen.

»Jeg ønsker ialfald ikke at bli jaget av *Dem*,« sa hun heftig og blev saa rød, som hun før var blek.

»Nei,« lo kandidaten uanfegtet. »Jeg vil helst fange Dem, yndige nattergal! De har jo allerede overgydt mig med Deres munds sødme!«

»Naa, hvordan gaar det?«

Doktoren viste sig i døren.

»Nei, vi er ikke rigtig enige om repertoiret,« sa kandidaten.

Fruen kom ind og meldte, at der var sykebud til doktoren.

»Og jeg er saa træt iaften, at jeg helst vil gaa til-sengs.«

»Men vi faar vel lov til at spille litt — saan rigtig duus-musik, Magnhild?«

»Aaja — en stund.«

»Tak, jeg er ogsaa træt,« sa Eva; »jeg gaar helst op.«

»Nei, for nogen elskværdige mennesker,« jamret kandidaten. »Hvad skal jeg arme mand ta mig til! — Et slag »Halma« kan vi vel ta, frøken Birk?«

Eva rystet energisk paa hodet.

Fruen gik.

»Jeg vil ikke være alene med Dem et halvt minut. De er simpel, sjofel, brutal!« slynget hun heftig ut, rullet sytøiet sammen og reiste sig hurtig.

»Frøken Birk!« kom det i en bønfaldende tone. »Naar jeg pent ber Dem om tilgivelse da? Jeg angrer virkelig — angrer av hele mit hjerte, at — at — jeg ikke —« saa slog han over i en lystig tone — »bare gjorde slik!«

Og dermed slog han armene rundt hende og bøide sig ned for at kysse hendes mund. Men Eva bøide raskt hodet, og det blev næsetippen, som kom til at nyde æren av hans berørelse.

Med en kraftig bevægelse fik hun den høire arm fri, og med den gav hun ham en lusing over venstre kind, saa han slap taket og tumlet bakover — en stol veltet, kandidaten bandte høit.

Eva rev op døren til gangen og tok trappen i en— to—tre sprang, styrtet ind paa værelset og dreiet nøkkelen om.

Hjertet banket, saa hun maatte holde begge hænder mot det, og pusten gik saa voldsomt, at det sved i brystet.

Hun stod slik et minut, saa tændte hun lampen, lukket vinduet og trak rullegardinet ned, tok av sig støvlerne og stak føtterne i et par grønne filttøfler.

Alt var foregaat saa hurtig og lydløst — undtagen faldet av stolen.

Hun pustet lettet — hængte et forklæde over nøkkelhullet og satte sig ret op og ned paa en av træstolene med hænderne presset mot hjertet.

Aa, det var skrækkelig!

— — Han kom ikke efter. Nei, hun hørte ikke en lyd. — Nu tok han kanskje sytøiet og la det ordentlig sammen.

Hys! — Nei, maken til frækhet! — Han spilte!

Aa, hadde hun bare git ham en ørefik til, en endda mere kraftig, saa han kunde bære merke efter den i lange tider.

Hun pustet dypt ut; hjertet slog snart regelmæssig, og farven kom i kindene.

Saa satte hun i at le — ubehersket og hysterisk — for at ende i en lang, saar hulken borte paa sengen. — —

Da graaten omsider døde hen i enkelte lange snufs, blev tankerne klare, og hun begyndte at se eftermiddagens og aftenens begivenheter i et skarpt lys.

Ja, nu kunde hun forstaa litt av det tvetydige snak mellem klassekameratene i gymnasiet — De snakket om, at han var bedaarende; men han var voldsom; han var uimotstaaelig; men han var væmmelig, og han *kan* være søt — —

Hun hadde mest lyst til at si som sognepresten. Fy, fy, fy!

— Og *ham* hadde hun fundet kjæk og kvik og underholdende — og sagt det til ham!

Fy, fy, fy!

Der blev vel et basketak til; men da skulde hun nok tale rent ud av posen, som han selv havde sagt.

Næsetippen!

Og fra sengen fór hun i en viss fart paa hodet i vaskevandsbollen; — dygtig saape paa.

Se saa, nu var der ikke mere igjen av hans ekle mund.

Jo, nu syntes hun, den var ekkel; tyk og rød og sanselig, — frisk var den mindst av alt.

Og ham har jeg sat høiere end pastor Weimann!

Hun kjendte en bølge av anger skylle gjennom sig ved tanken paa de foragtelige ord igaar om kappellanen.

Men nu var skjællet revet bort — voldsomt og pludselig.

Tak, du gode Gud, mumlet hun, før hun sovnet ind.

Hun følte instinktmæssig, at hun hadde undgaat en stor fare, men kunde ikke nærmere forme sine følelser i ord. — —

Hun vaaknet ved, at det banket i væggen.

»Godnat, frøken Birk! Det var en behagelig avveksling fra den trivielle dagsorden, ikke sandt? Tusen tak for oplevelsen!«

Eva laa stille som en mus. *Det* vilde han ha det til altsaa. Neitak, hun var ikke en onge heller.

»Sover De alt? De som er nattergal?«

Saa plystret han en munter melodi, og det blev

stille, — indtil Eva hørte den sædvanlige uartikulerede lyd, som fortalte, at nu sov skabningens herre.

Hun lukket øinene med et smil. —

Hun mere glædet sig til end frygtet for morgendagen. For hun visste, den vilde bringe hende seier. — — Hun var fuldstændig færdig med ham.

— — —

Ved frokosten uteblev kandidaten, idet han som undskyldning angav hodepine. Men Synnøve, som havde været oppe med frokost til ham, fortalte, at han sa, han havde et hovent kind og skulde bede, om doktoren vilde se op til ham.

»Hvad kan det være?« sa fruén bekymret.

»Hvapestik kanske,« sa Eva med uskyldig mine.

»Jeg har set flere hvepser i vindusposten min!« — —

»Naa?« spurte fruén, da doktoren kom ned.

Han smilte og saa bort paa Eva med et morsomt uttryk i øinene.

»Hm — ja. Det er ikke godt at si. Det kan baa-
de være en hveps og ikke, men absolut uskyldig; jeg
har git ham bordvandsomslag.«

Eva blev het og rød.

Hvad hadde han sagt? Hun maatte vite det!

Fruén gik ut i kjøkkenet, og Eva fulgte efter doktoren ind i kontoret.

Han smaalo og gik bort og lukket døren. Eva stod med funklende øine.

»Jeg gratulerer Dem! Slik skal en Don Juan net-
op behandles, frøken! Jeg har al respekt for Dem.«

Evas ansigt lysnet.

»Har han fortalt alt? Hvad sa han?«

»Vær rolig! Mange lyder har Kristian; men

usand er han ikke; — den dyd maa ikke fratages ham. Og jeg kan hilse Dem og si, at han fuldt ut deler min respekt for Dem. Var der bare flere slike unge damer, saa kunde de være værd at vinde,« sa han.

Eva nikket straalende. Men saa blev hun alvorlig.

»Er der mange slike — slike mænd, doktor?«

»Desværre, ja. Mindst femti procent har en skavank i den retning; men ikke alle er saa heldige at faa — hvepsestik.«

»Det er godt, jeg vet det,« sa Eva bestemt. »Men jeg hadde aldrig trodd det om ham. God morgen!«

Doktoren nikket venlig, og Eva gik med lettet hjerte ind i skolestuen, hvor barnene sat og ventet paa hende. — —

»Tænk, onkel er syk idag,« sa Marta bedrøvet.

»Aa, det er ikke farlig,« sa Eva muntert.

»Kan vi synge da, tror du?«

»Ja, saa meget vi vil.«

»Men han har vist vondt i hodet, frøken,« sa Astrid og saa ængstelig paa Eva.

Hun smilte og rystet paa hodet.

»Nei, han har bare faat et litet hvepsestik paa kindet.«

»Men forpagterkonen holdt paa at dø av det, hun!«

»Ja, men den hvepsen, som stak onkel, var ikke giftig, og da er det ikke farlig, vet dere.«

— — —
Det første møte var ved frokostbordet dagen efter. Eva sat tilbords, da han kom ind. Hun hilste

med et alvorlig nik, men følte med ærgrelse, at hun blev rød. Derfor tok hun sig sammen og saa like bort paa ham, til deres øine møttes. — Han var den første, som vendte ansigtet bort. Og Eva fik sin naturlige farve igjen.

Doktoren lot, som han var optat med avisen; men fruen bemerket:

»Det var da godt, det gik saapas fort over. Det hadde været kjedelig at ha maattet ligge i ferien.«

»Aaja — den ugudelige forgaar ikke saa snart,« sa han i en let tone og bredte servietten over knæet.

»Uf, Kristian! Du taler saa bespottelig. Vet du ikke, at folk kan dø av hvepsestik?«

Han lo.

»Jo, naar giften gaar til hjertet saa. Men denne gang rak den ikke saa langt, heldigvis. Og herefter skal jeg være mere forsiktig. Jeg ertet den, ser du. Den saa forresten ut som en dronningbi, og jeg dumme fæ fik lyst til at se den litt nærmere an. De er sjeldne de, vet du, Manghild.«

Eva maatte bide tænderne sammen for ikke at le, men et smil var hun ikke istand til at skjule.

Men doktøren lo høit bak avisen.

»Er der noget morsomt i avisen, Olav?«

Han la den sammen, tok brillerne av og sa:

»Nei du, jeg lo virkelig av Kristian, du.«

Han lo igjen.

Kandidaten smurte sine smørbrød med freidig mine og saa yderst forundret paa sin svoger.

»Aa, jeg maa altid huske paa, hvor fæl du saa ut igaar. Du er forhaabentlig blit kurert for at leke med baade dronningbier og hvepser?«

»Jeg vil ialfald se mine folk an. Er De ikke enig, frøken Birk?«

»Man burde vist aldrig komme nær en dronningbi, som en ikke kjender eller eier. Jeg har altid hørt, at bierne ikke taaler fremmede,« sa Eva og saa aapent paa ham uten at rødme.

»Jeg forstaar,« sa kandidaten med et nik.

»Dere snakker om bier,« sa fru Tisted. »Her er da ingen, som har bikuber?«

»Nei, men det hænder, at enkelte forvilder sig bort fra kuben,« sa kandidaten. — — »Men naa vil vi ikke ha mere hvepsesnak. Jeg har dyrt og hellig lovet at være forsigtigere, og dermed faar den historie være slut. Ikke sandt, frøken Birk?«

»Gjerne for mig,« sa Eva med et lyst smil.

»Tusen tak! — Og tak for maten.«

Kandidaten reiste sig bort fra bordet, og de andre fulgte eksemplet.

— — —

De aftener, som kandidaten hadde igjen paa doktorgaarden, maatte han alene underholde sig med musik og sang, om han vilde ha nogen.

Eva fandt altid paa undskyldninger. En aften vasket hun haaret, en anden skrev hun brev, en tredje hadde hun hodepine. Men næstsidste aften var prestens budne, og da var hun fruens høire haand, dækket bordet sammen med Synnøve, og gjorde det festlig med de peneste asters, haven endnu eiet. — — —

Da presten bad hende synge, valgte hun en enkel liten vuggesang, og paa prestefruens specielle ønske sang hun: »Endnu et streif kun av sol.«

»Aa, ja, ja, ja,« kom det efterpaa sagte fra sognepresten.

Ogsaa de andre var synlig betagne av sangen, og Eva maatte synge den om igjen og la da hele sin følelse ind i den og sang slik, at selv kandidaten hadde ondt for at finde en passende kompliment.

»Det er en vakker, men meget alvorlig sang,« sa endelig Weimann.

»Meget alvorlig, ja, Den som kunde slik med aapne arme og lyst, straalende blik by den sidste fiende velkommen,« tok sognepresten igjen ordet. »Men Gud ske lov, det fordres ikke av os, at vi skal være villige, førend døden er der og kalder paa os.«

Kandidaten fandt stemningen for trykket og forsøkte at trodse den høitidelige tone, som vilde trænge sig ind i selskapet.

»Jeg synes da virkelig, folk nu for tiden viser liten frygt for døden, ja, likefrem søker døden. Jeg vil ikke bare nævne alle selvmorderne, men se nu i krigen! Under jubel og seierssang styrter soldatene sig ind i kampe, som fører den visse død med sig! Kom død! Jamen ser det let ut, hr. sogneprest!«

»Jeg har aldrig staat foran en kanonmunding,« sa sognepresten, »og aldrig baaret gevær eller sabel for at myrde folk i krig; men jeg har dog latt mig si, at dødsforagten i krigen er noget eiendommelig. Saa snart en soldat ifører sig sin uniform for at drage i kamp, begynner dødskampen for ham, og den bevissthet, at han kjæmper for sit land, gjør vel, at han glemmer sig selv — krigstummelen gir ikke ro og tid til dødsfrygtførmelser. Og hvad selvmord angaar — ja, da tror jeg nok, det er vanskelig at

uttale sig om, hvordan en slik ulykkelig føler det i det øieblik han vælger at dø.«

»Aa, fortvivlelsen blotter en vel for al frygt,« sa prestefruen med gysen.

»Netop, ja.«

»Men de fleste mennesker dør nu paa den almindeligste maate, paa sykesengen,« sa doktoren stille og med sit aandsfraværende blik.

»Ja, De kan vel bedre end nogen av os andre fortælle om, hvor let eller vanskelig det falder for menneskene at dø, doktor; De som har sittet ved saa mangt et dødsleie.«

»Aaja — det har nu De ogsaa, sogneprest. Ja, det er ofte uhyggelig, men — — som nu nylig gamle Kari Nesse, der var det virkelig salig fryd og glæde. Hun formelig straalte like ind i døden.«

»Hm — hm,« kom det fra prestefruen.

Fru Tisted drog et langt suk.

»Ja, og saa den unge gutten borte paa Nedre Sten,« faldt Weimann ind.

Doktoren nikked.

»Jo, det var ogsaa et lyst, straalende dødsleie. Det er godt at ha enkelte gode minder, ja.« — —

»Hvorav kommer det saa, at ikke alle dør like fornøiede da?« brød kandidaten den alvorlige stemning ved at tale mere høirøstet og livlig.

»Hm—« smaalo sognepresten. »Ja, nu kan De svare Weimann.«

»Det avhænger ene og alene av menneskets forhold til Kristus,« sa han og saa fast paa kandidaten.

»Hvorfor ikke til Gud da?«

»Ne—i. Der er mange, som mener at ha alt i

orden, naar de kjender Gud; men det er ikke nok, naar døden kommer, da maa der en frelser til.«

»Ja, det er jo det, de lærde strides om,« sa kandidaten med en lang, lydelig gjesp bak haanden. — — Nu blev her jamen for gudelig!

»Ja, men Guds ord siger: Der er ikke frelse i nogen anden end Kristus,« vedblev Weimann, »og derfor blir han det store grænseskjel for menneskene, hvad saa end de vantro lærde siger.«

»Ja, ja, ja, — det er saa det, ja,« sa sognepresten. — — »Vi faar vel en sang til frøken?«

»Nei, jeg har ikke nogen, som — som passer.«

«Aa, det har De nok! Synger De ikke en av Grøndahls? De gamles vals? En vakker sang! Det er en duet — — og jeg kan den ogsaa,« fortsatte Heggelund.

»Men jeg kan den ikke.«

»Saa syng litt galt!«

Nei. Eva var ikke at formaa til at syng mere.

Kom saa død, kom evighet, klang endnu i øret paa hende.

Og saa freidig som hun altid hadde sunget den sang!

Istedet spilte hun en nocturne av Schubert og efterpaa gled samtalen over paa almindelige ting, og aftenen forløp ganske behagelig uten nogen mislyd.

— —
Men da gjestene var gaat, sa kandidaten:

»Sandelig, han er ikke borte den kapellanen. Jeg trodde ikke, han var saa modig maur, jeg — — ja, han turde da si sin mening!«

»Han er jo prest, Kristian,« sa fru.

»Ja, ja. Men en ting er at præke i kirken, en anden ting er — saan privat, — naa ja. Og han er interessert i mangt og meget, som ikke prester pleier bry sig om. Han er ganske underholdende, naar han slipper sig til, ikke sandt, frøken Birk?»

»Joda,« sa Eva let.

Kandidaten smilte. Men Eva skyndte sig at si godnat og — farvel, mens doktorens var i stuen; for kandidaten hadde besluttet at reise i graalysningen allerede næste morgen — — et løst haandtak og tak for samværet.

Det gik hurtig og let, og Eva sprang lykkelig op paa sit værelse. — —

Men den aften sovnet hun ikke saa snart som ellers. Ikke for kandidatens skyld. — — Hun kunde ikke bli kvit den sidste strofe i sangen, og hun gjentok for sig Weimanns ord: Det er Kristus, som er skillett.

Hun hadde hittil bare hat med Gud at gjøre — »Fader vor« hadde været nok for hende om aftenen og ved andagten i skolestuen.

Tænk, om døden skulde komme til hende? Da var ikke Gud nok.

Uf, nei. Hun behøvde ikke ængste sig endda. Hun var jo saa frisk.

Og sognepresten hadde sagt, at naar det kom til stykket, at en skulde dø, da blev det lettere end det syntes, naar en var frisk.

»Fader vor, du som er i himmelen.«

Det var saa trygt og godt, og det hadde hun klart sig med, fra hun var liten — og med det sovnet hun omsider ind.

Vinteren var kommet tidlig — for tidlig, syntes Eva, da hun en morgen midt i oktober fik se et fint, hvitt dække over aker og eng, skog og fjeld — saa langt øiet naadde.

Hun blev staaende foran vinduet paa bare ben, rent fortapt over forandringen, som var foregaat om natten.

Bygden var jo blit ganske ny, aker og eng og lan-devei var blit en eneste sammenhengende flate; bare skogen var mørk, med hvitt pudder over sig.

Men der borte i skaret hadde det en gang lyst saa vakkert grønt og rødt av bjerk og asp og rogn.

Nu var alt hvitt — dødt og farveløst; men allike-vel — det fylgte hende med drømmer om nye glæ-der, nye oplevelser.

— — Huttetu, det var koldt at staa slik! Hun klædde sig i en fart, og fór ut for at samle en haand fuld av den hvite sne — Telemarkssne, smilte hun og klemte den sammen til en sneball, som hun sendte i ryggen paa Synnøve, der kom fra staburet med flat-brød.

»Blir den liggende, Synnøve?«

»Ja, dæ kan eg 'kje søaa,« svarte hun; »men du skal 'kje syte for snø her uppe. Ris denne, kjem snøgt ei onnor att; veten er meir hel long hjaa konn.«

Og Eva hadde fundet den lang før jul. — Dagen

var kort, men kvelden saa lang, saa lang. Og i storstuen blev der bare fyret til hver spilletime, og det knapt nok ogsaa. Hun maatte altid ha ekstra paa sig derinde. Fruen klaget over det brændslet som gik til, og Eva var ikke den, som bad om at faa litt varme i ovnen for at spille til egen fornøielse.

Men fruene var ikke længer tilhører ved spilletimerne.

— — Da kandidaten var reist, var der ingen, som opfordret hende til at musicere. — — —

Hun skulde hjem til jul, — hjem, hjem, hjem! Og i det haab var dagene ikke gaat saa sent allikevel.

Prestefruen hade lovet hende megen fornøielse, om hun blev. — Som gjest i prestegaarden nogen dage skulde hun glemme al hjemlængsel, sammen med Ragnhild. Men nei! — Eva takket med et sikkert smil: Far og mor vilde ha hende hjem!

»Men det er ikke videre hyggelig at reise paa denne tid; der er taake og snetykke langs kysten,« hadde Weimann sagt.

Det var nok sandt, ja. Men hun maatte og vilde hjem.

Og alt var gaat bra.

Ferien var blit en eneste lang fest for hende. — Hun graat og lo og sang den første dag, — før hun var blit vant til al opvarnting og hjemlig omsorg og hygge og kjærlighet, og siden hadde hun tat imot med begge hender; — der var endda seks maaneder til hun var hjemme igjen.

Men av og til, efterat hun var kommet til ro om aftenen, saa hun dem for sig allesammen der oppe: Barnene overlatt til sig selv, doktoren paa kontoret,

fruen træt og sukkende og pikerne smaasladrende i kjøkkenet.

Stakkar, de hadde det ikke hyggelig. Kanske — kanskje hun burde ha blit?

Uf, nei! — Hun hadde vel lov at tænke paa sig selv først og fremst — ja, og saa paa far og mor. De kunde ikke undvære hende en jul. Og forresten hadde ikke fruen bedt hende bli — bare forundret spurt: »Er det saa, at De tænker paa at reise hjem?»

Og da Eva hadde svaret bejaende, var hun blit endda mere stille end ellers og hadde efter en stunds forløp sagt: »Ja, De maa naturligvis gjøre, som De vil.«

Ikke et ord om, at de vilde savne hende!

Men barnene hadde rigtignok sagt det, — tigget og bedt hende, og Astrid hadde endog en dag banket paa døren og med taarer i øinene bedt hende bli — »Bare juleaften!«

Uf, det hadde været ondt at maatte si nei; men

— —
Dog, det hadde vel ikke blit stort bedre, om hun hadde blit: Kold storstue og lukket piano — og tidlig tilsengs, — kunde der da bli fest?

Hun jog de kjedelige tanker paa flugt og nød de hjemlige goder som aldrig før.

Men da hun var reist igjen, sat far og mor fattige tilbake.

For med eller mot hendes vilje hadde det efter hvert sivet ut av Eva, hvor vanskelig det var at finde sig tilrette i doktorgaarden, og den ene lille opplevelse efter den anden kom for deres ører. — Far hadde fra først av hørt paa med et litet smil og et kort »hm«.

Men en dag hadde han tat Eva med paa en spassertur og i en alvorlig tone spurt hende, om hun var viss paa, hun ikke selv hadde litt skyld i fru Tistedes sære og tilknappete væsen.

»Jeg?« ropte Eva forskrækket og stanset op midt i gaten. »Aa gid, far, jeg er da, som jeg skal være?«

»Har du forsøkt at være riktig venlig og hyggelig mot hende, barnet mit?«

»Aa, men far, det er jeg da bestandig,« sa Eva nær ind paa graaten.

»Ja, ja, barnet mit. Jeg vil ikke bebreide dig noget. Og jeg kjender jo ikke fruén. Men — — du vet jo, at kjærlighet og venlighet er nøkkelen til hjer-tedøren.«

»Ja—a. Men naar jeg stadig gaar og føler, at hun vil av med mig, far!«

»Det kan være indbildning. Hun er jo sykkelig og raar kanskje ikke helt over sit humør. Hun synes nok om dig. Du skal ikke tro andet. Du skal forsøke at dræpe den stygge mistanke, Eva.«

»Ja, kunde jeg bare, far!«

»Du maa kjæmpe imot, naar de dumme tanker kommer. Kjæmp imot, vennen min, saa gaar det nok.«

Slik hadde far sagt. Og mor hadde raadet til mer freidighet og selvtillid.

»Si det like frem, at du har lyst til at spille litt, om ikke det var mulig at holde det varmt i stuen.«

»Umulig! Aanei, jeg vilde ikke ha hygge av det. Alt gaar saa traat mor.«

Men mor holdt paa med sit: Mere freidighet!

— Da Eva var paa veien opover igjen, var det

disse to røster, som fulgte hende: Kjæmp imot de dumme tanker — vær mer freidig.

Men da hun skulde til at praktisere de gode raad, kom hun ikke nærmere maalet allikevel, syntes hun.

Fru Tisted var den samme, heller mere misfornøid end før, og Eva fandt det haabløst at forsøke at lukke op hjertedøren med de nøkler, far hadde talt om.

Og hvad brydde vel doktorfruen sig om hende?

Hun stod litt høiere end pikerne, men var allikevel en tjener. Hun hadde nu lært at forstaa det, og freidigheten blev ikke større derved.

Men i skolestuen var det uforandret. Kanske var barnene endnu søtere end før. De bestormet hende med spørsmaal, og hadde selv meget at fortælle.

Især var Eli henrykt over julens oplevelser.

Pastor Weimann og tante Ragnhild og hun hadde aket paa kjælke og løpet paa skøiter, og Weimann stod næsten saa godt i Stenshoppet som Sven Dag-aas, præmievinderen i Holmenkolløpene, — — men en gang hadde han faldt, og da hadde Eli ledd skrækkelig, for han var saa morsom.

Ja, nu kunde der kanskje bli tale om at staa paa ski. — Før jul var det blit mørkt, naar middagen var over, og hun var ukjendt. Desuten var føret ikke videre fint.

Første skoledag var halv fridag; alle maatte faa lov at fortælle sit. — Astrid hadde mindst at meddele.

»Mamma var ikke frisk juleaften; derfor maatte vi tidlig iseng; men vi hadde juletræ klokken fem, og vi sang; men ingen spilte —. Ifjor spilte mamma.«

Der laa i hendes enkle ord en stum anklage mot Eva, som nok følte den; men hun vilde ikke nu igjen bry sig med at spekulere paa, om hun allikevel skulde ha blit.

Mens de sat saaledes og passierte, banket det paa døren.

»Tante!« ropte Eli.

»Ja, jeg haaber, De ikke blir gyselig vond, frøken Birk; men jeg *maatte* altsaa hilse paa Dem straks.«

Der stod et frisk veir av hende. Stemmen var høi og lys, og skikkelsen var livlig og virket med en gang, ungdommelig og seiersikker. Men da hun hadde sittet en stund, og de friske roser, vinterluften hadde fremkaldt, var blegnet, saa Eva de fine rynker om øine og mund. Og da hun lukket op sportsjakken, og den smale hals kom tilsyne, forstod hun, at frøken Mangaard nok kunde være over tredive aar, endda hun ved første øiekast saa ut som en pur ungdom.

Eva slap at si stort. Frøken Mangaard fremmalte, hvor hyggelig de nu skulde ha det sammen.

»Vi skal musicere og sporte og læse. Jeg har nogen glimrende franske romaner. — Kan De ikke stort fransk? Ah! Du godeste; de er naturligvis oversat. Ja, jeg glær mig rasende, frøken Birk! Her findes jo ingen ungdom at more sig sammen med — ikke dannet ialfald. — Ja, saa kommer De imorgen aften da — præcis klokken fem! Farvel! Farvel onger! Vær nu flinke og snilde mot frøkenen deres!«

Og saa strøk hun avsted — paa ski nedover bakkerne. Hun svingte med skistaven til ansigtene i vinduet. — —

Slik saa hun altsaa ut. Hun lignet nærmest faren, hadde hans smaa livlige øine og lyse, litt rødlige haar. Men det var morens næse. Hun saa energisk ut, men letvint og morsom og liketil. — Og slik Kristianiasving over sproget sit!

Jo, Eva trodde nok, hun kunde komme til at like hende. —

Pastor Weimann og hun var vel alt fine venner. Aajo, hun passet vist — — som prestefrue.

Og hun saa ut til at kunne sætte sin vilje igjennem. Hun plaget sig vist aldrig med dumme tanker, og det manglet ikke paa freidighet.

Et yndig tebord var dækket inde i kabinettet. Den røde maaneskinslampe i kroken over palmen la et forskjønnende skjær over alt. Og over lampen paa etageren var hængt en rød silkesløife.

»Jeg elsker saa maaneskinsstemning,« sa Ragnhild Mangaard i en fortrolig tone.

»Men maaneskinnet er vel heller grønlig, ikke sandt?«

Da lo hun klingende.

»Jo, det har De ret i, frøken Birk, men — —« hun sænket stemmen, — »man blir ikke flattert i grønt lys, gjør en vel?«

Eva indaandet med velbehag en fin parfyme, men kunde ikke i farten gi den noget navn.

»Nei — det er saa at si min fineste komposition. Det er nemlig en blanding av nyslaat hø og fiol. Jeg *maa* nemlig ha god parfyme, ser De. En kommer

likesom op i en høiere sfære ved dens berusende duft. — — Hvad er Deres yndlingsparfyme?»

Eva lo — litt forlegent.

»Jeg har ikke nogen særskilt; jeg kjøper aldrig nogen selv nemlig; jeg pleier gjerne faa en stor flaske eau de cologne av far til fødselsdagen, og den har jeg hele aaret!«

»O, sancta simplissima!« ropte Ragnhild. »Om jeg hadde ti øre for hver gang jeg nu i dette halv-aar har været inde hos Daniel Sten! Og saa pudder da! Den duften av *poudre de riz!* Ah, den kan sætte mig i godt humør, tænk. — De bruker vel brunt pudder De, frøken Birk, eller blanding av rødt og lysebrunt?»

»Pudder?« lo Eva. »Gid jeg har da aldrig pudret mig!«

Men frøken Mangaard maatte sikkert ha gjort det; for iaften var hun saa yndig — hadde saa finfin rosafarve i kindene.

»Nei, men De *er* da rent et barn, frøken Birk! De har da været i hovedstaden i tre aar?«

»Ja—a. Men jeg bodde hos onkel og —«

»Jeg forstaar! Uf, nei da har man ikke det utbytte, som naar en bor i pensionat og er sin egen herre. Fy jeg vilde betakke mig for at bo hos slegtinger! Men De kan jo endnu komme derind som »fri mand«,« føiet hun opmuntrende til, — »og da faar De ta Deres mon igjen. — Ja, nu maa De la kakerne smake. Gjør som De er hjemme, er De snild. — — Si mig, bruker de endda tre kavringer til kaffen derborte?«

Hun lo saa overgivent, at Eva mot sin vilje blev revet med. Tilslut lo begge, saa taarerne trillet.

»Ja, De kan tro, der verserer mange merkelige rygter derfra. Men nu maa der vel være blit bedre i matveien?«

»Ja, der er da *nok*,« sa Eva.

»Men De føler altid, at fruene helst saa De levde bare av luft, hvad?«

»Hysj — neida. Hun siger da aldrig noget om det.«

»Nei, men hun rækker Dem brødkurven med en træt mine, saan — — et stykke til? Jo tak — jeg kjender hende, ser De. Ifjor hadde de en rigtig kjæk, ferm guvernante — 24 aar. Vet De, hvad hun gjorde? Hun skar op brød til sig selv i kjøkkenet, hun, og la det paa brødkurven. — — — Vær saa venlig at la kurven staa der, frue, saa slipper De bryderiet med at byde os for hver gang, sa hun, — og saa forsynte hun sig med sine egne *tykke* skiver. Ja, fru Tisted sa jo, hun spiste som en hest, og at hun var glad, hun reiste for godt til jul. Men det var jo græsselig kjedelig for dem da.«

»Fik de en ny da?«

»Først hadde jeg skolen et par maaneder; men jeg orket ikke mer, og saa fik de en litt sykkelig, ældre dame, som hadde været lærerinde ved en privatskole — — De siger ikke noget, frøken Birk? — Hvordan trives De egentlig?«

»Jo tak, — det vilde være bra, hvis bare — — ja, bare fruene var litt anderledes.«

»*Litt*? Aanei, der er nok meget, som maa bli anderledes der, san.«

»Hun er vist svært svak.«

»Pyt — hun gjør sig værre end hun er. — Forresten, det er jo pent av Dem, ikke at si mere; men hun fortjener, at De lot andre faa vite litt om hendes merkelige maate at behandle folk paa.«

Ja, netop det var det, tænkte Eva; hun behandler mig saa forunderlig.

»Men jeg maa allikevel fortælle noget fra ifjor. — Det var en stund, efterat frøken Bonem var kommet ifjor høst. Fruen hadde for en gangs skyld laget deilig fiskepudding, som hun skulde traktere nabodoktorens med; han og fruene hadde meldt sin ankomst. Men hvordan det nu end var; der kom noget iveien, og de kom ikke. — — Og fiskepuddingen blev gjemt. Den ene dag gik efter den anden, og frøken Bonem glædet sig hver dag til fiskepuddingen, — det er jo sjelden vare her oppe, vet De. Men nei, den var og blev borte. — Saa en dag siger piken: Idag skal fiskepuddingen tilpers, for naa begynner det at lugte av den! — Hvad gir De mig for den?«

»Uf — nei, det var da — —«

»Ja, tenk — og saa var den utskjemt altsaa, og baade frøken Bonem og barnene og doktoren blev syke om natten, — stakkars mennesker. — Ja, doktoren har en engels taalmodighet. — — Men De bryr Dem vist ikke om at snakke mere om fru Tisted, skjønner jeg. — — Hvad synes De om pastor Weimann, frøken Birk?«

Spørsmålet kom saa pludselig, at Eva blev rød, men belysningen skjulte det.

»Jo—o. Han er vist svært hyggelig, og han taler udmerket. Jeg trodde ikke, han kunde tale saa —«

»Men *er* han ikke uskyldig, synes De? Har De set saa barnlige, gode øine hos en voksen mand da? Og De kan tro, han er merkelig — — som mand altsaa. Far siger, det er enestaaende at træffe en slik ung mand i vore dage. Han er fuldstændig uerfaren om studenterlivets mest almindelige laster. Og det endda han er søn av velstaaende forældre. Hans far var jo sorenskriver nordpaa, men døde mens Weimann læste til artium. Og siden har han opholdt sig mest i Kristiania naturligvis — ja — det er enestaaende.«

»Men han er jo teolog! De teologiske studenter er vel allesammen bra unge mænd?«

»Puh, ha! — De er mennesker, de ogsaa; og der er vel ikke én av ti, som ikke har hat et eller andet eventyr. Men vil De tro det: Weimann er gaat klar alle skjær, han. Ja, det er enestaaende. For han har altsaa dametække.«

»Har han igrunden det? Han er da ikke det spor galant og slik —«

»Pyt, nei da; liker De saanne da, frøken Birk. Ha, ha, ha!«

»Nei, det gjør jeg aldeles ikke,« sa Eva ivrig. »Fy, nei da; men jeg tænkte, De kaldte *det* for herretække, jeg.«

»Uf, nei da! Jo mere tilbakeholden en mand er — nota bene, naar han virkelig er kjæk da — jo mere egger han damerne, ikke sandt? — — En kop til, frøken Birk, smakte det? — Det var morsomt. Te er min yndlingsdrik; men fløte og sukker maa jeg ha i.«

Eva brydde sig slet ikke om te; men derfor kunde hun jo godt drikke baade to og tre kopper, kakerne

var nemlig deilige, og det var græsselig moro at sitte og høre paa frøken Mangaard.

Ja, hun var nok erfaren, hun. Den som hadde saa let for at konversere!

Pastor Weimann maatte være begeistret for hende. Slikt liv som hun førte med sig!

Eva følte sig selv saa flau og kjedelig.

»Og De er jo student? Gid det var mig! Men det var ikke saa almindelig i min tid.«

Hun lo — slik en morsom, ironisk latter. —

»Huf, jeg er næsten gammel jeg, frøken Birk!«

»Aanei da, det er De ikke.«

»Jeg burde ialfald ikke være det. Tredive aar er da ingen alder, er det vel? Og naar jeg tænker paa flere av vore skuespillerinder — du verden! De ser da ut som backfischer, selvom de nærmer sig de femti.«

»Men det er vel bare paa scenen, tror De ikke?«

»Ikke bare det. Figuren er da ungdommelig, og manererne, hele deres fremtræden. Forresten, med vakre, smagfulde, klædelige dragter opnaar man meget ogsaa — — med mange smaa toilethemmeligheter«, føiet hun til i en fortrolig, hviskende tone. —
»Det gjælder at klæ sig individuelt saa at si, saa klærne blir en del av ens personlighet.«

Eva hadde vanskelig for at følge hende. Hun hadde igrunnen aldrig tænkt noget over det der. Hun valgte den farve, hun likte, og sydamen eller mor hjalp hende med fasongen; — det var bestandig gaat saa greit. — — Men saa smagfuld som frøken Mangaard var hun naturligvis ikke.

Hun hadde en matblaa kjole paa, pyntet med et

luftig, let, hvitt fichu i halsen, — og det rødgule haar var opsat efter sidste mode, rigtig fiks og klædelig; et net, litet, hvitt forklæde fuldendte toilettet og gav hende en viss kvindelig ynde.

Eva hadde tat en hvit uldbluse paa — ganske enkel var den, med kulørt haandbroderi rundt halsen og for ærmerne.

Den hadde været hendes stasbluse i hele fjor vinter, og hun syntes, den passet netop til en slik liten eftermiddagste, hvor der ikke var flere. Men om den klædde hende? — Puh! — —

»Har De tat haandarbeide med? — Saa sætter vi os ind i stuen, her er for litet lys. — Nei, men først maa vi synge litt. Aa, De kan tro, jeg har nogen herlige nye sanger! — — Gid, der hører jeg pastor Weimann! — Vær saa god kom ind!«

»Er ikke fruene hjemme? — Goddag, frøken Birk!« — Han rakte Eva haanden. — »Velkommen tilbake!«

»Mor og Eli er paa Øvre Sten, og far er hos klokkeren, saa der er ikke andet selskap at faa. — De faar ta tiltakke med os en stund, saa skal De faa sang og musik; — — bare De var litt mere musikalsk!«

Weimann smilte.

»Jeg kan ikke selv præstere noget; men jeg kan kritisere, vet De!«

»Isj ja. Men heldigvis bryr jeg mig mindre om umusikalske folks kritik. De mangler absolut den første betingelse.«

»Jeg skal tie ganske stille, frøken Mangaard!«

Han satte sig bort i sofahjørnet og la armene i kors. Frøken Mangaard lo.

»Ja, vær saa god, frøken Birk!«

»Nei, først De,« sa Eva avgjørende; »nogen av de nye, De nævnte.«

»Ja, ja — — kunde De endda spille, pastor Weimann!« sa hun fra pianostolen med ryggen mot presten.

»Nei, desværre. — Jeg har faa talenter.«

Au! — Eva hadde mest lyst til at holde sig for ørene. Hun vovet ikke at dreie hodet til den kant, Weimann sat. Hun følte, at han iagttok hende.

— — Nei, men slik stemme! — Hun maatte ha faat en klump i halsen, saa farvandlet som stemmen var blit. De høie toner pinte hun frem, og de dype løp hun over, som gik hun paa gloende kul, teksten der nede var ikke at faa fat i.

Mellemregistret var bedst; men saa hadde hun den forfærdelige lyd, — som naar en netop skal til at kaste op.

»Hvad heter den?« sa Eva pligtskyldigst. »Den maa være forfærdelig vanskelig.«

Frøken Mangaard nævnte nogen franske ord, som Eva straks glemte.

»Jo da, jeg øvde mig længe, før jeg fik de trillerne til; men den er vakker, ikke sandt?«

»Jo,« sa Eva fort; men blev rød under Weimanns blik. »De maa endelig synge en til.«

»Ja, da vil jeg synge Kløvereng. Den er yndig!«

»Ja,« sa Eva; »men den ligger ikke for mig; jeg synger den for tungt.«

»Ja, den maa synges lekende let, og det mangler jeg nok meget paa, men — — »Kløvereng, kløvereng —«

Eva havde jo hørt en bekjendt sangerinde synge den og siden aldrig vovet at ta fat paa den; — hun vilde ikke ødelægge det sommerfugllette, dansende, svaiende indtryk, som da havde fæstnet sig saa dybt hos hende.

Men nu? — Tyndt og sprødt og staccato danset frøken Mangaard bort over engen, mens der lød græshoppekvæk rundt om.

Uf, nei. Hvad skulde hun si!

Weimann havde bøiet hodet over et album og saa ikke op, da hun sluttet.

»Jo, det er en yndig sang,« sa Eva varmt, hun tænkte paa sangerinden.

»Nu maa De synge »Endnu et streif kun,« sa Weimann henvendt til frøken Birk.

»Nei, den kan jeg ikke synge.«

»Men De sang den da den aften —«

»Ja — men jeg har ikke sunget den siden,« sa Eva og følte sig rød over ansigt og hals.

»Nei, nei,« sa Weimann og saa atter ned i albumet.

»Uf, nei — den liker ikke jeg heller; alt som handler om død virker saa uhyggelig.«

Frøken Mangaard ordnet med noterne paa pianoet.

Eva kunde ingenting si. Men hun følte det, som om der blev spundet et usynlig baand mellem hende og presten. Deres øine møttes et øieblik, og hun læste tydelig i hans blik, at han forstod hende.

Uf, han var vist svært skarp.

Nu havde hun mistet lysten til at synge de numre, hun havde bestemt sig for; men paa trods vilde hun allikevel ta dem. — —

»Aa, for en pragtfuld stemme De har!«

Frøken Mangaard var virkelig aldeles betat og overrasket.

»Men De maa da utdanne Dem videre, frøken Birk! De vil bli en stor sangerinde med tiden. — — Men jeg hører jo, De ikke har lært noget videre.«

»Nei, jeg har bare hat nogen faa timer.«

»Ja, De har ikke sagt for meget, pastor Weimann. — Han har nemlig rost Deres stemme slik!«

»Jasaa,« lo Eva. »Han har ikke sagt et ord til mig!«

»Har jeg ikke?« fór presten op. — »Jo, frøken Birk,« — men saa stanset han pludselig. »Nei, De har vist ret. Jeg har aldrig fundet en passende anledning til at komplimentere Dem. Men jeg trodde allikevel —«

»De trodde naturligvis frøken Birk hadde læst beundringen i Deres øine, ikke sandt! Ha, ha, ha! — Nei, De maa nok lære Dem til at tale med munden ogsaa!«

»Ja — tak, fordi De minder mig om det,« sa presten alvorlig.

»Aa, jeg ber. — Det skal bare være mig en fornøielse at lære Dem at snakke — med damer nota bene. — De kan tro, han kan faa munden paa glid, naar det gjælder gamle kjærringer og andre syke folk! — — Nei, nei — omforladels! Det er selvfølgelig anderledes. — — Ja, naa skal dere faa litt frugt.«

Piken kom i det samme ind og meldte, at der var bud efter unge presten.

»Uf, nei —« begyndte frøken Mangaard.

Weimann gik straks ut i kjøkkenet, hvor budet endnu stod og ventet.

Eva hørte ham spørge, om den syke vilde meddeles. —

»Nei, det er 'kje so ille,« sa gutten. »Men eg var paa denne vegen.«

»Aa, maa vi bli med, pastor Weimann!«

Presten saa alvorlig, næsten mørkt paa frøken Mangaard, da hun kom med denne anmodning.

»Jeg skal tie aldeles stille,« forsikret hun; »men jeg skulde gjerne ville ha litt mat med; frøken Birk har ogsaa lyst, og hun kan De være viss paa bare snakker fornuftig.«

Presten saa uviss fra den ene til den anden.

»Jo, det maatte bli en deilig kjøretur,« sa Eva; »men vi kan jo vente utenfor saa længe.«

»Nei, vi vil være med ind, la os faa lov!«

Presten stod fremdeles og betænkte sig.

»Ja — ja — ja, ja. Men saa faar dere huske paa, at vi kommer til — et dødsleie,« sa han endelig og saa litt skarpt paa frøken Mangaard.

»Ja, vi skal være *saa* stille,« hvisket Ragnhild og foldet hænderne andægtig.

Weimann saa ikke mere paa hende.

»Om ti minutter da —«

— — Indtullet i tykke forverkskaaper og tørklær og med en kurv med gode saker nedi dumpen sat begge damer til fastsat tid i slæden.

Det var koldt og klart.

Slædemeiene knirket i den faste sne. — Hesten, som var nyskodd, stampet utaalmodig efter at komme avsted, bjeldekransen ringte lystig hver gang, den gjorde et kast med hodet.

Det saa nærmest ut, som de to i slæden skulde til gjestebud, smilende og fornøide, som de sat.

Fra frøken Mangaard kom smaa hysteriske hvin, mens hun strammet tømmerne for Brunen.

Naa, der kom Weimann.

Han tok tømmerne fra Ragnhild og satte sig bak-paa.

»Ja, undskyld, at jeg gjentar det; men skulde noget falde komisk, ber jeg indstændig om, at —«

»Aa, De behøver ikke at være ræd; jeg skal være saa stille og alvorlig som graven.«

— Under kjøreturen kom der ikke ett ord fra presten.

Frøken Mangaard fandt heller ikke noget at passiare om.

De smaa henrykkelsesutbrud, da de kom ind i gran-skogen, hvor maanen eventyrlig lyste op mellem de tunge snedækte kjæmper, blev istemt av Eva, som frydet sig mere, end hun turde vise.

Men tankerne dreiet sig uavladelig om dette: Hvordan vilde han være der inde?

Hun hadde aldrig sittet ved et dødsleie. Det maatte være noget forfærdelig noget. Det var bedst at forsøke at faa et passende alvor over ansigtet. Hun følte sig trods den forestaaende oplevelse saa inderlig glad og fornøid — — hun kunde ikke si sig selv hvorfor.

Det var en husmand under Øvre Sten, besøket gjaldt. Den ældste søn kom ut og tok hesten, og presten gik straks ind — foran damerne.

»Gid, hvor han er ugalant!« hvisket Ragnhild.

»Ja, det er sikkert,« sa Eva.

»Torstein, jeg faar ikke den stroppen op — saa, naa gik den allikevel. — Nei, jeg skal ta kurven.«

»Det er bedst, dere har kaaperne paa,« sa presten sagte. Han hadde hængt pelsen fra sig i den lille svalgang.

»Det blir uutholdelig,« indvendte Ragnhild.

»Men dere er jo næsten balklædde.«

»Vi har golfjakker under.«

»Vel — saa behold dem paa.«

Han banket let paa døren og gik ind uten at vente paa svar. De andre to fulgte stille efter.

Like indenfor døren tilhøire stod en stor brunmalt omhængsseng.

I det sparsomme lys fra lampen henne paa bordet mellem de to vinduer kunde den sykes ansigt saavidt skimtes.

Det ravnsorte haar og skjeg dannet en næsten uhyggelig ramme om det hvite, magre ansigt, hvori alt liv syntes at være utdød. Øinene var fast tillukket. Hænderne laa foldet over et tykt, rødt og brunt stripet aaklæde. De var store og knoklete og fortalte om et slitsomt liv. Skjorten, han hadde paa, var drivende hvit, som var han færdig pyntet til likfærd.

Foran sengen sat konen — liten og bøiet.

Det graa hode var omviklet med brogede, rød-gule baand, der stod som to buer rundt hodet fra isse til nakke. Baandene endte i to tunge, lange dusker, der hang nedover ryggen. Hun var klædd i den sedvanlige hverdagsdragt: Stripet trøie av uldtøi og stramtsittende sort liv, dypt nedskaaret i bryst og ryg,

og nedenfor det brede, sterktfarvede belte en sort, tæt rynket stak, der svinget og svaïet ved den mindste bevægelse.

Stuen var lav, men rummelig, — et bord, en bænk og nogen kubbestoler utgjorde hele møblementet. Men gulvet var rent og luften ikke værre, end at frøken Mangaard glemte at puste bare gjennom næsen, som hun hadde raadet Eva til.

Fra peisen strømmet en frisk duft av tyrien i furukubben, som fræste og spraket, naar den fik det lune over sig.

Konen la strikketøiet paa aaklædet og reiste sig, da hun fik se presten.

»Aanei, aanei, dæ va no for mykje aa bry dikkon so seint paa kvellen. Men 'n Halvor hadde slik hjarteleg hug te aa tala med deg.«

Weimann trykket varmt hendes haand og smilte.

»Du vet, jeg kommer saa gjerne,« sa han venlig.

»Far! Dæ' unge presten so kjem!« ropte hun ind i øret paa den syke.

Øienlokkene aapnedes, og et par store, hvasse øine saa sig om. — Med ett fik de et mildt uttryk.

»Aa, takk skal du ha! So du kunde kome so snøgt.«

»Vi fik lov at følge med, Tore,« sa Ragnhild hviskende — »ikke si at vi er her endda; vi sætter os borte i bænken.«

Tores blik stanset ved Eva.

»Det er doktorens guvernante. Hun var paa besøk hos mig.«

Tore nikket og tok dem begge i haanden.

»Dikkon fær sitja.«

»Og her er litt til dig i kurven, Tore.«

»Takk og ære!«

Hun gik stille ut i kjøkkenet, og de unge damer satte sig i bænken.

Weimann hadde tat plads foran sengen og sat med ansigtet halvt vendt mot den syke.

»Det var ikke noget særskilt, du vilde idag, Halvar?«

»Nei, eg ynskte berre høyra upp att det, du las seinst. Tore hev vondt for det, veit du, og eg skyner maalet dit so bra. — Eg hev tenkt mykje etter, men ikkje vore kar um aa hugsa det.«

Weimann maatte smile over hans forsøk paa at undskylde sig, tok Bibelen op av jakkens inderlomme, bad ganske kort og læste saa langsomt og høit, hvad han ønsket.

Konen hadde sat sig i en kubbestol borte ved peisen.

— — »Om jeg vandrer i dødsskyggens dal, frygter jeg ikke for ondt, ti du er med mig, din kjep og din stav de trøster mig.« — —

»Og no æ eg viss um, han gjeng med mig, du —; eg æ det vildfarne faare, han hev funni millom klungern.«

Ordene kom støtvis med anstrengt stemme.

»Les det ein gong te, so kann eg det.«

Efter hver sætning, presten læste, gjentok den syke ordene, til han kunde de fire vers av den kjendte salme.

— — Hvad der senere hændte i det lavloftede, fattige rum, mindes Eva siden som en underlig, betagende drøm.

Da slæden nærmet sig doktorgaarden, og hun tiltrøds for frøken Mangaards lokken og tryglen om at fortsætte til prestegaarden, fastholdt at si farvel og bad at faa gaa det lille stykke fra hovedveien op til huset, fik hun allikevel sin vilje igjennem.

Hun kunde ikke tænke sig muligheden av at fortsætte aftenen i prestegaarden efter besøket i husmandsstuen.

Hun gik like op paa værelset. — Der var koldt, men hun rev næver av bjerkeveden og fik det til at brænde lystig.

Da Synnøve kom for at lægge i ovnen, satte hun i et skrik, da hun fik se Eva sittende ved bordet i forverkskaape og med skindlue paa hodet.

»Jeg tænkte, de spiste tilaftens nede, saa vilde jeg ikke forstyrre. — Har barnene lagt sig?«

»Ja, dei mindste, men ho Astrid venta paa deg.«

»Hils hende endelig fra mig da, Synnøve, og si at jeg har litt vondt i hodet og vil lægge mig straks.«

Synnøve saa skarpt paa hende. — Jo, hun var svært rød i kindene; det var forresten ikke rart, tænkte hun. — — Den prestefrøken kunde gjøre folk tussut med den jaalete snakken sin. Var det greie paa slik prestedatter! — —

Men da Eva blev alene, var hun for vaaken til at lægge sig. Haandarbeidet laa igjen i prestegaarden, og hun orket ikke at begynde paa noget nyt.

Hun slængte sig ned paa sengen og stak hænderne under nakken. En flue begyndte at surre oppe under taket. Uf, hvor den irriterte hende — den mindet ogsaa om død og grav — og opstandelse, — det var ikke naturligt for den at leve paa denne tid.

Heller ikke var det naturligt for den manden at skulle dø og allikevel, — saa liketil han snakket med presten om dødsskyggens dal.

Mente virkelig pastor Weimann alt det, han sa til ham? — Hans ansigt var saa lyst og fredfuldt, og stemmen hadde slik varm klang. Kunde man ta paa sig en slik mine, naar det passet? Nei, uttrykket i øinene maatte jo rette sig efter de indre følelser.

Hun hadde hat ret, frøken Mangaard; han kunde snakke, naar han vilde.

Men at han kunde bede hende synge! Hadde han da ikke følt det som en bespottelse, at hun, som aldrig hadde sittet ved et sykeleie, skulde synge saan til trøst og opmuntring?

Hun hadde svart absolut nei, hadde hun været alene. Men en anelse om, at frøken Mangaard da vilde tilbyde sig, avholdt hende og tvang hende til mot sin vilje — for det var det — — at synge hele fire vers!

»Bedre kan jeg ikke fare, end at fare til min Gud.«

Hvordan kunde han tænke, at hun kunde den utenad? Godt at hun husket melodien!

»Vil De synge den alene, frøken Birk?«

Saa myndig og bestemt han sa det.

Far og mor vilde sikkert ha ondt av hende, om de visste, hvilken situation hun hadde været i. Tænk, synge begravelsessalmer for en syk, fattig husmand! — Hun hadde ikke kunnet tænke sig en slik mulighet nogensinde.

Ja, det var sidste gang, hun kjørte med *ham* i sykebesøk.

Det hadde været ganske anderledes morsomt at

være med doktoren; da hadde hun været sig selv og snakket med de syke, som forresten var kommet sig begge. — og hun hadde ikke faat hodepine og kjedelige tanker efterpaa.

Huf, nei, — det med døden var noget gyselig, nifst noget. Ikke for manden selv saa det ut til; hans ansigt lyste av lykke, da han gav pastor Weimann haanden til farvel. Nei, der var intet uhyggelig ved ham, — — men alt det, en fik at tænke paa. — — —

— — Hun vaaknet ved, at hun frøs. Lampen oste; der var ikke mere parafin. Klokken var over tolv, og det var sort i ovnen.

Huttetu, hvor uhyggelig det var. Der var endda litt ved igjen. Hun maatte ha en liten lysning et sted.

Hun puttet sig godt ned i dynerne. Hustringen gik endelig over. Den koselige knitren i ovnen var som et levende menneskes tale.

Aa, gid jeg var hjemme, gispet hun — træt og søvnig, — der slap jeg at være alene med slike væmmelige, dumme tanker.

Fru Tisted hadde tat kurven med de fillete strømper med ind paa sin mands kontor.

Der var godt og varmt, og selv om doktoren var optat med at lage medicin, var det allikevel langt hyggeligere at være der end at sitte alene inde i den halvvarme dagligstue.

»Du kunde nu godt la en av pikerne klare den stopning — hvad?«

»Nei, de slurver saa. Du husker da selv den gang, Synnøve hadde stoppet et par for dig, og du kunde stikke fingeren mellom traadene — nei.«

»Men det er da en skam! — Du faar instruere hende grundig.«

»Naar man ikke selv vil, Olav, saa nytter det ikke, og du vet, jeg blir saa træt av at mase og tigge. Synnøve er sommetider temmelig vrang. — — Nei, frøken Birk kan nok; hun stopper sine egne baade fort og pent, men —« hun rystet ærgerlig paa hodet og knep munden sammen.

»Naa, — du kan ikke netop forlange det, Magnhild. Hun har virkelig nok med skolen og musiken. Vi er jo vel fornøid med hende der.«

»Ja, ja. Men var hun riktig snild, Olav, og hadde lyst til at gjøre andre en tjeneste utenfor det reg-

lementere, saa tilbød hun sig av og til at ta litt del i husets gjøremaal,« sa fruén ivrig.

»Vi kan nok ikke forlange det, Magnhild,« sa doktoren meget rolig og saa hen paa sin hustru, som var kommet i ekstase. Og han visste jo, at var det noget, hun maatte skaanes for, var det sindsbevægelse — for hjertets skyld. — »Vi faar se, om vi ikke kan faa raad til at ha en ung pike til nytte og hygge —«

»Nei, det vil jeg paa ingen maate, det blir altfor kostbart. Kjære, du er jo endda ikke færdig med gjælden din, Olav!«

Hun sukket dypt.

»Aa — det gaar fremover, Magnhild; vi maa ikke tape modet,« sa doktoren tilsyneladende sorgløs. »Det er nu først og fremst om at gjøre, at du ikke overanstrenger dig — fremfor alt, at du — — du ikke tar dig saa nær av alle smaating; det har da ikke saa meget at si, om der skulde være et litet hul paa en strømpe.«

Han smilte gjennom brillerne og holdt en flaske op mot lyset.

»Uf — hvor du snakker! Nei, men jeg har virkelig i det sidste hat mange smaaærgrelser, som du kalder dem. Men de er store nok for mig!«

»Naa?«

»Ja, hvis du saa og hørte som jeg, Olav, maatte du lægge merke til, at frøken Birk slet ikke er saa beskeden længer som i den første tid — ja, la mig si efter jul. Der er blit en forandring, og jeg tilskriver Ragnhild en stor del av skylden. Det er ikke tvil om, at hun har en uheldig indflydelse paa hende.«

»Men — men hvordan?«

»Hun sætter hende op — simpelthen!«

»Hm — tror du det? Ragnhild er da virkelig en snild pike.«

»Hvad jeg saa end siger, har du indvendinger, Olav.«

Stemmen var næsten graatefærdig.

»Kjære dig, vennen min, jeg gjør det bare til dit bedste. Jeg vil jo saa gjerne, du skal slippe at plage dig med slike smaating.«

»Men det er ikke smaating!« ropte hun heftig.
»Hvis du vilde høre paa mig,« — doktoren smilte overbærende —, saa skal jeg fortælle flere træk.«

»Ja.«

Doktoren satte sig like overfor hende; hans blik fór søkende rundt i kontoret. Naa, der laa pipen; den stak frem under en avis borte paa skrivebordet — ja den fik jo ligge.

»For at nævne et eksempel. Jeg bad hende engang i vinter, om hun vilde stryke sit eget tøy selv, forklær og kraver. Jeg synes, enhver ung pike med litt æresfølelse skulde holde sit tøy for godt til at la pikerne staa og klusse med det.«

»Ja — og saa?«

»Ja, hun har strøket det helt til sidste storvask. Idag har vi strykning, frøken Birk; De kan komme til naarsomhelst, sa jeg til hende. — Aa, jeg kan nok ikke idag. Hvis Synnøve ikke har tid, faar det heller ligge ustrøket, svarer hun mig med freidig mine. — Om eftermiddagen var hun paa skøiter sammen med Ragnhild, og tror du ikke, hun forsøkte at faa

Astrid med ogsaa, endda hun meget godt visste, hun maatte hjælpe Synnøve.«

Doktoren saa ut av vinduet med sit fraværende blik og drog sig uopholdelig i skjegget.

»Hvordan gik det saa?«

»Tja, naturligvis maatte Synnøve gjøre det. Vi kan ikke ha varme jern naarsomhelst. — Da hun kom hjem om aftenen, sulten som en skrub, som hun sa, laa tøiet færdigstrøket paa værelset, og Astrid hadde til og med lagt i ovnen der oppe. Ja, jeg synes, det gaar for vidt. Hun maa være vant til at ha en tjener paa hver finger.«

»Hun er jo eneste barn, vet du, Magnhild, og fra et velstaaende hjem. Vi kan ikke vente, at hun skal ha tanke for at tjene andre.«

»Men saa burde hun lære det. Hadde hun takt og finfølelse, maatte det falde av sig selv, at hun av og til tok litt del i husets arbeide, især naar vi har saant ekstraarbeide som vask.«

»Men saavidt jeg husker, Magnhild, var det den dag et ualmindelig vakkert veir, Stensvandet laa blankt og frit for sne.«

»Ja.«

»Det er ikke ofte tilfældet, vet du. Sneen kom nogen dage efter, og da var den fornøielse slut. Vi maa huske paa, at hun er ung —«

»Og derfor ikke skal behøve at fornegte sig det mindste?«

»Du er træt, vennen min, — læg arbeidet fra dig og ta en liten hvil her inde. Og saa maa du forsøke at se alle de gode sider hos frøken Birk. Tænk paa de guvernanter, vi har hat før, Magnhild! Jeg tror,

vi har al grund til at være fornøid med hende. Barnene er blit flinke og interesserer sig mere end før for at gjøre sit arbeide ordentlig.«

»Dere er like, alle dere mænd! Naar det gjælder en ung, vakker pike, er dere blinde for hendes feil,« kom det i en bitter, saarende tone.

Doktoren stod borte ved vinduet. Fruen kunde ikke se hans ansigt. — Hun vilde ikke ha trodd sine egne øine, om hun hadde set, at han kjæmpet for at bli herre over sin bevægelse.

Endnu hadde han aldrig behøvet at skamme sig over sin opførsel overfor nogen kvinde. — Men stakkar, hun var syk — hjertesyk i bokstavelig forstand, og derfor tilgav han hende alt.

— — »Hvad siger du om en liten kjøretur, Magnhild?« sa han venlig. »Jeg burde se til Ola Vegheim, han er forresten i bedring, og saa kunde vi titte indom Nystuen og se, hvordan det gaar med Maris væv.«

»Hvad er klokken?«

»Halv elleve.«

»Ja—a; det kunde være hyggelig. Du maa ta gamlehesten da, Olav. Men maten —«

»La nu Synnøve klare den alene — gi hende bare grei besked.«

Fruen sat et øieblik tvilraadig.

»Aaja, det er jo bare erter! Jeg faar snakke med hende.«

»Om du tok et par ferske brød med til Nystuen og en flaske sur blaabærsaft til Vegheim.«

»Ja, jeg skal det. Men det er merkelig, at de

menneskene aldrig kan lære at koke saft som andre folk; bærene staar jo like utenfor stuedøren.«

Doktoren sa intet.

Det var saa at si umulig at lære dem, at det gik an at koke saft uten sukker. Og blaabærsaft var godt i saa mange sygdomstilfælder. Derfor fik en hjelpe dem, saa godt en kunde. — — —

»Naa, var det ikke hyggelig?« sa doktoren og trak skindfelden bedre op om sin hustru, mens slæden fór henover veien.

»Jo du, det er saan deilig, mild luft. En merker, vaaren er i anmarsj. Huf, jeg gruær saa for denne vaar, Olav.«

»Aa, det skal nok bli bra,« sa doktoren med et kjærlig smil; »bare forsøk at holde humøret oppe.«

»A vvei der!« brølte Eva av fuld hals.
At ikke den manden kunde flytte paa sig da!
Midt i veien gik han uten hverken at se eller høre!
Og saa lynende som det gik. Kjælken gjorde voldsomme hop over alle humpene, saa Eva kjendte det helt op i nakken. Men gid, hvor moro det var allikevel.

Naa. — Endelig gad han flytte paa sig.

»Pas Dem for hesten, frøken Birk!« lød pastor Weimanns stemme, idet hun passerte.

Eva lo, men snudde ikke hodet. Hun hadde nok set den; men hun hadde kunnet styre en kjælke, fra hun var en næve stor.

Tosken — som ikke kunde vike tilhøire. Det var ikke anden raad end at sætte utover jordet, saa hun slap at komme ind under hestebenene. Med et voldsomt hop fór kjælken over grøftekanten. Det var litt for meget selv for »Rap«.

Slik medfart vilde den ikke vite av. Og før Eva fik suk for sig, var kjælken forsvundet nedi seljekrattet ved elven, og hun fandt sig selv liggende paa haalken.

»Au!« jamret hun, og la hodet paa armen. Nu skulde hun skræmme presten. Hun blev liggende stille og skottet opover veien.

Jo, der kom han sandelig. Han skridde nedover bakken — som en gutunge med hænderne i jakkelommerne.

Hun bøide hodet dypere ned. Nu trodde han vel, hun var besvimet. Hun laa og kluk-lo ved tanken paa det ansigt, han vilde sætte op.

Der tok han hende varsomt i armen.

»Har De slaet Dem, frøken Birk?«

Du verden, slik bløt, ængstelig stemme han hadde faat. — Hun svarte ikke, bare drog et langt, langt suk.

Saa fik han øie paa kjælken, og for avsted efter den.

En—to—tre var Eva paa benene, og da Weimann gjorde helt om, stod hun rank og kjæk foran ham med et ansigt, der straalte av sundhet og skjælmeri.

»Tusen tak! Det var virkelig for snildt av Dem. Kanske De som belønning vil ha gratis skyds?«

»Nei, De er da« — han stanset og saa gjennomtrængende paa hende. — »Har De slet ikke slaat Dem?«

»Jo, gyselig. Men det er Deres skyld; De skulde ikke advaret mig for hesten. De gjorde mig aldeles nervøs!«

»Faa se, om De kan gaa da!«

»Umulig! — Hier steh' ich, ich kann nicht anders. Gott helfe mir« — kom det med foldede hænder, og de brune øine vendt bønlig mot presten.

Han rystet paa hodet og forsøkte at se streng ut, men det lykkedes ikke.

»Sæt Dem paa kjælken, skal jeg trække Dem,« sa han.

Eva lo hjertelig, gik bort og tok fat i tauget.

»Nei, det turde jeg ikke. De som hverken ser eller hører.«

»Jo, naar det gjælder, blir jeg ogsaa flytbar,« sa han og slap tauget.

Eva gik foran med kjælken, presten efter.

»Se, der ligger stangen.« — Hun satte sig. — »Vil De eller vil De ikke?«

»Forstaar De, at jeg var alvorlig ræd for Dem, frøken Birk?« sa han og tok plads bak hende.

»Jasaa? — Ja, De var vel ræd for, De skulde bli nødt til at holde tre liktaler paa en uke,« sa Eva lystig og bøide sig fremover. Kjælken var nu igang — og fór fint og pent nedover paa høire side av bakken, hvor underlaget var jevnt og glat.

»Det humpet mere da jeg sat alene; kjælken var vel for let,« sa Eva og reiste sig raskt.

»Eller midtpartiet av veien for opkjørt,« sa presten med et ironisk smil.

»Ja, jeg maa ha god plads, jeg.«

»Hvad vil De helst trække, kjælken eller stangen.«

»Ingen av delene,« sa Eva. »De kan stikke stangen ind der — hvis De orker at dra begge dele da?«

»Aajo, — jeg skal forsøke,« sa presten tørt uten at se paa hende. — — »Hvordan har De det om dagen, frøken Birk? Det er længe, siden De var i preste-gaarden.«

De gik nu ved siden av hinanden, han et halvt hode høiere. — Hun saa hurtig paa ham. Men de blaa øine skjulte ingen baktanker. Han saa aapent og spørgende paa hende.

Saa blaa øinene hans var idag. Og saa frisk han saa ut.

Hun hadde aldrig syntes, at det klædde en mand at ha frisk farve i kindene; men Weimann *var* pen med det, og farven stod saa godt til den graagrønne, tætknappete sportsdragt; den vilde aldrig klædd en blek en — som Heggelund.

Hun hadde faat mere sans for det smagfulde, siden hun lærte frøken Mangaard at kjende, og hun visste godt, at en slik farve, som den paa Weimanns dragt, vilde klæ hende bedre end den sort- og brunstripete, hun hadde paa. — Men fin var den, og den sat godt.

— »Ja —« sa Eva i en helt anden tone end før. »Jeg har en ubestemt følelse av, at fru Tisted ikke synes om det og desuten —«

»Og desuten?«

»Nei, det er ikke noget mere.«

»Vet De hvad, frøken Birk? De er for meget av en mimose — poetisk sagt. Men sagt i likefremme ord: De skulde forsøke at tro bedre om deres medmennesker. — Jo, jeg mener det alvorlig,« føiet han til, da Eva saa en smule skarpt paa ham. Men det skarpe i øinene vék for et uttryk av mismod, da hun ganske enkelt og stille sa:

»Jeg skjønner, det ikke nytter at forstille sig. Ja, det er sandt, at jeg er litt mistænksom; men ikke uten at jeg har grund til det. Hverken fru Tisted eller — eller —« hun blev rød.

Men Weimann fortsatte ganske rolig: — »Eller frøken Mangaard bryr sig om mig.«

»Har frøken Mangaard sagt det?«

»Nei — men hvem ellers skulde det være?«

Eva bøide hodet skyldbевisst.

»Ja, saa har altsaa De ogsaa set det.«

»Set eller ikke set, frøken Eva. Vi ser alle, at der er mennesker, som synes om os, og andre som ikke gjør det. De sidste har vi vanskelig for at være glad i og snilde mot; men tror De, det er aldeles ret?«

Han stanset og saa fast paa hende.

»Nei, De som prest maa naturligvis elske alle — selv Deres fiender. Det er anderledes med mig,« forsøkte hun at si i en let tone. — »Forresten kan jeg det heller ikke, min natur er ikke slik.«

»Ikke min heller, tænk!« — Han smilte mot hende. »Min natur er mest tilbøielig til at elske dem, som elsker mig først, og hate dem, som hater mig.«

»Aa, De hater vist ingen.«

»Jeg haaber det; men det er mest naturlig for mig at være slik.«

»Hvorfor er De det da ikke? De er altsaa unaturlig,« sa Eva litt spydig.

»Der er et engelsk ordsprog, som lyder saa: Hvor der er vilje, der er ogsaa vei. — Nu skal De tænke hverken paa mig eller paa frøken Mangaard. Men paa hende, som staar Dem nærmest —«

»Fru Tisted altsaa?«

»Ja. — Har De lagt an paa at vinde hende for Dem? Har De *villet* finde en vei frem til hendes hjerte?«

»Lagt an paa? De mener da ikke, at jeg skulde gaa der og smile og krype og være elskværdig for

at faa hende til at synes om mig?» sa Eva ærgerlig, og de brune øinene og tonefaldet fortalte, at hun var oprørt.

»Nei, De maa begynde med at forandre viljen, ellers nytter det ikke,« sa presten uanfegtet og rolig.

»Man kan da ikke —« men saa stanset hun pludselig.

»Jo, det kan man, og det maa man, hvis man vil bli lykkelig, frøken Birk,« sa presten varmt.

»Jatak; jeg *er* lykkelig allikevel, jeg,« sa Eva tvert.

»Nei, absolut ikke. De piner Dem selv, med mange tunge, vanskelige tanker, og der er en uavladelig kamp i Deres indre netop om dette at ville og ikke ville.«

Eva knep læberne sammen og gik raskere paa.

»Men De kommer ingen vei — to skridt frem — to tilbake. De er ikke kommet længer idag end før jul,« fortsatte han rolig, med en understrøm av velvilje og interesse, som Eva saa altfor vel følte.

Men allikevel sa hun: »De er grusom hensynsløs, pastor Weimann!«

»Ja, ja. Men jeg maa faa lov at si litt mere.«

»Vær saa god si, hvad De vil; jeg taaler alt!«

Presten, som netop la merke til det motsatte, vedblev allikevel: »Har De nogensinde forsøkt at gjøre det motsatte av, hvad De har hat lyst til, frøken Birk?«

»Ja, mangfoldige ganger! Nu for eksempel! — Jeg har mest lyst til at løpe fra Dem! Men for at De skal faa lov til at agere dommer, — faa den lyst tilfredsstillet, fornægter jeg mig og blir!«

Hun saa næsten utfordrende paa ham, med et ironisk smil; men der laa en vaat sky over de klare øine.

Han nikket og smilte let igjen. Men Eva likte ikke det smilet; det lignet ikke hendes; det var saa frit for ironi.

»Jeg tror, jeg kjender Dem saa godt, at jeg kan si, De har selvkritik; men til enkelte tider utarter den til sykelig mistænksomhet —, og det vet De ogsaa. Saa plages De og vet ingen utvei. Hvorfor kjemper De ikke ret — slik, at De seirer, frøken Birk?«

Aa! Det var jo saa sandt, saa sandt!

Eva var et øieblik ved at lukke hjertedøren op paa vid væg, men saa kom en stemme iveien: Ikke utlever dig til fremmede! — Det raad hadde mor git hende; og hun presset følelserne tilbake og sa istedet: »Ingen har sagt mig, hvordan det er at kjæmpe ret, som De siger!«

»Vil De love mig at læse, hvad jeg skriver op for Dem?«

Han tok en notisbok op av lommen og skrev noget, — rev bladet av og rakte det til Eva.

»Aa — — et skriftsted!« ropte hun.

»Lov mig, at De læser det.«

»Ja tak, det skal jeg nok. Men jeg tviler paa, jeg blir anderledes av den grund.«

Han svarte ikke noget til denne bemerkning.

»Skal jeg dra kjælken op bakken for Dem?«

»Nei tak; jeg er ligesaa sterk som Dem,« lo Eva.

Tak for hjelpen!«

Hun nikket let og skyndte sig opover.

Et par minutter til og hun hadde ikke klart det

længer. — Isj, at han hadde saa god greie paa hende!
— Men hun hadde klart det fint!

— — — Hun satte kjælken ind i vedskuret og sprang op paa sit værelse.

Jo, Bibelen stod endda, hvor hun hadde sat den. Den var fint indbundet og med guldsnit — konfirmationsgave fra gamle presten Wold. Det skulde være rigtig moro at se, hvad der stod i 2. Tim. 2, 5 — som der stod paa papirlappen.

Pyt, ikke andet! — Det var ikke til at faa stor forstand av.

Hun hadde ikke bedt nogen om at bli kronet.

Krone? — Hvor var det, hun hadde hørt det før? Var det ikke i søndagsskolen, de hadde sunget om krone og krans? Jo. — Nu husket hun det. Hun saa sig selv som liten pike med den lyseblaa sangboken i hænderne, sitte og synge sammen med alle de andre barn — og jomfru Knap foran dem, blek og liten, med tindrende klar stemme, — men med store lykkelige øine over en lang, skjæv næse.

Aa, hvor godt hun husket alt! Mest sangen og billederne; det var jo derfor hun gik saa flittig — og saa for juletræfesten. Nei, hvor hun hadde glædet sig til den festen! Den var næsten saa gild som juleaften. Hun syntes endda, hun kjendte duften av julekakerne og chokoladen, naar dørene blev slaat op paa vid væg, og en hel stab av kvinder med hvite forklær kom marsjerende med svære bretter og fater.

Deilig krone, deilig krans, straalende i himmelglans. — Hun maatte nynne resten av verset, hun husket ikke flere ord.

Aa, det var en deilig tid allikevel. — Krone! Aajo,

en slik krone hadde hun nok drømt om engang. Men det var, mens barnefantasiens uhindret fik raade. — Nu var hun blit voksen. Hun drømte ikke om gyldne gater og porter av perler længer.

Fornuftige mennesker hadde skaaret istykker det gyldne slør, hvorigjennem hun hadde set himmel og jord. Drømmen om livet og den lykke, det hadde at gi hende, hadde hun ikke kastet overbord; men det var ikke længer saa eventyrlig; feer og forklædde prinser med guld og kongeriker var blit forvandlet til mere jordiske væsener. — Resten av de barølige tanker om himmelen blev feiet bort i religionstimerne paa gymnasiet.

Den veltalende unge teologiske kandidat hadde med vid og ironi talt om de forskjellige, sykelige, indskrænkede forestillinger, mange barn bragte med sig fra halvdannede, ukritiske religionslærere.

Og da var det, hun hadde følt, at alt det gamle, som endnu hadde en plads i hendes bevissthet, ikke længer passet sammen med den nye viden og de moderne anskuelser.

Som gammelt ubrukelig skrap blev det kastet paa dør. — Men der hadde været et tomrum etterpaa, og ingen nye forestillinger om himmelen var kommet istedet.

En krone at vinde, stod der! Og pastor Weimann mente, hun skulde kjæmpe for at faa den — »kjæmpe slik, at De seirer.«

Hvor mange mennesker vandt slik seier mon? — De rolige, blide naturer kanskje, som ingen æresfølelse hadde, og aldrig krævet noget for sig selv? — Men slik var ikke hun.

Mor hadde altid lært hende, at vilde man frem i verden, maatte en gaa freidig paa og stole paa sig selv. Det hadde mor gjort, og mor var da vel lykkelig?

Deilig krone, deilig krans, nynet hun, mens hun tok sportsdragten av og byttet paa benene.

Ja, det var let at være barn — at være hjemme — deilig fri for alt ansvar og alle forpligtelser; da tænkte en ikke stort heller.

Og saa at *han* skulde bry sig med, hvordan hun var overfor fru Tisted! Jo mere hun tænkte paa det, jo mere harm blev hun.

Han mente kanskje, hun var styg og slem mot hende? Ondskapsfuld, egoistisk, hensynsløs? — Jo, det var det han mente.

Men herefter skulde hun være paa vakt. Nu var hun forberedt paa hans angrep. Nu skulde hun si ham sin mening — saa han mistet lysten til at forbedre hende.

Uforskammet var han igrunnen. Nu saa hun det saa klart. — Hvor dum hun hadde været paa veien. Hadde halvt indrømmet alt! — — Neitak, hun hadde ingen trang til at skrifte! Hun visste slet ikke av at ha gjort det mindste galt. — — —

Freidig og smilende gik hun ned til aftensbordet med røde kinder og straalende øine og fortalte, at hun hadde aket i selve hovedveien, og at hun nær var blit overkjørt av en dum bonde, som ikke visste forskjjel paa venstre og høire.

»Det er livsfarlig at ake paa denne haalken,« sa doktoren — »ialfald i den bakken; der er for megen kjørsel nu om dagen.«

Fruen rystet misbilligende paa hodet.

»Ja, det er letsindig. Har jeg ikke fortalt Dem om min veninde, som brak armen paa slikt føre?«

»Jo; men jeg kan da styre.«

»Det hjælper ikke. Veien er saa ujevn nu, og somme steder er det rent livsfarlig. Nei, mars maaned er ikke heldig at ake i,« sa doktoren.

»Aa, jeg synes, jeg har benyttet vinteren saa altfor litet,« sa Eva; »nu angrer jeg, men det er forsent.«

»Det er gjerne saa med angeren, frøken Birk, den kommer oftest forsent,« sa fru Tisted.

»Ja, kanskje det? Men i dette tilfælde er det ikke netop noget at graate over. Jeg kan jo bare huske paa at benytte næste vinter bedre.«

»Saa!« sa fru Tisted koldt. »De har da været paa ski næsten hver dag siden jul!«

»Aanei, — det har jeg da ikke.«

Fruen saa bort paa sin mand for at faa hjælp av ham. Men doktoren skrapet omhyggelig alt kjøt av et fuglebein og lot til at være fuldstændig uinteressert i sine omgivelser.

»Men hjemme da? Er der skiføre? De er vel ikke netop forvænt i den retning?«

»Jo, vi har glimrende skibakker utenfor byen, og er det ikke skiføre, gaar vi paa skøiter paa skøitebanen. Og akebakker har vi naturligvis.«

»Og fjorden legger sig vel de kolde vintre?« faldt doktoren uventet ind.

»Aaja da. Men jeg har været saa længe hjemmefra, at det næsten er en drøm for mig; men næste vinter blir jeg antagelig hjemme.«

Hverken doktoren eller fruene svarte noget til denne ytring, og i stilheten, som fulgte, gik det op for Eva, at hun hadde været gyselig taktløs. — De ventet vel, hun skulde bli et aar til. Men det kunde der jo ikke bli tale om, — april, mai, juni! Bare tre maaneder til, saa var hun fri!

Og nu kom snart den deilige vaar. Aa, hvor hun længtet efter den. En vaar paa landet hadde hun aldrig oplevet. Det skulde bli vidunderlig at streife om i skog og mark og se, hvordan alt utviklet sig fra dag til dag.

Hun skulde ta hele flokken med og komme hjem med hænderne fulde av blomster.

»Er her konvaller — og blaaveis?« var det overraskende og umotiverte spørsmål, hun kom med.

»Joda — men konvallene vokser paa utilgjængelige steder.«

»Aapyt; jeg har plukket med en haand og holdt mig fast med den anden. Det er netop det morsomme, at det er farefuldt,« sa Eva overmodig. »Aa, jeg glæder mig til mai maaned; den er deilig!«

Doktoren smilte.

»De skulde ikke glæde Dem saa paa forhaand, De, lille frøken! Jeg er ræd for, De drømmer for meget om fremtiden — hvad? Naar det kommer til stykket, er livet mere graat end rosafarvet, ser De,«

»Aa, jeg tror heller, jeg ser for mørkt paa livet; det har jeg ialfald faat høre.«

»Aa, ungdommen pleier gjerne være sangvinsk. Pessimismen hører os ældre til,« sa fruene avgjørende.

Eva sa ikke mere, men tænkte: Undres paa, hvordan jeg egentlig er? Mistroisk siger presten;

sangvinsk siger doktoren. Jeg maa være en underlig blanding. Det er ikke at undres paa, at jeg ikke endnu forstaar mig selv.

*

»Det er svært, hvor distræt De er om dagen, pastor Weimann. Nu har De to ganger hat sukker i teen!«

Frøken Mangaard lo og saa ertende paa ham.

»Ja, det er ikke undskyldelig for en mand i Deres alder. Nu maa De værсаagod ut med Deres hemmelige tanker,« sa fruен.

Sognepresten skottet smilende bort paa sin kappellan.

Han blev rød og saa op med et tvungent smil.

»Jeg vil heller si, det var utslag av tankeløshet.«

»Aanei, De redder Dem ikke saa let. Jeg tør vædde, at De ikke et eneste øieblik er istand til at la være at tænke.«

»Det var meget smigrende, frøken. Men jeg forsikrer Dem, at for øieblikket er det ingen dybere problemer, som optar mig.«

Sognepresten smilte underfundig, men ytret ikke et ord.

Men senere paa aftenen, da de var alene inde paa kontoret, kom det i en faderlig tone. »De er vel ikke blit skutt med en av amors piler, pastor Weimann? Det pleier nemlig at bringe en i en viss distraktion — hm.«

Weimann, som var beskæftiget med at renskrive listen over de indskrevne konfirmanter, la pennen fra

sig og saa rolig paa sognepresten, som gik frem og tilbage, dampende paa sin langpipe.

»De tænker paa frøken Birk?« Sognepresten tok pipen ut av munden og stanset op foran Weimann. »Jeg gjør det ja — — ja, ja. Og underlig vilde det være, om De kunde staa hende imot. Hun er netop en ung pike efter mit hjerte!«

»Men ikke helt efter mit — — desværre,« sa Weimann alvorlig.

»Hvad? Er hun ikke vakker, er hun ikke intelligent, er hun ikke musikalsk, er hun ikke kvindelig og indtagende — en rigtig søt, elskværdig, ung dame? — Er det ikke hende, Deres tanker dreier sig om? — Hvad?«

Weimann smilte av hans iver.

»Er det Dem saa om at gjøre at faa mig forelsket?«

»Naar der er en slik anledning, ja.«

»Og — og De tror, hun vilde passe som — — — prestekone?«

Weimann nølte med ordet, og han saa paa sognepresten, mens en gutteagtig rødme farvet hans ansigt.

»Glimrende! — Vi prester trænger netop den slags, ser De, Weimann. En som ser friskt og muntert paa livet, som ikke maser os ut med sentimentalt vrøvl om verdens elendighet og syndefuldhed. Slikt ser vi prester mere end nok av. Derfor trænger vi en motvegt i vor hustru. Hun skal være solstraalen i vort liv — sangfuglen, som kvidrer bort de tunge tanker, — det pulserende liv, som lar os glemme, hvad vi maa opleve av trist og tungt ved dødsleierne.

— — Kort sagt. En prestekone skal være prestens bedre — bedre halvdel. Men prest bør hun neimen ikke være, Weimann! Ellers blir det for ensformig. Tænke sig til: — presten kommer træt og utslitt hjem fra sin gjerning, fruene kommer fra en anden kant, og før han faar tøiet av, er hun inde i en lang, kjedelig beskrivelse av sit arbeide ute i menigheten — paa fattigmøter her, paa kvindeforening der — og i bestyrelse for dit og dat. Nei, siger jeg. Det skal de ugifte ha for sig selv. En hustru — og mest en prests hustru — skal først og fremst gjøre hjemmet lyst og lunt for sin mand, saa han der kan bli styrket og trøstet og samle mod og kraft til sin vanskelige gjerning.«

»Men naar hun ingen forstaaelse har av sin mands gjerning, — fordi hun selv ikke har deltatt i det kristelige arbeide i menigheten, hvordan kan hun da bli til hjelp for sin mand?«

»Aa, min kjære Weimann! Det behøves sandelig ikke. Enhver bra, god, elskende kvinde har saa fint instinkt, at hun paa en prik vet, hvordan netop hendes mand skal hjælpes. Det sker ikke ved ord, ser De, slet ikke ved at diskutere med ham de mange vanskelige ting han er op i — — nei, nei. Hendes omsorg for hans ve og vel er det, han trenger!«

Weimann rystet paa hodet.

»Jeg tror ikke, det i længden vil være nok. Alt det, sognepresten der nævner, er bra nok og er ønskelige egenskaper; men — ja, for at si det like ut: En prests hustru maa først og fremst dele hans livsyn. Efter min mening er det den første betingelse

for, at hun kan bli, hvad hun maa være — en virkelig medhjælp for sin mand.«

»Livssynet?« — Sognepresten smilte. — »Herregud! Tror De ikke, frøken Birk holder maalet for Vorherre? — Mellem os sagt, Weimann, — jeg tror, hun er meget nærmere himmelen end — end alle disse bededagsfjæsene, de kan træffe for eksempel inde i byene — bedehusdamer, som fordømmer dem, der har en liten krøl i haaret og en fiks hat, som klær ansigtet. Det er synd, at være pen og net for slike folk. Men spør dem om de fattige og syke og missionen og — og faa dem til at citere en hel hoben skriftsteder! Bevares, da er de med. Huffamei! Det er ikke kvinder slikt, Weimann; de er møtevæsener — en mellemting mellem mand og kvinde. Sky dem som pesten! De ødelægger vore hjem og forvrænger Frelserens og Pauli mening om den rette kvinde.«

Sognepresten glemte at røke. Med pipen i den ene haand gik han ivrig gestikulerende frem og tilbage.

Weimanns ansigt blev mere og mere alvorlig.

»Jeg haaber, De ikke fremholder disse meninger for — for nogen i menigheten, sogneprest. Det kan let misforstaaes i øieblikket.«

Mangaard smilte.

»Aanei. — Man faar stikke fingeren i jorden og lugte, hvor man er. Men jeg er viss paa, De i det store og hele tat deler mine anskuelser!«

»Hvis Deres kritik gjælder karrikaturene av den kvindelige arbejdsstok i vore menigheter, da kan jeg være enig. Men det er ikke ret bare at fremdrage det

daarlige og overse alt det virkelig gode — av inderlig kjærlighet og troskap baarne arbeide!«

»Selvfølgelig! Selvfølgelig! — Men jeg har set saa meget til humbugen netop paa dette punkt, og jeg vil advare Dem mot at søke Dem en hustru blandt disse — — farisæere! — Men vi kommer bort fra, hvad samtalen egentlig dreier sig om. De er ved at bli forelsket i en ung pike — — Vent, vent!« ropte han, da Weimann gjorde mine til indvendinger. — »Husk, jeg er en gammel, erfaren mand! Jeg vet, hvor skoen trykker. — Men Deres forstand — eller skal jeg si: bedre jeg — prestelige jeg? — naaja, en stemme siger som saa: Hun deler ikke mit livssyn, derfor skal jeg ikke la denne følelse utvikle sig, men med Guds hjælp kvæle den — ialfald skjule den, indtil kanske en dag — — ja, ja. — Det høres ganske rimelig ut; men tro mig — en gammel prestemand: Hun blir ikke efter Deres mønster, før De eier hende som Deres hustru.«

»Jeg vil slet ikke ha en hustru efter et bestemt mønster, sogneprest — langt fra; men hvad jeg haaber og — og ber Gud om er, at den unge kvinde, min kjærlighet maatte falde paa, maa være et Guds barn, som med sin hele vilje har viet sig og sit liv til hans tjeneste.«

Sognepresten nikked gjentagne ganger. Der var noget i den unge prests ord, som rørte ved brystne strenger i hans hjerte. Han følte, der ikke var mere at si. — Han stod overfor en mand, som ikke lot sig rokke, hvis livs maal stod klart for ham, litt for ideelt efter hans erfaring i livets skole, men — han var vist-

nok mand for at sætte sine idealer i høisættet, en av de faa.

»Ja, ja min unge, kjære ven; jeg tror nok, jeg forstaar Dem. De behøver saavist ikke min hjælp. — Men jeg mener nu allikevel, at bemeldte unge dame er netop en hustru for Dem, og hvis jeg ikke ser feil med mine gamle øine, har De allerede erobret en plads i hendes hjerte —«

»Nei, nei!« ropte Weimann og skjulte ansigtet i hænderne. »Nu ber jeg Dem ikke at si mere!«

»Nei, nu skal jeg gaa, saa kan De skrive listen færdig, hvis De ikke i — i tankeløshet skriver et andet navn da.«

Han smaalo og gik nynnende nedenunder.

— — Weimann blev længe sittende urørlig, med hænderne for ansigtet.

Da han endelig tok fat paa at skrive, var der kommet et rolig, fredfuldt uttryk over det aapne, mandige ansigt. — Han hadde atter kjæmpet og gaat seierrik ut av kampen.

— — —

»Det var da svært, hvor veltalende du var der oppe, du holdt jo lange enetaler, far!«

»Hm, ja. — Han trenger et litet puf av og til. Jo mere uerfaren en ung mand er, jo mere forsiktig og beskeden pleier han være. Og det *kan* skade, det kan det, ja.«

»Hvad mener du, Mangaard? Har du noget at utsette paa Weimann?« tok fruén litt hvast i og saa op fra sit broderi. — »Jeg trodde, han var mere end ivrig i tjenesten.«

»Hvem snakker om tjenesten? Der er han for

længe siden min overmand, og vel er det. Det vilde ikke være rimelig, om en gammel mand som jeg skulde kunne holde ham stangen.«

»Naa da?«

»Ne—i. Han har nok — æ —.« Presten saa et øieblik bort paa sin datter, som sat dypt bøiet over sit arbeide. — Hadde han hat brillerne paa, vilde han ha lagt merke til, at ansigtet hadde en usedvanlig frisk farve, og at haanden skalv en smule, da hun tallet stingene paa det indviklede mønster. — — »Har raar nok ikke saa aldeles over sit hjerte længer, den unge mand.«

»Saa!« ropte fruén fornøid. »Ja, har jeg ikke længe tænkt det samme. Især i den sidste tid er han saa merkelig distræt. Han kan jo gi de mest forvirrede svar paa de almindeligste spørsmaal, — og naar en mand rødmer slik som iaften! — Nei, saa det er slik fat? Ja, ja. Der er ingen fare skedd.«

Presten smilte.

»Aa, han tar det ikke saa let netop. Han tar det meget, meget alvorlig. Det er ikke gjort i en fart med Weimann. Han betænker sig nok baade en og to ganger, før han siger noget.«

»Saa bør han hjælpes iveri.«

»Ja, netop. Det var derfor, jeg snakket med ham.«

»Jeg tror, du er gal, far!« ropte Ragnhild. »Det er gyselig flaut, at du har nævnt noget slikt!«

»Hysj, ta det mere rolig, barn,« sa fruén; »far er ikke dum.«

Sognepresten saa forundret paa datteren.

»Kjære dig, du pleier da ikke være saa ømfindtlig?«

»Aa, naar det gjælder saa delikate ting, er Ragnhild en kvinde, hun ogsaa,« sa fru en i en mild tone.

Ragnhild rev hurtigt haandarbeidet til sig, og før faren fik sagt mere, var hun ute av døren.

»Hvad gaar der av hende?«

»Kjære dig, du maa huske paa, det er litt pinibelt for hende. Hun vilde vel helst, det skulde ha kommet fra ham selv uten din indblanding.«

»Hvad — hvad — hvad i al verden mener du? Du tror da vel ikke, det er hende, han tænker paa?«

»Hvem ellers maa jeg spørge!«

Sognepresten rystet utaalmodig paa det hvithaarede hode.

»Nei, dere kvinder er da merkelig blinde. — Det er selvfølgelig frøken Birk. Har du for alvor tænkt paa Ragnhild?«

»Nei, nu driver du spøken for vidt, Mangaard! Han er jo næsten ikke sammen med frøken Birk.«

»Hm. — Han har set hende nok til at synes om hende. Du vet, kjærligheten kan vaakne ved første blik.«

»Har han selv sagt, at det er hende?«

Fru en saa indtrængende paa sin mand. Ogsaa hun hadde faat farve i kindene — —; et lønlig haab for hendes eneste datter var ifærd med at forsvinde.

»Han har ialfald ikke benegtet det. Han vilde nødig ind paa spørsmålet forresten. Det var nærmest bispørsmål, vi diskuterte. — — Og du tror, at Ragnhild — —.«

»Er du blind, Mangaard? Nei, dere mænd ser ingenting. — Det hadde været mere rimelig, du hadde talt din datters sak — det maa jeg si!«

»Puh! — Hvor kan du snakke slik! Weimann og Ragnhild! Nei, nei, Elvine, — partisk er jeg ikke. Vel ønsker jeg Ragnhild en mand, men det har aldrig faldt mig ind, at hun kunde haabe paa Weimann. Han er jo en seks—syv aar yngre.«

»Det betyr intet. Kjærligheten tæller ikke aar. Jeg kjender flere rigtig lykkelige egteskaper med den aldersforskjel.«

»Ja, ja. Men de harmonerer ikke, slet ikke. Nei, Ragnhild har været forlænge alene i hovedstaden. Hun har mistet den kvindelige charme, som maa til for at behage de unge mænd.«

Fruen drog et langt, dypt suk.

»Stakkars Ragnhild! Det blir en haard skuffelse for hende.«

»Ja, Weimann er uten skyld. Han har neimen ikke gjort kur til hende!«

»Kur, nei. Han er ikke av denslags. Men han har været venlig og hyggelig og —«

»Som mot os — slet ikke anderledes. Det er sørgelig, hvor litet der skal til, før kvinderne indbilder sig, at en mand er forelsket! Se nu dengang med Heggelund!«

»Ja, han var vel ikke uten skyld?«

»Nei, bevars. Men Ragnhild burde husket, at han var slik overfor alle damer. Naa, hun tok sig ikke nær av det.«

»Nei, men denne gang er det alvor. Hun agter og respekterer Weimann, og jeg mener nu, de vilde passe sammen.«

»Ja, alle mødre har en svakhet for sine døtre.«

»Aa, helst fædrene; men du har nu fra første stund favorisert frøken Birk.«

»Hvem var den første, mon?« smilte sognepresten.

»Jo, det var mig, og jeg er endnu glad i hende. Men jeg kan ikke tænke mig hende som Weimanns hustru — slet ikke. Hun er formeget barn.«

»Endda ja. Men hun kan bli kvinde,« sa sognepresten tankefuldt. »Weimann venter nok til den tid.«

»Saa?«

Fruen hadde lyst til at høre mere om, hvad Weimann mente, men Mangaards meddelksomhet var sluppet op.

»Du — du faar se til at faa Ragnhild paa andre tanker, Elvine. Men far pent med frøken Birk; for hun er aldeles uskyldig,« var det sidste han ytret om det kildne spørmaal.

Og prestefruen smedet, mens jernet var varmt.

— — — Ragnhild blev revet ut av sine lyse drømme —, netop som hun trodde, de var like ved at gaa i opfyldelse. — Der fløt nogen taarer, og en del ubesindige ord blev uttalt; men da hun hadde lagt det med krølnaaler vel forsynte hode paa puten, var tankerne saa deilig beskjæftiget med den venlige, omsorgsfulde enkemand av en grosserer inde i hovedstaden, — som hadde svoret at forsøke sin lykke endnu en gang trods sine fire barn og sin haarfrie isse.

Naar det kom til stykket, saa var der bedre fremtid at vente. Selv om pastor Weimann var baade flink og avholdt, varte det nok længe, før han kunde byde hende slike kaar som grosserereren.

Eva var søndag formiddag paa vei til kirken.

Hun hadde en levende trang til at træffe sammen med andre mennesker, at se nye ansigter, at bli kvit alt det, hun i det sidste hadde strævet med baade dag og nat.

Halvt ubevisst stod det nu for hende, at der var noget, hun ikke klarte av sig selv. Trods sin ærgrelse over pastor Weimanns irettesættelse og raad den marsdag i akebakken, hadde hun allikevel en ukes tid efter spasert en lang tur med ham hjem fra Øvre Sten, hvor han var kommet for at se til en lægdekone, mens Eva var der for at hilse paa en av sine elever, som hadde git hende meget at tænke paa.

Dette at fru Tisted kanskje behøvde hendes venlighet, at hun skulde være kommet hit op for at være noget mere end bare ret og slet guvernante — den tanke hadde aldrig før faldt hende ind.

At Gud — Gud høit der oppe i himmelen — skulde ha en mening med hende — Eva Birk fra den lille kystby, og at hun var utset av ham til at gjøre dette aar lysere og lykkeligere for doktorfruen, end det ellers kunde bli — det var noget aldeles nyt.

Hvorfor hadde aldrig mor eller far talt om Gud paa den maaten? Var det kanskje allikevel bare prestesnak?

At denne nye tanke gav en helt anden mening med hele tilværelsen, det forstod hun saa vel. Det maatte være vidunderlig trygt og deilig at vite — at tro fuldt og fast, at denne Gud tok sig av hende og hendes fremtid i stort og smaat, at han hadde lagt en vei for hende, som hun skulde følge — for at bli lykkelig, — hadde Weimann sagt.

Og endda hun hadde negtet igjen og paastaat, at hun var lykkelig, slik som hun var —, hun visste saa altfor vel, at det var utflugter.

Hun var ikke lykkelig.

Hjemme hadde hun været det. Men her oppe var alt snudd om. Hun saa sig ikke lenger som den snilde, søte Eva, som alle var elskverdige imot, som altid kunde gjøre, hvad hun hadde lyst til og endda bare møte venlighet og kjærlighet.

Nei, det at være snild var nok ikke saa let; det var græsselig vanskelig, naar det gjaldt mennesker, hun ikke straks var glad i. — Hjemme behøvde hun knapt være sammen med slike folk. De ekle skydde hun, og ingen la hende det tillast.

Men nu kunde hun ikke vælge sin omgang. Her var hun nødt til daglig at omgaaes og tale med en, som hun ved første øiekast hadde følt sig ubehagelig berørt av.

Og hende, mente Weimann, skulde hun være utset til at ta sig av.

Aanei, det gik ikke! Slet ikke! Nu hadde hun i hele fjorten dage — — kjæmpet for at være mot fru Tisted, som hun mente, hun vilde være mot mor, om hun hadde faat vite, at *hun* hadde hjertesygdom.

Men de kolde, speidende, mistænksomme øine, hvormed fru Tisted betraktet hende, hver gang hun tilbød sig at gjøre hende en tjeneste eller uten at spørge tok del i husets arbeide, ordnet og hjalp, hvor hun kunde — — uh, de øinene tok fuldstændig modet fra hende.

Saa hadde hun forsøkt igjen, staalsat sin vilje og

gaat paa med freidighet, men hverken fars eller mors raad var til nogen hjælp.

— — »Ho, ho!« lød en stemme bak hende.

Det var Ragnhild.

»Vi er vist litt sent ute. Weimann er ialfald gaat for længe siden.«

»Skal ikke din far præke idag?«

»Nei, han er blit saa skrækkelig forkjølet, saa Weimann tilbød sig at gaa istedet — —; jeg antar, ingen graater for det!«

»Aa — aa,« sa Eva. »Jeg glædet mig virkelig til at høre din far idag.«

»Aa, blaas! — Du synes ogsaa bedst om Weimann, bare vær ærlig.«

Eva blev rød. Men Ragnhild lo.

»Tror du ikke, jeg ogsaa helst vil høre ham da? Far har jeg jo hørt, saa længe jeg kan huske. — Du maa forresten ikke tro, jeg er jaloux paa Weimann. Nei, heldigvis er jeg ikke saa dum. Nye koster feier bedst. Det er nu engang slik, Eva!«

Eva kjendte ikke Ragnhild igjen. Hun var saa liketil og venlig, og det forbeholdne, spejdende i blikket, som hun hadde trodd at se i den sidste tid, var som strøket av hende.

»Du ser saa paa mig — vesle rara, der du er!«

»Ja — a. Du ser saa fornøid ut!«

»Javist er jeg fornøid. Jeg har været dum en stund, ser du, gyselig dum altsaa. Du vet en kan indbilde sig meget, som pludselig en dag kan vise sig at være ravruskende galt!«

Eva smilte.

»Jeg trodde ikke, du var saa — saa barnagtig.«

»Nei, jeg trodde det ikke selv heller. Men slikt kommer en op i uten en selv vil.«

»Du taler i gaader.«

»Ja, men bry dig ikke med at løse dem du — lille, uskyldige, lykkelige unge —; du blir tidsnok voksen, maa du tro.«

»Aa! Saa jeg er ikke det endda?«

Eva maatte le, men undret sig allikevel over den andens pludselige moderlige maate at være paa.

»Ikke riktig, nei. Først naar du blir forelsket — nei, rigtig for alvor elsker, da er du voksen, Eva.«

»Det blir det vist længe til; kanskje det er bedst aldrig at bli det?«

Ragnhild rystet paa hodet. De var like ved kirkedøren. Presten stod allerede paa prækestolen, da de smat ind og satte sig paa nederste bænk.

Var det indbildning?

Eva syntes, hun saa pastor Weimann smile. Han hadde ialfald set dem.

Og saa talte han.

Det var meget, som gik Evas øre forbi. Hun hadde saa meget at tænke paa idag. Først Ragnhilds forandrede væsen, og saa sine egne sorger og bekymringer. Merkelig nok — nu i kirken, sammen med andre mennesker, forekom de hende meget mindre end hjemme.

Av og til var det, som presten holdt hendes tanker fast i sin haand, og hun maatte følge ham, enten hun vilde eller ei.

Engang var hun inde i en interessant tankegang —, hun hadde faat øie paa en yndig sommerhat

øverst oppe i kirken. Det var sikkert lensmandsdatteren. Ja, slik stor, hvit med en smal blomsterkrans ønsket hun sig ogsaa; men det var tidsnok, naar hun kom hjem; forresten svært tidlig at bruke sommerhat, april var jo ikke slut endda. —

Da blev hun vækket ved, at presten sa: »Den kjendte engelske digter Tennyson har engang uttalt: Hvad solen er for blomsten, er Jesus Kristus for mig. Uten ham kunde jeg ikke tænke mig livet!«

Det var vakkert sagt! — Tennyson? Jo, hun hadde læst flere av hans digte. Nei, det var nok ikke bare uvidende mennesker, som holdt paa Kristus. Hun kunde heller ikke forstaa, at nogen kunde tvile paa, at han hadde været til.

Men en slik betydning — — —

— — »Han taler glimrende, ikke sandt?« — Eva nikket. — »Saa indtrængende. Var han ikke prest, kunde en gjerne ta ham for vækkelsestaler. Han klarer det likesaa godt, som mange av spidserne i hovedstaden.«

»Han tror vist selv paa alt det, han siger; det er nok ikke bare noget snak allikevel,« sa Eva.

»Allikevel? Har du trodd det nogen gang?«

»Aaja — de fleste prester — —«

»Bare fortsæt du!«

»De fleste tror da ikke paa Kristus paa *den* maa-ten som Weimann?«

»Aa, det er vel stridt sagt. Men mange ialfald tar det sikkert mere forretningsmæssig.«

»Det maa være skrækkelig vanskelig at tale slik. Tænk for et ansvar de maa føle! Det blir jo igrun- den prestenes skyld, om menigheten tror galt.«

»Naturligvis. — Ja, du husker vel Halvor! Han sa til far, før han døde, at Weimann hadde lært ham at tro. Det var en gang i kirken, han hadde sagt noget, som hadde gjort ham til et nyt menneske. — — Ja, jeg har set nok av, hvad prestene har at stri med, jeg. Det sidste jeg derfor vilde vælge, det var at være prestefrue.«

»Ja — — det maatte være forfærdelig alvorlig, — men — —«

»Men du skulde nok ha lyst, hvad? Ha, ha, ha!«

»Jeg? — Fy dig, Ragnhild! Nei, jeg bare mente, at hvis hun trodde det samme som presten, maatte det være græsselig hyggelig; for tænk, hvor meget godt hun kunde gjøre — bare for syke og fattige!«

»Aa, det kan et almindelig menneske ogsaa, maa du tro; — det kommer ikke bare med den titelen. Men du verden, hvor høitidelig vi snakker! — — Si mig, har du hørt, at Heggelund er offentlig forlovet?«

Eva nikket adspredt.

»Han gjorde vel kur til dig ogsaa?«

»Ja, det kaldes kanske saa; men jeg gav ham en ørefik, jeg,« sa Eva tørt.

Ragnhild stanset og slog hænderne leende sammen.

Men Eva blev rød og angret straks, hvad hun hadde sagt.

»Du er det første menneske, jeg siger det til. Hør her — lov mig med haand og mund, at du ikke siger det til en levende sjæl.«

»Gyselig moro! Fortæl mere! Vilde han kysse dig?«

»Han kom ialfald svært nær mig, og saa visste jeg ingen anden utvei end at slaa fra mig —«

»Og saa?«

»Nei, jeg vil ikke si mere,« sa Eva bestemt. »Men du tier bom stille!«

»Ha, ha, ha! Det var glimrende! Aa, det undte jeg ham inderlig, den pigernes Jens. Han har været hemmelig forlovet med hende snart i et aar. Hun er søt, men ikke det spor kjæk og litet pen, stakkar — græsselig fregnet om sommeren. Men rik da! Du store min, hun er eneste datter av den grundrike grosserer Thygesen!«

»Ta mig i haanden paa, at du ikke siger det,« vedblev Eva indtrængende.

»Din lille gaas! — Du kan stole paa mig. Jeg misbraker nok ikke en slik tillid!«

Men Eva angret allikevel, at de ubetænksomme ord var undsluppet hende. Hun hadde altid en følelse av, at Ragnhild ikke var helt ordholden.

— — —

Ved middagsbordet i prestegaarden blev historien serveret med krydret sauce til — og indbragte Eva enstemmig beundring. Og dermed var frøken Manggaards samvittighet straks bragt til ro.

*

Om eftermiddagen var fru Tisted mere livlig, end Eva nogen gang hadde set hende. — Med posten var der kommet en gul seddel, paategnet to hundrede kroner. Mon den var aarsak til det gode humør? Og til kaffen kom der ind krumkaker, som Eva og Astrid

hadde stekt i kjelderren fredag, og der var sikkert beregnet to tilmands, endda barnene ogsaa fik litt kaffelade i spisestuen om søndagen.

Og da Eva tilbød sig at ta barnene med i skogen for at se efter blaaveis, gjorde fruén ingen indvendinger; hun hadde flere brever at besørge og vilde gjerne være alene; doktoren var i sykebesøk. Men hun bad dem være forsiktig med søndagsklærne og ikke sætte sig paa bakken eller paa nogen sten.

»Paa træstubber kan vi vel, mor! De er da ikke farlige,« sa Ingar.

Fru Tisted smilte.

»Aanei, men det bedste er nu, at dere slet ikke sitter, men bare gaar.«

»Er ikke mor græsselig ræd, du?« sa Ingar til Eva, da de med hver sin kurv paa armen drog opover mot skogen.

»Det er bare, fordi hun er saa glad i dere; hun vil nødig, dere skal bli syke, forstaar du.«

»Nei, for mor vet selv, hvor forfærdelig vondt det er ikke at være frisk,« sa Astrid, som gik foran med Marta.

»Men vi er da ikke voksne, vi taaler da mere end damer?«

»End jeg da, Ingar?«

»Ja, du! Du er ikke saan dame du vel?«

»Hvad er jeg da?«

»Du — du er frøken Birk, du! Du kan da aldrig bli syk, kan du vel?«

Han saa beundrende op i Evas friske ansigt, som nok kunde bringe en paa slike tanker.

»Aajo,« lo Eva; »det er ikke saa vel. Husker du ikke, at jeg var forkjølet i vinter og hadde vondt i halsen?«

»Puh! Men det er ikke noget at dø av det!«

»Nei, men det kunde blit noget at dø av, hvis jeg ikke hadde været forsiktig, og far hadde git mig medicin.«

— — »Jeg hører nogen roper — — hys, vær stille,« sa Astrid.

Det var Kari, som kom løpende efter dem. Langt borte ropte hun:

»Frua er sjuk! Dere maa komme fort! Eg æ stygt ræd —«

»Hys!« sa Eva og saa strengt paa hende. »Du gjør det naturligvis værre, end det er.«

»Ja, gid, det var so væl!«

Kari og Eva tok Marta mellom sig, og alle satte paa sprang nedover. — — —

Ute i gangen hørte de fru Tisted jamre sig, og indimellem kom der hæse, smertefulde skrik.

»Har hun hat det før?« fik Eva andpustent frem.

»Jau daa. Det er brystkrampe. Seinst var hun nærpaa aa døy.«

»Ta barnene med ovenpaa da, Kari —«

»Nei, jeg vil ind til mor,« sa Astrid bestemt og med blekt ansigt.

Eva hadde ikke faat tid til at tænke. Hun visste bare ett: Hun maatte ind til hende! Hun var jo i doktorens sted nu.

Doktoren hadde git hende draaper, sa Kari, og vasket ansigtet med vand. Mere visste de ikke.

»Kom da, Astrid!«

Forsigtig og lydløst aapnet Eva døren og gik paa tærne hen til sofaen, hvor fru Tisted laa — for øieblikket ganske stille.

Synnøve sat paa en stol og holdt paa at væte et lommeværklæde i en vandøse i fanget.

»Spring efter en pute, Astrid; hun ligger for lavt! — — Løft hende forsigtig op, Synnøve. — Se saa. Det er bedst at løse op kjolelivet; hun har ondt for at puste. — Kom med en saks, vi maa klippe op skjørtelinningen!«

Astrid sprang let og fort efter det forlangte; og den syke blev lettet ved, at alt trangt blev fjernet.

»Aa, Olav!« mumlet fruén og rakte haanden ut mot Eva. Hun tok den kolde, bleke haand i sine varme.

»Doktoren kommer snart, fru Tisted; det er bare Eva og Astrid. Er det noget mere, vi kan gjøre for Dem?«

»Varmt — omslag,« hvisket hun.

»Aaja! At eg hev gløymt det! Eg hev varmt vatn!«

»Aa, skynd dig da, Synnøve! — Ta et haandklæde, du Astrid!«

Eva hadde engang set tante Steffens lægge varmt omslag paa en af de smaa, som hadde mavesyke, og dette maatte vel gjøres paa samme maate.

Hun tok haandklædet og dypet sammenlagt i det kokende vand. Astrid saa, hvordan Eva fortrak ansigtet og var straks med koldt vand fra karafren.

Eva nikked.

»Saa tak, ja. — Løft op uldtrøien, Astrid!«

»Aa, det hjalp! — Aa, ikke slip mig!«

Fruen rakte igjen haanden ut mot Eva, som med den anden la sin golfjakke over omslaget og bad Astrid lægge et teppe over.

Da kom et nyt anfald. — Indimellem hæse brøl kom det med angstfyldt stemme:

»Jeg kan ikke dø! Bed for mig! Aa, aa!«

Eva sat aldeles lamslaat. Noget saadant hadde hun aldrig være vidne til.

»Aa, kjære fru Tisted! Hvad skal jeg bede om? Jeg kan jo ikke andet end Fadervor!« ropte hun fortvilet og stak den ene arm bak hendes ryg.

Astrid saa forskrækket paa hende. Saa faldt hun ned ved enden av sofaen, og med klar, overnaturlig sterk stemme bad hun:

»Kjære Gud, la ikke mamma dø! Gjør hende straks frisk igjen, saan som du gjorde med mange i bibelhistorien! Aa, kjære, snilde Jesus, gjør det! Saa skal vi bestandig være snilde mot mamma, det lover vi — amen!«

Men da var ogsaa hendes barnlige kræfter uttømte, og hun hulket hjerteskjærende.

Synnøve stod ved døren med hænderne knuget mot brystet. Rædselen stod præget i hver mine.

»Aa, stakkars menneskje! — Han maa vel vera her no! — Eg hev telefonert bygda rundt. — Jamen er det ille au!« hvisket hun.

»Kom med nyt vand, Synnøve!« ropte Eva.

Ynkingen blev svakere, og Eva saa med stigende forfærdelse, at fruene blev blaablek i ansigtet.

»Aa, Gud, hjælp os! La doktoren komme straks!« ropte hun med bankende hjerte og skjælvende stemme.

»Jeg dør! Jeg dør!« ropte fru Tisted. — —

Eva gjorde mine til Synnøve, at hun skulde støtte ryggen, mens hun byttet omslag.

Efterpaa blev hun roligere.

»Sa ikke presten — noget idag? Har De ingenting at si mig?«

Stemmen var mere naturlig, og farven begyndte at vende tilbake i ansigtet.

»Jo, han sa — han sa, at — at ingen kunde leve eller dø uten — uten at kjende Kristus! De maa bede til ham, fru Tisted; han er jo død for os,« sa Eva med brændende kinder.

Det var, som hun hørte sin egen stemme et sted langt borte.

»Aa, men jeg har jo aldrig kjendt ham. Jeg har aldrig talt med ham; — han — han kjendes ikke ved mig; det er forsent — forsent!«

»Nei, det er det ikke. — Hør, hvad han sa.« — Eva maatte samle alle sine tanker for at faa sagt det saa enkelt som mulig. — »Jesus er akkurat slik idag, som da han levet paa jorden. Han er villig til at hjelpe alle, som kommer til ham; for han elsker alle mennesker — Dem ogsaa! Bare bed til ham, fru Tisted!« sa Eva med tilkjæmpet ro.

»Aaja da, mamma,« hvisket Astrid og klappet hende ømt over kindet.

»Aa, mine barn, mine barn! Jeg kan ikke dø fra dere! Jeg er ikke færdig endda! Aa, Gud, la mig leve!« jamret hun.

»Ikke tænk paa os, mamma,« sa Astrid rolig. »Bed til Jesus, at han maa ta dig op til paradiset!«

»Aa, Astrid!« — Fru Tisted saa et øieblik paa

hende med et forklaret blik. Saa lukket hun øinene og hvisket: »Ja, ta mig som røveren paa korset; — si, at jeg skal være med dig i paradiset! Du døde jo ogsaa for min synd. Jeg tror det — jeg tror det! Du har tilgit mig alt — alt!«

»Dør mamma nu?« hvisket Astrid neppe hørlig, da hun saa hodet falde træt tilbage.

»Nei, Astrid,« sa Eva med en ro i stemmen, som hun selv ikke forstod.

Da gik døren op, og doktoren kom raskt ind, tok korken av en liten medicinflaske og heldte nogen draaper i en ske, som han holdt under den sykes mund, mens han løftet hodet op.

»Hold skeen, frøken Birk — nær munden!«

Han tok den ledige haand og aapnet læberne.

»Luk munden op, Magnhild,« sa han høit og bestemt.

Der kom liv i ansigtet, og hun saa op paa sin mand med et langt, taknemmelig blik.

»Dryp tre draaper til, Astrid! — Se nu var du flink pike. — Find saa inde paa kontoret i det grønne skap til venstre — øverst — en pakke guttaperkaspapir, frøken Birk — og en ny skaal varmt vand, Synnøve!«

Trods angsten og spændingen, hun gik i, maatte Eva dog beundre den ro og bestemthet, hvormed doktoren utdelte sine ordrer.

Det følte, som en byrde var faldt av hende. Hun skulde gjerne gaa til verdens ende — bare fru Tisted kunde bli frisk.

»Jeg vil bli snildere herefter,« gjentok hun. »Jeg vil! Aa, bare la hende bli frisk!«

— — — »Se saa,« sa doktoren sagte i en næsten munter tone. — »Nu er det over for denne gang. — Dere har været flinke smaapiker!«

Men Eva saa de tunge sveddraaper, som perlet paa hans pande. Og det undgik ikke hendes blik, at haanden skalv, da han bredde teppet over sin hustru.

*

Da Eva havde spist til frokost næste morgen, banket hun paa døren til fruens soveværelse. Doktoren havde bedt hende gaa ind.

»Min kone har ytret ønske om at hilse paa Dem; men undgaa saavidt mulig al sindsbevægelse, er De snild.«

I de faa øieblikke, Eva ventet paa et »kom ind«, fór en broget tankehær gennem hendes hode. — Var fru den samme som før? Vilde hun takke for hjælpen igaar? Skulde noget usedvanlig ske? Var det et opgjør, hun stod der og skalv for?

Hendes instinkt sa, at livet i doktorgaarden efter gaarsdagen vilde komme til at arte sig anderledes herefter.

Hvad vilde hun egentlig?

Hun ønsket, at de faa timer igaar maatte være en drøm, og at fru den der inde havde det samme trætte, misfornøiede ansigt, hun nu havde set dag efter dag.

»Vær saa god!«

I sengen havde Eva aldrig set hende. Hvor træt hun end havde været — op skulde og maatte hun og skjænke kaffen ved frokostbordet — selv om hun halve dagen maatte ty til sofaen.

I det samme Eva lukket op døren, skar solen fra spisestuen i en bred strime ind over sengen som en lyskaster og lot alle rynker og linjer i det bleke ansigt træde ubarmhjertig frem.

Saa lukket hun døren, og det dæmpede lys visket ut alle tegn paa, at sygdom og tunge tanker hadde herjet et vakkert ansigt.

Men Eva beholdt det første indtryk.

»God morgen! Hvordan har De det idag?«

»Tak — — sit ned frøken Birk —jo, jeg er meget bedre; jeg har faat sove forholdsvis bra; men jeg er træt, — aa, saa træt. — Tak for hjælpen! De var saa snild mot mig. Tisted siger, De var rigtig flink.«

Hun rakte haanden mot Eva. Det var den samme, som hun hadde holdt igaar; men nu hadde den en naturlig varme, og trykket kom fra et normalt menneske.

»Aa, jeg er saa dum i alslags sykepleie; jeg har aldrig — aldrig set nogen være syk før.«

»Nei, stakkar, — det var kjedelig for Dem.«

Ikke ironisk, men heller ikke kjærlig kom de sidste ord.

Eva følte det, som gjorde hun et villig forsøk paa at være venlig og deltagende, men stemmen var ikke nok opøvet.

Hvad vilde nu ske?

Eva sat og stirret paa et stort gruppebillede vis à vis sengen. Hun begyndte at tælle alle de gamle stortingsmænd.

»De blir nok snart frisk, bare De ligger og hviler Dem — tror De ikke? — Er der noget, jeg kan hjelpe Synnøve med, jeg skal saa gjerne.«

»Tak skal De ha, frøken Birk! — Aajo, jeg maa nok ligge nogen dage; men bra blir jeg aldrig — nei, aldrig, desværre.«

Ikke sytende og misfornøid sa hun det, men rolig og i en bestemt tone, som ikke ventet motsigelse.

Eva saa paa hende.

Nei, det sedvanlige misfornøide træk ved munden var der ikke; men fra de lukkede øienlok rullet der taarer nedover kindene.

Kunde fru Tisted graate!

»De maa ikke tænke paa noget trist, fru Tisted! De taaler ikke sindsbevægelser,« sa Eva og la sin haand paa hendes arm.

Aa! At hun ikke kunde faa stemmen mildere! — Fy, saa haard og ukjærlig hun hørtes ut.

»Aa — dette skader ikke.«

»Det anstrenger Dem.«

»Nei, det er bare en velgjørende issmeltning, — og den maa til. — — Den — den kommer ikke av storm og ydre vold. Det er solen — — solen, som løser op. — Derfor gjør den bare godt.«

Taarerne trillet fremdeles sagte — en for en.

Eva visste intet at si. Hun tok haanden langsomt bort fra armen og begyndte at virre lommetørklædet nervøst rundt fingeren. Saaledes gik nogen minutter, der for Eva syntes pinlig lange. — Nu blev taarerne tørret bort, og Eva forstod, at noget vanskelig skulde siges.

Hun skjøv fra sig de tanker, som med magt vilde overmande hende. — Nei, det var ikke nødvendig at komme med nogen bekjendelse. Det, hun hadde lovet sig selv igaar, det skulde hun nok klare at holde. — —

De maaneder, hun hadde igjen, skulde hun bare — bare ta hensyn til fru Tistedes ønsker. Hele eftermiddagen skulde hun ta sig av barnene og hjelpe til i huset — paa alle mulige maater.

— »Er det ikke noget jeg skal gjøre for Dem, fru Tisted?» fik hun endelig frem i en venlig tone, syntes hun selv.

»Jotak — det er det — — nei, bli bare sittende, er De snild! Ja — det er dette vanskelige at skulle erkjende« — hun aandet tungt — »at maatte indrømme, at en ikke har været, som en skulde. — — Det er tungt, kan De tro, frøken Birk — — jo ældre en blir.« — Hun la haanden over panden og drog et langt suk. — »Mange aars feilgrep kan ikke gjøres om igjen.«

Eva følte noget varmt begynde at røre sig inde i brystet. Det steg og steg, og snart var kindene brændende varme. Til øinene skulde det ikke naa! Hun rynket brynene og knep munden fast sammen, bestemt paa at beholde likevegten, hvad der end vilde ske.

— — »Heller ikke mot Dem har jeg været snild; — — aanei — det nytter desværre ikke, at jeg forsøker at undskyldte mig.«

Fru Tisted hadde faat farve i kindene, og panden var fugtig av anstrengelsen.

»Nei, De maa ikke snakke slik, fru Tisted! De har jo slet ikke været frisk — og da — —«

Fru Tisted smilte mat og vendte ansigtet mot Eva.

Det var to nye øine hun saa. Det hvasse, kolde blik, som saa tit hadde lukket hendes mund og lagt

en dæmper paa hendes trang til at vise litt venlighet — var blit næsten ydmygt, bedende.

»Slik har jeg ogsaa sagt til mig selv. Undskyldninger har jeg hat nok av. Men det er ingen undskyldning for daarlig humør, at en ikke er frisk, ser De.«

»Aajo,« sa Eva næsten livlig; hun var glad over at kunne si noget. — »Jeg pleier ialfald ha et elendig humør, naar jeg feiler noget — — har jeg tandpine, er jeg rent umulig!«

»Nei! — Jeg har i et eneste lysglimt faat se klare end nogensinde før« — hun pustet langt ut og presset haanden mot panden — — »jeg har faat se, hvori hele feilen ligger. — — Jeg har ikke søkt hjælp til at kjæmpe imot min daarlige tilbøielighet. — Jeg har ikke kjendt ham, som alene kan hjelpe, som kan forandre sindet og viljen, som kan gjøre os lykkelige. De husker, hvad De citerte i gaar.«

Hun la hodet træt tilbake. Hun hadde talt meget nu. Eva saa det og reiste sig.

»Gaar De?«

»Ja, De trenger at hvile.«

Saken var nok, at Eva var ræd for at miste balansen, om hun blev længer — og den *vilde* hun beholde.

— »Si, at De tilgir mig, frøken Birk,« kom det saa — hviskende, mens taarerne paanyt begyndte at trille.

Da brast der noget inde i Eva.

»Det er mig, som ikke har været snild!« ropte hun, idet hun kastet sig ned foran sengen og skjulte ansigtet i hænderne.

De længe opdæmmede taarer fik frit løp, stolthet

og balanse og egenretfærdighet kunde ikke længer bli staaende for den stride strøm, som skyllet henover dem — paa flugt var det alt sammen. Der var ingen, som brydde sig om at holde dem tilbake længer.

Issmeltingen hadde været for sterk — vandmasserne kom veltende. — —

»Kjære barn, De har virkelig ikke noget at bebreide Dem.«

Venligheten var saa egte, at Eva uvilkaarlig rakte den ene haand ut mot fru Tisted.

»Jo, jeg er forfærdelig styg! Jeg har bare tænkt paa mig selv — jeg — jeg burde jo set, hvor syk De var. — Aa, jeg vil saa gjerne bli snild — men — men jeg er saa egoistisk — jeg vet det saa godt!«

»Nu overdriver De, Eva — stakkars barn — og alt dette er jeg skyld i!«

Eva reiste sig og tok plads paa stolen. Ansigtet var rødt, og den lille opadvendte næsetip hadde faat en næsten dyprød farve.

»Det er forfærdelig vanskelig at være som en skal,« kom det hikstende og alvorlig.

»Ja, det har De ret i. Men tak Gud, at De allerede saa tidlig opdager det — og vent ikke, at De selv skal kunne klare at bli slik, som De gjerne vil være. — — Det har jo været min store feil hele livet igjenem — hele livet. — — Aa, Herre Gud!«

Det banket let paa døren.

»Barnene vil gjerne hilse paa mor!« ropte doktoren ind.

»Ja, straks Olav!« — Hun rakte haanden mot Eva. — »Jeg tror, vi vil forstaa hverandre bedre heretter,« sa fru Tisted stille.

»Ja — tak,« sa Eva uvilkaarlig og gik forbi doktoren, som hadde aapnet døren.

»Jeg blev vist for længe —«

»Aanei,« sa han venlig; »barnene kan endnu vente litt — — og saa har jeg tænkt, dere kunde gjenopta turen fra igaar — om en times tid, — saa har dere fri idag fra skolen.«

»Tak!«

Eva smilte gjennom taarer og skyndte sig ovenpaa.

— — — Kommet op paa sit værelse stængte hun døren. Og for første gang i sit nittenaarige liv la hun sig paa knæ foran sengen — for at bede.

»Nei, nu er alting snudd op ned der borte hos Tisted. Ikke begriper jeg, hvad der er i veien! At fru Tisted endelig en gang kom til anger og ruelse var paa høi tid, slik som hun har været — — men hvad gaar der av frøken Birk?»

Weimann syntes at fornøie sig over frøken Maa-gaard.

»Ja, hvad er der iveien med hende?»

»Hm. — Ja, var ikke Heggelund forlovet, vilde jeg tro hun indsmigret sig hos søsteren som svigerinden in spe.«

»Jeg tror ikke det ligger for frøken Birk at indsmigre sig — hvad?»

»Aanei, — hun er for ærlig til det. Men er der sund sans i, at hun paalægger sig alle slags fornægtelser og bare tænker paa at gjøre det behagelig for fruene; hun er saamen ikke blit slik behandlet!»

»Hm, saa det er slik fat.«

»Har ikke De merket det, da?»

»Jeg har ikke snakket med frøken Birk siden — siden — ja, det er visst en maaned siden.«

»Men De var da derborte under fru Tistedes sygdom.«

»Javel, men jeg bare hilste paa frøken Birk da — og forandringen De taler om, er vel foregaat siden.«

»Ja, der kan De se! Hun har altsaa ikke været til at formaa at komme hit — og det vilde hun da gjerne før. — — Nei, jeg er ræd fru Tisted tyranniserer hende paa en ny maate — endda værre end før.«

»Og hun ser ulykkelig ut?«

Ragnhild saa det bitte lille smil, som ledsaget ordene.

»Ne—i. Ikke ulykkelig netop; men der er kommet noget — ja, hvad skal jeg kalde det? Noget visst helgenagtig over hende. Hun minder om martyrerne, som med smil og himmelvendte blikke, blev kastet for de vilde dyr.«

»Naa. — Og de vilde dyr er altsaa fru Tisted?«

Pastor Weimann sat virkelig og smaalo.

»Uf, nei; nu er De virkelig infam! Alle billeder halter. Naturligvis liker De frøken Birk slik; men jeg synes bedre om folk som har ben i næsen.«

»Det gjør nok jeg ogsaa. Men jeg har vanskelig for at tro, at næsebenet er helt forsvundet. Forresten vet De vel, at der er ikke noget ben — vi har bare brusk allesammen.«

»Hvor meget hyggeligere det vilde være, om De røkte pastor Weimann!«

»Saa —«

»Ja, for da vilde De konversere mere saan let — overlangs. Der kommer noget visst behagelig dovent, velvillig over alle røkere, og det mangler netop De.«

»Ja, det er kanskje sandt. For jeg har ikke tid til at utøve nogen av de nævnte egenskaper; den sidste bare, naar jeg kan være til nytte.«

»Tror De kanskje ikke, De kunde gjøre nytte ved at være litt mere velvillig overfor mig?«

»Aa — aa.«

Pludselig sprat Ragnhild op.

»Der er nogen i entreen. Det ligner Eva at sparke kalosjerne slik av.«

»Naar man snakker om solen, saa skinner den.«

»Tusen tak! Jeg har ikke noget imot at være sol. Men her er forresten sol nok ute idag. — At du kan sitte inde i slikt veir!«

»Nei, jeg hadde netop tænkt at telefonere til dig og spørge om du kunde løsrive dig en times tid for at holde mig med selskap. — Du burde ha ondt av mig saa alene som jeg er!«

Eva saa smilende fra den ene til den anden. Presten hadde møie med at undertrykke et smil. Evas væsen var en eneste protest mot Ragnhilds paastand om hendes martyrium.

»Jeg tror ogsaa De skulde ta Dem litt mer av frøken Mangaard. Hun gaar her og blir synsk, stakkar.«

»Du har kanskje forlitet at bestille, Ragnhild?«

»Du maa ikke tro paa pastor Weimann, Eva.«

»Aldrig!« lo Eva.

»Nei, han er saa ertesyk idag! Kom saa gaar vi fra ham.«

»Jeg har lyst til at snakke litt med frøken Birk — kan ikke De finde paa noget andet saa længe?«

»Nei nu!« — — Ragnhild slog hænderne sammen og saa fra den ene til den anden. — »Maken til ufor-skammethet! — Jo jeg skal gaa!«

Hun smeldte døren igjen efter sig, og litt efter hørte de hende springe ovenpaa.

Eva var blit rød. Hun stod midt paa gulvet, og visste ikke hvordan hun skulde opta dette nye træk av presten.

»Nei, hun tror visst det er alvor. Jeg maa gaa efter hende.«

Hun gik henimot døren.

»Jovist er det alvor; jeg vilde gjerne høre litt om fru Tisted.«

Weimann stod nu like ved hende.

»Aa —.« Der kom mere ro over Eva, og hun fik sin naturlige farve igjen. — »Jotak, hun er oppe nu om dagen og ser noksaa kjæk ut. Men hun maa jo være svært forsiktig.«

Han saa indtrængende paa hende, og igjen følte Eva den forræderske rødme komme.

»Og ellers?«

»Ja — ellers er det bra med alle,« — hun smilte let og tok i dørklinken.

»Og De har det godt?«

»Jeg? Ja — ser jeg daarlig ut?« — Hun lo og var ute i gangen. »Kom nu Ragnhild.«

Weimann kom efter.

»De ser ut til at være riktig fornøid, mere fornøid end jeg før har set Dem!«

»Ja,« sa Eva og saa næsten trodsig paa ham — »det er vel fordi jeg snart skal reise hjem.«

»Ja, De glær Dem selvfølgelig.«

»Ja, græsselig — for hjemme er der ingen — —« hun kastet et hurtig blik paa ham. Han lænet sig imot dørstolpen, og saa pludselig saa rar ut, — og saa

spørgende paa hende da hun stanset. — — »Ingen som har saa meget at utsætte paa mig,« kom det kjækt idet hun tok øinene til sig. — — »Naa, endelig! Jeg har ikke svært god tid,« ropte hun til Ragnhild, som kom nedover trappen.

»Er tète á téten alt slut!«

»For længe siden,« sa Eva — — »Jeg skal vel hilse fru Tisted fra Dem?«

»Jatak — og doktoren — — og frøken Birk, naar De træffer hende,« sa pastor Weimann aldeles alvorlig og saa fast paa Eva, bukket galant og gik raskt ind.

»Ja, er han ikke en snurrig fyr!« utbrøt Ragnhild. »Hvad skulde nu det der betyde?«

»Jeg vet ikke,« sa Eva let, men i sit stille sind sa hun til sig selv: Bestandig faar han det sidste ord — — og altid har han ret. Jeg var slet ikke mig selv nu. Jeg begriper ikke hvad der gik av mig.

»Du ser saa hemmelighetsfuld ut — — hvad var det han vilde?«

»Aa pyt; han spurte bare hvordan fru Tisted levde.«

»Og det skulde jeg ikke høre! Nei, alle mandfolk er rare; men pastor Weimann er den underligste skrue jeg har set. Forfærdelig egen, ikke sandt? Eller hvad synes du?«

»Du kjender ham da bedre end jeg,« sa Eva undvikende.

»Aa du har da vel en mening du ogsaa — et indtryk ialfald.«

»Uf, Ragnhild! Bestandig vil du snakke om pastor

Weimann! Jeg synes virkelig, vi kunde finde et mere interessant emne.«

»Om forladelse, frøken! Jeg trodde, jeg skulde træffe din smag. — Altsaa: Blir Synnøve til høsten?«

»Ja, hun blir.«

»Hun har altsaa ombestemt sig? Det var sandelig godt — end guvernanten da?«

»Det er endda ikke bestemt. Jeg maa først faa svar hjemmefra. Jeg tror de helst vil jeg skal være hjemme næste aar.«

»Og du selv da frøken! Hvad vil du helst?«

Eva stanset op, saa Ragnhild ret ind i ansigtet med et skøieragtig smil.

»Du Ragnhild, at ikke Du er blit lærerinde! Eller advokat! Nei, dommer! Du er jo rent en mester i at eksaminere!«

Ragnhild lo.

»Ja, naar du er saa gyselig forbeholden, saa *maa* jeg pumpe. Jeg interesserer mig for mennesker jeg, ser du. Du lever i drømmenes tid du, og sværmer bare for blomster og musik og bøger — og alt andet uvirkelig!«

»Og regnebøger og noteskole og skidne pulsvanter og vaate strikkepinder og rigtig fingersætning!« fortsatte Eva leende. »Bare abstrakte ting altsaa, som ikke har det snus med mennesker at bestille! — Aanei du! Den mest sværmeriske og drømmende er nok frøken Ragnhild selv! Hun drømmer om »forna dar«!«

»Eller kanskje om de kommende! — Ja, hvem vet! Om et aar kommer du paa visit til fru Ragnhild — — — født Mangaard!«

»Du er ikke viss paa navnet?«

»Aajo da,« lo Ragnhild. »Det er næsten avgjort! Jeg har bare at si ja for ever.«

Eva saa paa hende fra siden. Saa frisk og straalende hun var blit i det sidste. Den mørkeblaa, bløte fløielshat klædde det lyse, brusende haar, selv om den virket litt for ungdommelig med den kokette oppbrett foran. Og den blaa spaserdragten sat nydelig. Hun hadde fin, smekker figur — litt for tynd kanskje.

Saa — de var *næsten* forlovet! Ja, ja. Husvarmen er farlig, het det jo.

»Hvor gammel er Weimann du?«

»Weimann? Store kineser! Du syntes jo det var et uinteressant emne!«

»Jeg maa da interessere mig for din tilkommende gemal,« sa Eva mere koldt end hun egentlig hadde villet.

»Ho, ho! — Ja, det er meget snildt av dig. Jo, han er seks og tyve aar — syv aars forskjell er passe, ikke sandt?«

»Er du tre og tredivet alt?«

»Nei, ikke riktig endda; men jeg blir det jo. Men er ikke du nitten aar?«

»Jeg blir tyve i juni,« sa Eva kort.

»Naaja — seks aar altsaa. Synes du det er for stor aldersforskjell?«

»Det har vel ikke noget at si, naar — naar man ellers passer sammen.«

»Elsker hverandre, mener du?«

»Ja, naturligvis.«

»Nei — kjærlighet er nok en viktig faktor.«

»Ja, hvad ellers skulde være viktig?«

»Aa — du vet der er mange hensyn at ta, en maa bruke sin fornuft i et saa viktig spørsmaal.«

»Det vilde jeg aldrig! Var jeg glad i en, vilde jeg ta ham, selv om han var en fattig husmandsgut,« sa Eva varmt.

»Det lyder romantisk, men jeg tror neppe du vilde finde dig vel i en husmandshytte, Eva.«

»Hvis jeg virkelig elsket ham, jo!«

»Nei, jeg vilde heller foretrække en ældre enke-
mand med barn — en som kunde byde mig en god social stilling, og som kunde gjøre livet behagelig for mig paa grund av sine penger — selv om jeg ikke netop elsket ham.«

»Om du ikke elsket?«

»Ja — det gaar godt an at bygge et egteskap paa agtelse og gjensidig sympati. Og jeg tror det i længden blir mere lykkelig end slik blind, ungdommelig erotik.«

»Ja, kan hænde det. Du har vel erfaring, du.«

»Ja, barnet mit,« sa Ragnhild ertende. »Det har jeg, du! Og visste du hvad jeg vet, gik du ikke der saa sur og kold. — Nei, om forladelse, Eva! Du er ikke sur — men rar er du! Hvorfor kan du ikke lukke hjertet vidt op for en gammel, erfaren tante da, du?«

»Jeg har ingen ting av interesse at vise frem, maa du tro. — Du vilde bare bli skuffet.«

»Jeg er ikke saa sikker,« sa Ragnhild med et eget smil.

— — De var nu kommet ind i skogen.

Maidagen var deilig og varm. Det duftet av vaat jord og sprættende løv alle steder. I skogbrynet hvor solen hadde faat mere magt, begyndte Maria nøklebaand at folde ut sine lysegrønne, lodne blade, — og

midt inde i klyngen stak en fin, lysegul blomst hodet frem.

»Er det ikke rart, du Ragnhild, at vi sætter mest pris paa blomstene, naar vi maa gaa og speide efter dem — mens de endda er i knop. Siden naar de lyser os imøte i massevis, og vi bare behøver at bukke os for at ta dem — lar vi dem kanske staa der til de visner.«

Eva hadde sat sig paa en sten for at nyde og ordne det hun hadde gaat og længtet efter de sidste dage: lysegrønt bjerkeløv med klæbrige, duftende hylstre, lodne gaasunger, vaat, lubben mose og friskt vintergrønt.

Ragnhild stod stille og saa paa. Hun hadde overlatt jagten til Eva. Hjemme var der fuldt op av vaa-rens herligheter i alle vaser og urner. Men et par Maria nøklebaand med rot hadde hun fundet værd at ta med.

»Ja, du siger noget. Du er selv en saan knop, Eva,« sa hun tankefuldt.

»Og du en svulmende rose!« lo Eva overgivent.

»Ja — med de ytterste blade visne i toppen. Isj, ser du det ikke for dig! — Nei, vent ikke med at gifte dig, til du er over tredive aar!«

»Stakkars alle fruer, som er blit tredive da! De er altsaa slike halvvisne roser!«

»Nei, absolut ikke! Da lever blomsten et helt andet liv; den faar en ny slags næring da, vet du, og blir aldrig gammel — den forynges stadig; for hvert blad der falder av, kommer et nyt skud — træet, stammen holder sig evig ung. Men bare naar den staar i den rette jord.«

»Jasaa. — Hvad slags jord maa det være?«

»Kjærlighetsjord — med rikelig sol og regn!«

»Nu motsiger du dig selv. For et øieblik siden var agtelse og en liten portion sympati nok —«

»Ak ja du! Den som visste hvad der egentlig var det rette. — I din alder er det meget lettere at vælge, Eva. Jeg er blit for skeptisk, er begyndt at reflektere over selve kjærligheten. Og det er et daarlig tegn. Da er den ifærd med at miste sin charme.«

»Uf, saa trist det var,« lo Eva.

Men Ragnhild saa ikke ut til at tøve nu. Hun drog et langt, langt suk og saa paa Eva med en blanding av beundring og misundelse i blikket.

»Det er ondt at ønske sig ung, maa du tro,« sa hun endelig.

»For noget tøv! Som om du er gammel? Vet du, at jeg ofte misunder dig —?«

»Misunder mig!«

»Din lette konversationstone, dit frie væsen og al din erfaring. Aa, jeg føler mig saa klodset. Jeg blir jo rød for ingen ting.«

»Og endda du vet meget mere end jeg! Hadde jeg din utdannelse, Eva, skulde jeg nok vite at være overlegen.«

»Pyt — den eksamen! Tror du, den hjelper noget? Ofte føler jeg den heller som en klamp paa foten; for jeg vet, folk fordrer mer av mig av den grund.«

»Tak din Gud, at du er slik, Eva! Du har netop den rette ungdommelige blyghet, skal jeg si dig! — — — Og den svinder ubønhørlig med aarene, den. Hvis vi vil forsøke at agere ung, virker vi bare latterlig. Jeg vet det nok jeg, du. Aa ja — jeg har

nok forsøkt, maa du tro. Men i det sidste er jeg kommet til mere fornuft.«

»Se her, Ragnhild! Er ikke denne mosekransen yndig? Den skal staa om fars og mors billede.«

Hun hadde bundet en halv krans av mose med en slags krone over paa midten og hist og her stukket ind en liten gaasunge — og holdt den op mot Ragnhild.

»Jo, den ligner en brudekrans. — — Nei, nu maa vi gaa. Du maa være med hjem og bli tilaftens.«

»Neitak — ikke i aften,« sa Eva bestemt, »doktorren er ikke hjemme, og jeg vet fru Tisted venter mig.«

»Tyranniserer hun dig fremdeles?«

»Hun har aldrig tyranniseret mig.« — Ragnhild lo spottende. — »Det er sandt. — Hun er bare blit tyranniseret av sin sygdom og sit daarlige humør, og det har saa virket paa os andre.«

»Er hun ikke syk længer nu da?«

»Jo-o. Men hun er mere glad allikevel.«

»Dødens rædsel har altsaa forandret hende. — Ja, ja — der maatte noget kraftig til for en slik natur.«

»Aa, Ragnhild! Du maa ikke snakke slik. Du har aldrig selv været like ind i dødens gap. — Jeg tror, en faar et overblik over hele sit liv det øieblik; og har en tat feil og levet — forkjert, maa det være forførdelig.«

»Ja, det har hun ganske sikkert. Men gjort er gjort; livet kan ikke leves to ganger.«

»Ja du, — det har jeg ogsaa begyndt at tænke paa, Ragnhild,« sa Eva, mens en varm rødme la sig over det unge, vakre ansigt, og øinene fik en usedvanlig glans.

»Stakkars dig, du er da saavidt begyndt at leve.«

»Aa — jeg har levet længe nok til at se, at hvis jeg fremdeles skulde leve som hittil, vilde jeg ogsaa en gang faa noget at angre.«

»Angre? — Tror du noget menneske, selv det aller frommeste, som har levet, kan si han ikke har meget at angre paa i dødsstunden.«

»Nei — det tror jeg ikke, men —«

»Men?«

Eva smilte forlegent og bøide ansigtet dypt over blomstene.

»Pastor Weimann sa en gang, at Kristus var det store grænseskjel for menneskene, og at — at vor lykke og ulykke var afhængig av om vi hadde kjendt ham eller ikke.«

»Kjendt? — Vi kan da ikke vite mere end det vi læser i Bibelen? For saavidt kjender jo alle oplyste mennesker ham.«

Eva sa intet, bare ordnet hist og her paa blomstene, mens hun gik raskt nedover den smale gangsti inde i granskogen foran Ragnhild. Hun likte ikke at snakke om dette. Hun følte sig slet ikke voksen til at diskutere saa dypsindige ting med en — prestedatter, og en som dertil hadde saa meget lettere for at uttrykke sig.

Men der var noget i hende, som ikke gav hende ro med en halvuttalt mening.

»Naa, du lille prest!« ropte Ragnhild bak hende; »har du mere paa hjertet?«

»Jeg tror der er to slags kjendskap jeg, Ragnhild.« — Hun hadde mere mod nu, hun kunde slippe at vise sit ansigt. — »Det er jo to maater at kjende et

menneske paa — gennem omtale og ved personlig bekendtskap. Det er vel det sidste det gjælder at ha — — og det tror jeg fru Tisted ikke har hat før, derfor —«

»Aanei, Eva. Dette er saa græsselig abstrakt. Jeg holder mig helst til konkrete ting, jeg.«

»Men i kristendommen maa en tro selv om en ikke ser.«

»Du er nok paavirket av pastor Weimann du, venen min. Ja, ja; det skader ikke du. Det maa jo til — efter hans mening.«

Eva snudde sig pludselig om mot hende. Øinene luet i det nu saa bleke ansigt.

»Nu *skal* du for en gangs skyld snakke tydelig, Ragnhild. Jeg orker ikke længer at høre paa alle disse hentydninger. Tror du kanske jeg —«

Ragnhild saa smilende paa hende.

»Ja, jeg vet ikke rigtig jeg, du. Bare jeg ikke gjør noget galt saa.«

»Hvis du er forlovet med Weimann, er det stygt — stygt av dig at omtale ham som du gjør.«

»Jeg forlovet!«

Ragnhilds stemme var forundret, vemodig og mild, og hun drog Eva tæt ind til sig.

»Aa, du rare, lille Eva! — Nei du, det er nok en anden, han heller vil ha som prestefrue. Kan du gjette hvem?«

Eva rev sig løs og sprang nedover stien. Nu begyndte hun at forstaa Ragnhilds gaadefulde snak. — Kunde det være sandt?

Hjertet banket som vilde det sprænges inde i brystet. Gid Ragnhild vilde forsvinde! Det var det sam-

me paa hvilken maate, bare hun nu kunde slippe at vise sit ansigt — indtil hun var viss paa øinene ikke længer vilde forraade hende.

Ragnhild begyndte at nynne — snart sang hun en stub indimellem. Hun var i et sjeldent humør idag.

Aanei — det kunde ikke være mulig.

Hvorfor var Ragnhild pludselig blit saa hyggelig mot hende? Var det ikke rimelig, at Weimann var aarsaken. — Det hadde hun jo næsten været viss paa siden den søndag formiddag de gik til kirken sammen. At hun kunde glemme det!

Jo, det maatte være saa.

Og nu gik Ragnhild kanskje og smilte av hendes godtroenhet. Hun hadde villet sætte hende paa prøve.

Aa, hvor godt at hun hadde flygtet! Nu var hun i likevegt — ialfald i Ragnhilds øine.

Hun hadde faat øie paa en klynge halvt utsprungne hvitveis dypt inde mellem grantrærne; det var netop hvad hun manglet. Alle de andre hadde været saa altfor utsprungne.

»Vil ikke du ogsaa ha nogen, Ragnhild? De er næsten i knop. Har du set noget yndigere?«

Hun følte at øinene var kolde, men anstrengte sig for at tale naturlig.

Ragnhild rystet smilende paa hodet.

»Jeg fandt mange igaar og ribbet alle blade av og satte dem med lange stilker i et høit glas. Da blev de som nye blomster, Eva.«

»Nei, det liker ikke jeg. Det grønne er de vant til, og det skal de ha med.«

»Som du vil.«

»Du! Jeg vil ta en snarvei hjem.«

»Eva — er du endda bestemt paa ikke at gaa med?«

Uf, det smilet kunde Eva ikke like nu. Det mindet hende om en kats falske kjælen like før den hugger klørne i sit offer.

Hun sendte Ragnhild et hvast blik.

»Jeg er viss paa du helst vil være alene, Ragnhild. Ellers tusen tak.«

Men Ragnhild lot sig ikke afficere.

»Tusen tak for turen da, du! Hils der borte!«

Og med et raskt nik gik hun hurtig nedover.

Eva sat igjen med sine hvitveis og — sine tanker.

— — —

Jo — hun hadde sagt sandt til pastor Weimann idag — — hun glædet sig til at komme hjem, — den ene vanskelighet avløste den anden her oppe.

Nu var det forresten blit hyggelig i doktorgaarden.

Fru Tisted var blit en anden — selv om hun ikke var helt forvandlet. Hun gav ikke længer efter for sine luner som før. Eva saa tit hvorledes hun pludselig lukket øinene og kunde sitte en stund ganske stille midt under et arbeide. Naar hun saa slog øinene op, var de milde og gode, omend de bar merker efter en kamp i sjælen. — Og hver liten venlighet, som Eva viste, blev mottat med et smil og tak.

Jo — der var allikevel en forvandling — en merkelig forvandling.

Grænseskjellet, ja!

Hun hadde flyttet over paa den anden side. Og der var det lettere at kjæmpe.

Eva hadde jo selv forsøkt at komme over — men hun var ikke sikker paa, om det hadde lykkedes.

Aa! Om hun turde betro sig til — —! Nei, nei. Ikke nu længer, ikke efter den sidste samtale med Ragnhild.

Men der var saa meget vanskelig. Hun følte sig ofte mere misfornøid med sig selv end før. For hver dag dukket der frem nye krav — ikke fra fru Tisted, men fra hende selv.

Og far og mor hadde saa litet at si hende. Hun hadde skrevet hjem og sagt dem, at hun var begyndt at bede — at hun ikke kunde finde ro, før hun hadde lært Kristus at kjende.

Men den hjælp, hun hadde haabet paa, kom ikke.

»Ja, barnet mit! det er nok det bedste, du kan gjøre. Du har jo ogsaa fra din tidligste barndom lært at gudsfrygt er nyttig og nødvendig i alle livets forhold, og vi glæder os over det baade far og jeg, at du ikke har glemt din barnelærdom.«

Aa, hvor litet de forstod hende! — Heller ikke fra dem kunde hun vente hjælp.

Og den ene som hun visste forstod hende bedst — kunde hun ikke, maatte hun ikke, vilde hun ikke gaa til.

Og fru Tisted var for svak. Hun vilde ikke bebyrde hende med sine underlige tanker og spørsmaal. — Det fik gaa som det kunde.

Men én ting visste hun: Der inderst inde i hjertet var kommet en ny længsel, og av og til kunde der strømme en forunderlig glæde gjennom hende naar hun fik tale ut av sit hjerte med ham, hun hadde bestemt sig til at lære at kjende — før det blev forsent.

Og allikevel kunde længselen efter et menneskes sympati og hjælp bli saa sterk! — — —

Hun reiste sig hurtig og sprang nedover skogstien.

Det var da ialfald hyggelig at vite, at nu ventet de paa hende — kanskje med længsel — allesammen der borte. Ikke fru Tistedes ord, men hele hendes væsen fortalte hende daglig, at hun var begyndt at holde av hende. Og det hadde faldd lettere at bli glad i hende efter at hun var begyndt at *ville* og at bede om at ville.

Over stok og sten og lange fururøtter løp hun.

Væk fra alle dumme tanker!

En skjære flakset ærgerlig med vingerne og skrattet irritert over forstyrrelsen. Et par graaspurver, som hadde været paa jagt efter beitemark i den fugtige muldjord, fløi forskrækket op i nærmeste furu.

Menneskebarnet vakte forstyrrelse i den deilige vaarkveld.

Hun tænkte vist det samme selv. For pludselig stanset hun og saa sig om.

Solen kastet sine sidste rødgyldne straalere gjennom trærne henover den bløte mosebund.

Eva stanset et øieblik.

»Aa, hvor her er deilig,« hvisket hun. »Nei, jeg maa ha flere hvitveis — her er de endda vakrere!«

Hun la sig paa knæ like ved stien og stak fingrene dypt ned i roten for at faa dem i hele sin længde. Jo, de mindet virkelig om snekløkker naar hun tok det grønne av — var bare endda vakrere med det lette stænk av lyserødt.

Hun var saa optat med at ribbe bladene av, at hun ikke merket der kom nogen opover stien.

Først da hun hørte en gren blev brukket, saa hun op.

Det var pastor Weimann, som stod med ryggen mot hende og spikket kvistene av en tør furugren.

Han hadde set hende, og nydt synet av den unge pike liggende paa knæ mellem mose og lyng — frisk som vaaren selv, myk som de svaiende seljegrøner og med hele vaarens spirende, uutsprungne ynde og tiltrækning over sig.

Deres øine møttes ett sekund, idet han kom op over.

Hun følte rødmen brede sig fra ansigtet nedover halsen.

Han hadde set saa underlig paa hende. Hun hadde jo ogsaa været gyselig uhøflig mot ham.

»Det var vakkert det der!«

Han stod like ved siden av hende med øinene fæstet paa hvitveisklokkerne.

»Det er første gang, De har bemerket, at blomster er vakre,« sa Eva og holdt nogen ribbete hvitveis henimot ham.

»Tak!« — Han stak dem i knaphullet paa jakken. — »Det lønner sig nok at være litt galant!«

»De er ialfald hyggeligst da.«

»Jeg vilde ønske jeg altid kunde være hyggelig, frøken Birk. Men — — jeg er tit ræd for jeg ikke har lov til at være det.«

»Saa? — Hvem har skrevet den loven? Er den bare til for prester kanskje?«

»Aanei. — Enhver skriver sin egen lov, eftersom forholdene dikterer ham. Tro om ikke De har skrevet Deres ogsaa — i den sidste tid?«

Han saa forskende paa hende saa længe, at hun ingen anden utvei visste, end at le — le den forunderlige stemning bort, som hun følte var ved at sprænge den dæmning hun hadde sat for sine følelser.

Han skulde ikke, maatte ikke faa nogen anelse om alt det rare, som fandtes i hendes hjerte. For i dette øieblik visste hun med sikkerhet, hvad hun ikke før hadde *villet* erkjende.... hun var glad i ham.... urimelig.... forfærdelig glad i ham!

De øine som nu saa paa hende, hadde røvet hendes hjertefred, hendes likevegt, hele hendes vilje!

»Deres latter er ikke egte, frøken Birk. Jeg er viss paa De ikke ler med hjertet nu. Jeg ser det paa Deres øine; de pleier ikke lyve.«

»Aajo, De maa slet ikke tro alt det de fortæller. — — Men si mig — hvad er klokken? Jeg maa skynde mig hjem.«

Hun kastet hodet bakover og forsøkte at se rigtig kjækt og frit paa ham.

Idet han tok uret op av lommen, faldt der noget ned paa marken.

Eva fik først fat i det; men før hun leverte ham det, hadde hun med et lynsnart blik gjenkjendt et litet amatørbillede av sig selv, tat av Ragnhild en straalende vinterdag. -- Hun hadde fulgt Ragnhild ned til slæden, og mens de ventet paa Eli og preste-fruen, hadde Eva stukket en brødskive bort til hesten. Da hørte hun et klik — og hun var foreviget.

Ragnhild hadde forsikret, at det var det peneste hun hadde set av hende — uttrykket var saa naturlig

— stillingen yndig, og omgivelserne dannet en lysende ramme om den vakre scene.

»De har vel set det før? — Jeg har netop faat det sammen med et par andre av frøken Mangaard.«

Weimann saa et øieblik paa fotografiet, la det derpaa omhyggelig og rolig ind i sin tegnebok. Det tok næsten for lang tid, syntes Eva. Alle løse blade blev puffet tilside og ordnet før han lukket boken igjen.

Saa møttes deres øine for anden gang.

Weimann var blek, og øinene hadde en underlig, ny glans, som Eva var ræd for at møte igjen.

Hun blev aldrig klok paa den manden! Hvorfor skulde han gjemme paa hendes billede, naar han var næsten forlovet med Ragnhild? Forstod han hende og hadde ondt av hende? Var det derfor han var saa underlig?

»Skal jeg hilse frøken Birk fra Dem? Jeg er sikker paa, jeg træffer hende hjemme idag.«

Hun gik forbi ham med et tvungent smil.

»Jatak, og saa skal De si hende noget fra mig —« Eva standset spændt — stod som paa sprang for livet. — »Si hende, at der er en som længter efter — og venter paa, at hun en dag maa faa mod til at vise sig som den hun nu er blit — og si at han tror det blir bedst for dem begge. — Det er ikke rigtig at gjemme bort det bedste en eier.«

Det kom langsomt og stille.

Eva stod der blek og skjælvende, men forsøkte at smile.

»Da bør De hilse pastor Weiman« — hun la vegt paa næst sidste ord — »og si at hvis Eva Birk træn-

ger en sjælesørger, skal hun selv sende bud efter ham.«

Og før han fik si et ord, sprang hun videre ind i skogen.

Weimann stod og saa efter hende indtil den sidste snip av den røde hat og den graa spaserdragt var forsvundet.

Saa gik han langsomt samme vei tilbage....

— — — Hys! — Hvad var det?

Han stanset og lyttet. — Lyd av sagte graat og klagende ord naadde hans øre. Det maatte komme fra et menneskelig væsen der laa skjult bak den store sten under furuen.

Han gik forsiktig et par skridt nærmere. Nu hørte han tydelig en stemme — *hendes* stemme:

»Du maa, du maa la mig slippe at være glad i ham! For jeg *vil* ikke, jeg vil ikke! Han er jo ikke glad i mig paa *den* maaten! — Aa, det er saa ondt, kjære Gud — la mig aldrig møte ham!«

Saa graat hun igjen og hvisket sagte nogen ord han ikke kunde høre.

Han stod et øieblik som blændet, med begge hænder for ansigtet.

Var det kommet saa langt allerede — Gud ske lov!

Saa gik han raskt bortover mot stenen.

Det knaket i gamle, tørre kvister, og Eva gjemte forfærdet ansigtet i hænderne. Ingen — ingen maatte se hende slik.

»Eva! Her er jeg!«

Et par faste, sterke hænder tok begge hendes, og hun saa ind i et straalende, lykkelig ansigt.

Hun gav et litet skrik fra sig.

»Har De hørt —«

»Ja, jeg har hørt saa meget, at du er paa vildspor. Det er dig jeg elsker, Eva — ingen anden! Og netop paa *den* maaten, du! Men det bedste for mig —« han drog hende varsomt ind til sig uten at møte motstand — »det var at jeg fik visshet for at du har lært en bedre ven at kjende; derfor tør jeg saa trygt bede dig, om du vil bli min. — Vil du, Eva?«

»Jeg kjender ham ikke slik som jeg gjerne vil; der er saa meget jeg ikke forstaar.«

Graaten var stilnet, men enkelte tunge hikst og ufrivillige suk hang endnu igjen i stemmen.

»Men naar vi hjælper hinanden, Eva?«

»Ja, da blir det bedre.«

Hun saa op paa ham med et taareblændet smil.

»Saa faar jeg allikevel sende bud efter sjælesørgeren. Jeg trodde ikke, jeg skulde behøve ham saa snart.«

Han holdt hende en armlængde fra sig og saa hende længe ind i øinene.

»Elsker du mig, Eva? Vil du bli min?«

Hun blev rød for hans kjærlige, varme blik og gjemte ansigtet mot hans skulder, mens armene fandt vei om halsen.

»Jeg har jo alt sagt det,« hvisket hun. »Ja, ja — løytnant, prest, handelsreisende, seminarist og meget mere rart — — jeg er forfærdelig glad i dig!«

»Se paa mig og si det.«

»Nei, jeg tør ikke engang til; jeg er ræd for presten.«

»Aa, jeg dumme mand!« — Han løsnet armene og tok hodet mellom hænderne. — »Forstaar du at jeg er saa glad at jeg glemmer — — faar jeg virkelig lov at kysse dig, Eva — — du er den første, den eneste kvinde — — — — —«

Han saa saa henrykt paa det friske, smilende ansigt, at Eva begyndte at le.

»Aa, hvor det var likt — — dig!«

»Hvilket?«

»At glemme det som ellers pleier at være begyndelsen. — Ja — jeg har ikke erfaret det; men det staar slik i bøgerne, vet du.«

Paany fandt hendes arme vei omkring hans hals, og to par øine møttes i et langt, talende blik, indtil Eva lukket sine i stille fryd under hans ømme, sterke kjærtegn.

— »Og du tør virkelig ha mig til prestekone?«

Saa pludselig og uventet kom spøragsmaalet, at han maatte le.

Hun saa alvorlig paa ham, da han ikke straks svarte.

»Kanske du ikke har tænkt saa langt?«

»Saa langt og meget, meget længer, Eva. Jeg har hat flere maaneder at tænke i.«

»Flere maaneder,« hvisket Eva — »og jeg visste det ikke.«

Han nikket alvorlig.

»Nei, jeg var ræd for at hemme den utvikling, som jeg visste du vilde gjennomgaa. — Jeg vilde ikke være den første i dit hjerte, Eva!«

»Og heller ikke den største?«

Eva saa spørgende paa ham.

»Nei — heller ikke den største, Eva.«

»Kan vi klare det alene, Harald? Jeg synes det maa bli saa vanskelig!«

»Nei, ikke alene, — men vi to sammen, Eva — — i bøn til ham, som har git os hinanden,« svarte Weimann og sluttet Evas foldede hænder i sine.

Juli

Wiborg

....

For

Første

Gang

